

Odprte strani

stran 10

Praga in Berlin,
ponovno razposajeni prestolnici

stran 11

Ob izidu Črne maše
pisatelja Tineta Debeljaka

Gora ni nora

Na Gorenjskem nas je narava še posebej bogato obdarila s slikovitimi vršaci, kar je svojevrstna privilegija. Druga plat tega razkošja nam žalobno razkazuje vso tragiko dejstva, da se dandanašnji že vsakdo čuti poklicanega povzpeti tja gor. Je že tako, da je v človekovi naravi dobršnja mera tekmovalnega duha, pa naj se želi izkazati v tekmi s sočlovekom ali zgolj premagati samega sebe. Do kod seže v gorah meja zdrave tekmovalnosti, od kod pa velja tista šegava, ob tem pa tudi presneto resnična krilatca »gora ni nora, nor je tisti, ki gre gor«? O tem lahko beremo v časopisnih črnih kronikah pod klišejskimi naslovi: Zdrsnil na melišču, Omahnil v globino, Planinec obtičal v steni, Odkrušil se mu je oprimek, Pomanjkljivo opremljen v gore... o tem nam v dolgoletnih reševalnih izkušnjah prekaljeni vedo povedati tudi prostovoljni gorski reševalci. Da ne bo pomote: ljubiteljem gora nihče ne oporeka njihovih izletov v gorske vrhove, če le ne prece-

njujejo svoje vzdržljivosti, pripravljenosti, opremljenosti in ne podcenjujejo skritih pasti v vrhovih, če jim je le jasno, da vsak obiskovalec gora še ni alpinist, rekreativec pa mora prav tako vedeti, kakšnemu vzponu je dorasel pri svojih letih, vzdržljivosti in kondicijski pripravljenosti. Kot je ob zadnji reševalni akciji z Ledin, ki se je za planinca srečno iztekla, dejal eden od reševalcev, neredki prihajajo v gore samo v kratkih hlačah in majicah. Gorje, če jih pod vrhom tisočaka zaloti nevihta ali če jih okoliščine prisilijo v bivakiranje!

Zaradi takih in drugačnih okoliščin so gorski reševalci vso sezono v pripravljenosti. Morebiti bi ljudje manj potodušno zajemali gore z veliko žlico, ko jim reševalci ne bi priskočili na pomoč brezplačno, pač pa bi bilo tako kot v tujih alpskih državah za težavno (in drago) reševanje plačati ekonomsko ceno. ● D. Z. Zlebir

Stodnevna bilanca slovenske vlade

Po stotih dneh, kot je v parlamentarnih demokracijah običaj in ko sta javnost in opozicija običajno prizanesljivejša do dela nove vlade, je slovenska vlada pod vodstvom Lojzeta Peterleta na časninarski konferenci povedala, kaj je naredila in česa ni, javnost pa je tudi seznanila z glavnimi nalogami. Njen program do konca leta obsega sedem glavnih nalog (preprečevanje zloma gospodarstva in stečajev, oblikovanje

lastne zakonodaje in pravnega sistema, konfederalna pogodba, ustavni zakon in nova slovenska ustava, priprava strategije razvoja Slovenije), od katerih jih namerava nekaj uresničiti že septembra. Vlada meni, da je delala dobro in da je ustvarila razmere za učinkovitejšo ukrepanje, čeprav priznava, da pri gospodarstvu ni bila najbolj uspešna, kjer pa so bila tudi pričakovanja pretirana in nerealna. Če že drugega ne, je

uspeša ustaviti stečajni plaz in vsaj deloma razbremeniti gospodarstvo. Opozicija v parlamentu, predvsem pa vlada v senci, ki je bila ustanovljena v ponedeljek, s kritikami vladi nista preveč prizanesljivi. Ko bo vlada prišla pred parlament s konkretnim programom, kar je obljubila na zadnji seji parlamenta, utegne biti razprava zanimiva in vroča. Več o delu vlade na Odprtih straneh. ● J. Košnjek, slika G. Šinik

Začenja se šola — V ponedeljek se bodo spet odprla vrata osnovnih in srednjih šol. Tega ne občutijo le starši z vse bolj praznimi denarnicami in šolarji, temveč tudi cestarji, ki so se te dni lotili cestnih oznak pred šolskimi poslojpi. — Foto: Jure Cigler

Šušarska nedelja

Tržič, 29. avgusta - Kot navadno na angelsko nedeljo, to je prva nedelja septembra, bo tudi letos Turistično društvo Tržič v sodelovanju s tovarno Peko organiziralo šušarsko nedeljo. Program bo zapolnjen s šušarskim sejmom, razstavo ptic, veselico, kulturnimi prireditvami, modnimi revijami, ... Ponudba bo letos izredno pestra, saj bo postavljenih kar 230 stojnic, podjetij in obrtnikov, odprt pa bo tudi trgovski center Deteljica. Prireditve se bo začela v petek z otvoritvijo likovne razstave v Kurnikovi hiši, v nedeljo pa bo poskrbljeno za brezplačen prevoz iz Bistrice v Tržič in nazaj.

Čigav bo Elan

Zadnji zaplet v zvezi z Elanom so pokazali, da mnogim vendarle ni vseeno, kakšna bo njegova usoda, bolje rečeno čigav bo Elan, ko bo mimo stečajni postopek. Gre torej predvsem za vprašanje lastnine in Elan potemtakem ni tako malo vreden, kot je moč sklepati iz ne povsem dokončnih podatkov o 220 milijonih mark izgube v lanskem letu, izgubi v tekočem poslovanju, ki pomeni odpust 300 do 400 delavcev, ogromnih terjatvah upnikov, ki bodo dokončno znane na sodišču, ustavile pa se bodo nedvomno pri večji številki, kot je znašala lanska izguba, pomankanju denarja za tekočo proizvodnjo, saj za dokončanje naročene potrebujejo 7 milijonov mark, neporavnanih terjatvah do dobaviteljev, izgubi poslovnega ugleda in deloma tržnega deleža, neznanih finančnih in komercialnih angažmajih, ki bodo svoje učinke šele pokazali.

Slutjo, da je Elan za veliki posel vendarle mikaven, kar je najbolje potrdilo zanimanje švicarskih bankirjev, ki se z majhnim poslom zanesljivo ne bi ukvarjali. Tudi poseg slovenske vlade, ki je zaradi nerodnosti povzročil viharne odmeve, lahko razumemo predvsem v tem smislu, saj je z imenovanjem Lampiča preprečila Bogataju ustanovitev avstrijskega Novega Elana in nemudoma naročila radoviški vladi, naj ustanovi slovenski Novi Elan.

Vendar pa je z imenovanjem Lampiča zasejala nov dvom, saj je znana njegova naveza z bratomu Jakopin in s tem s francoskim izdelovalcem jadrnic Jeannoujem, zadaj pa je menda ameriška firma. Potemtakem je res še najmanj pomembno, kakšno izobrazbo in reference ima Lampič, saj bo ob vprašanju, čigav bo Elan, moral poskrbeti le, da se proizvodnja ne bo ustavila, veliki posel pa bo nastajal v ozadju, sklepali ga bodo seveda tisti, ki imajo denar. Nemara bodo pomembno vlogo odigrali tudi Elanovi upniki, ki zadnje dni previdno molče, ne izrekajo se o rešitvah, ki so praktično že na mizi, kar daje slutiti, da bodo predložene še nove.

Veliki posli so velikokrat podobni igranju pokra ali pa sprenevanju ob žrtvovanju adutov, dokler ne pade najmočnejši. Kdove kakšen bo padel za Elan? ● M. Volčjak

Srečanje borcev in aktivistov Kranja

Kranj, 30. avgusta 1990 - Jutri, v soboto, 1. septembra, ob 14. uri, bo v Gamsovem raji pri turističnem domu Bela - Bašelj srečanje borcev in aktivistov kranjske občine. V kulturnem programu bodo sodelovali borci - recitatorji in har-

monikarji, narodnozabavni ansambel pa bo igral za ples. Če bo vreme slabo, bo srečanje ob istem času v domu družbenih organizacij na Zgornji Beli.

Redni avtobus do Bašlja ima odhod iz Kranja ob 12.25. Redni avtobus do Preddvora pa

odpelje iz Kranja ob 10.25 in 12.25. Od Preddvora do Gamsovega raja je slabo uro hoje. Povratek avtobusa iz Bašlja je ob 16.55 in 19.55.

Občinski odbor Zveze združenj borcev obvešča, da bo septembra še več prireditev in sicer v petek, 7. septembra, ob 17. uri v Prešernovem gaju komemoracija v počastitev 60. obletnice Bazoviških žrtev, v nedeljo, 9. septembra, ob 11. uri proslava na Kriški planini na Kravcu v spomin na boje Kokrškega odreda in II. grupe odredov z okupatorjem in v petek, 14. septembra, ob 10. uri v Strahinju v spomin na boje v Udinem borštu. Sodelovali bodo učenci osnovnih šol Simon Jenko in France Prešeren s pohodni po Udinem borštu.

OBNOVA PUŠTALSKEGA GRADU - Te dni hitijo z zadnjimi deli na dvorišču starega Puštalskega gradu v Škofji Loki. Obnova za potrebe Glasbene šole je bila uvrščena v referendumski program izgradnje in obnove šol v občini tam nekje sredi sedemdesetih let. Ker so najprej prišli na vrsto "prave" šole, so delavci v Puštalu poprijeli šele maja letos. Slabo kaže, da bi to prvo fazo obnove zaključili do roka (31. 8.), a v šoli stojično pravijo, da bodo že potrpeli in se prilagodili, saj so končno le dočakali popravilo dotrajane strehe, ki je na srečo vzdržala, ker ni bilo snežnih zim, odvodnjavanje meteornih vod, delno hidroizolacijo temeljev, iz katerih so stene vleklo vlago v pritlične prostore, obnovo sanitarnega vozla v pritličju ter zvonika nad grajsko kapelo in tlaka v njej, saj tam prirejajo glasbene nastope. Stari grad se je (s prestavitvijo v zemljo) končno rešil gozda po stenah napeljanih žic (elektrika, telefon, javna razsvetljava), na novi strehi pa je le ostal okrasek, vreden kulturno-zgodovinskega objekta: že šest let tam kraljuje sirena, ki "pokriva" Puštal. (T. J.)

GORENJSKI GLAS
I REDNO BERE PREKO 100.000 VAŠIH BODOČIH POTROŠNIKOV

SVETOVANJE
FINANČNE
AGENCIJSKE
IN DRUGE
STORITVE

GLOBAL

Global Kranj, d.o.o.
64000 Kranj, C. JLA 4
tel.: (064) 21-320
fax: (064) 28167

Izberite svojo pot do znanja!
DELAVSKA UNIVERZA ŠKOFJA LOKA
vas vabi k vpisu na strani 16

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Mislimo (predvsem) s svojo glavo

Vprašanje na torkovi konferenci za novinarje, ki jo je po stih dneh oblasti organizirala slovenska vlada, kako Slovenija ocenjuje zadnji "jugoslovanski" zasak v hrvaški politiki, in ali gre domnevno pogovarjanje hrvaške in srbske oblasti na škodo Slovenije, se mi zdi ta hip, ko jugoslovanska kriza dosega vrhunec in ko zagrebški sociolog dr. Josip Županov napoveduje možnost državljanske vojne, vsaj na Hrvaškem, še letos pa naj bi se dogovorili (upajmo) o prihodnji ureditvi Jugoslavije, zelo pomembno. Odgovor, da se sosednja republika Hrvaška s Srbijo ali s kom drugim v Jugoslaviji zanesljivo ne pogovarja na račun ali za hrbtom tretjega, mislim na Slovenijo, česa takega pa tudi mi ne bi počeli, je preskopen. V Jugoslaviji se ta hip dogaja marsikaj, kar za služi boljše analizo, predvsem pa temeljito razmišljanje s svojo glavo, kar pa ne izključuje izmenjave mnenj z drugimi, s katerimi sodimo, da se imamo kaj pogovoriti in dogovoriti.

Brez pridržkov drži, da je Slovenija zadnji dve leti največ naredila pri prizadevanjih, da se po spremembah v Sloveniji tudi Jugoslavija preuredi v demokratično skupnost suverenih držav. Ob tem, to kaže priznati, nam je srbska agresivna politika, grajena na vsiljeni enotnosti z odločujočo vlogo enega, sicer najštevilnejšega naroda, celo pomagala, čeprav nas je strahovala, vendar kakalila in izostrila naša razmišljanja o sebi, Jugoslaviji, z nami ali brez nas. Sedaj je predvsem najzrelejši čas, da se posvetimo sebi, začnemo utrvjati svojo samostojnost in suverenost, pripravimo analize in argumente za naše postopke, pa tudi ukrepe za možne posledice take ali drugače vrste. Naša pogajalska pozicija brez tege ne bo posebno močna. Da imamo s sosednjo Hrvaško glede prihodnje konfederalne ureditve Jugoslavije enaka stališča, kjer pa se razhajamo, pa je mogoč dogovor, nam je lahko samo v prid. To je ugotovilo v sredo tudi predsedstvo Republike Slovenije v razpravi o zasnovi konfederalne pogodbe. Daleč pred vsemi drugimi elementi mora biti suverenost Slovenije, popolna, gospodarska, politična, nacionalna. Tudi Hrvaška v tem trenutku ne počne nič drugega. V zvezno predsedstvo je poslala trdnejšega, doma vplivnejšega, sicer odločnega in ostrejšega moža, v republiško vodstvo pa so prišla imena, ki bi bila sposobna umiriti strasti doma, pa tudi navzven, predvsem do sosedne Srbije pokazati, da Hrvaška nikomur ne želi škodovati, ne v svoji hiši, ne sosedom.

Ker smo v Sloveniji vsi za suvereno Republiko Slovenijo z vsemi elementi takega položaja in ker je prepričanje vseh slovenskih političnih strank, da je sožitje možno samo v konfederaciji, čeprav vzora v svetu, po katerem bi se lahko popolnoma zgledovali, ni, bi bilo celo nujno v republiki analizirati vse pobude in poglede, kako to speljati. Republiško predsedstvo in vlada snujeta konfederalno pogodbo, ZSMS - liberalna stranka ponuja v obravnavo Skupno jugoslovansko listino, s katero ne ostaja več samo v mejah Slovenije, ampak se o njej že dogovarja v drugih republikah, zadnje dneve s srbskimi opozicijskimi strankami. Imamo pa tudi ideje o popolni odcepitvi, ki pa ta hip, če se pogovarjamo o možnostih jugoslovanskega skupnega življenja, niso v prvem planu, nanje pa je seveda v nepredvidljivih jugoslovanskih razmerah tudi treba računati. Več glav več ve in ne bi bilo zgrešeno tega reka udejaniti prav sedaj. ● Jože Košnjek

DVA VELIKANA iz dveh svetov. Eden častitljive starosti, drugi nekaj sto let mlajši. Prvega je že načel zob časa, z drugim si človek pomaga v boju zoper čas. Takole združena na nebu nad Škofjo Loko - kakor ju vidi tudi stari puštalski grad - sta ostala ujeta na naš objektiv. (foto: T. J.)

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj ČP Glas, Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana, TOZD TČR Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Naročnina za III. trimesečje je 120,00 din

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Zargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovorne urednice), Vilma Stanovnik (sport, turizem, poslovne informacije), Danica Doleac (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavrl - Zlebir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Škofja Loka), Svetozar Zaplotačnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Stojan Saje (družbene organizacije, ekologija), Jože Košnjek (notranja politika, sport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Ivo Sekane, Nada Preve in Mirjana Draksler (tehnično, urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj
Tekoči račun pri SDK: 51500-603 31999
telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.
Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

V Kranju poiskali za graditelje ugodnejše rešitve

Plačilo več kot razpolovili

Približno 50 gradbenih dovoljenj je čakalo na odločitev, kako bodo poslej odmerjali sorazmerne stroške za komunalno opremljenost stavbnih zemljišč. Kranjska vlada se je odločila za bistveno nižjo in bolj življenjsko odmero, saj so prvi izračuni pokazali, da bi graditeljem v povprečju lahko naložili 180 tisoč dinarjev, s sprejetimi rešitvami bo v povprečju znašala približno 80 tisoč dinarjev.

Kranj, 29. avgusta — Pri kompleksni stanovanjski gradnji težav ni, graditelji plačajo sorazmerni delež stroškov za komunalno ureditev stavbnega zemljišča, stvari so urejene z zazidalnim načrtom. Zapletene pa so pri posamičnih gradnjah, dozidavah in nadomestnih gradnjah, saj zakon določa, da morajo graditelji prav tako plačati sorazmerni delež stroškov komunalne opremljenosti stavbnega zemljišča. Drugače povedano, družbi morajo povrniti del stroškov za že zgrajene komunalne naprave, kar je po nakupu zemljišča in prispevku, če gre za spremembo namembnosti zemljišča, tretji veliki strošek, še preden je graditelj zasadil lopato, saj je pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Zakonodaja in metodologija namreč na tem področju ni povsem popolna in logična, po junija letos predpisanih navodilih za odmero so v Kranju izračunali, da bi se odmera sukala od 140 do 290 tisoč dinarjev, v povprečju torej približno 180 tisoč dinarjev, kar je seveda zelo veliko, celo dva in polkrat več, kot je moral plačati graditelj na območju

kompleksne zazidave v Drulovki.

V občinskem komiteju za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve so zato v okviru zakonodaje poiskali za graditelje ugodnejše, boljše rešitve, kar je sprejemljive rešitve oziroma zneske. Pri tem so se izognili tudi nekaterim zakonskim nelogičnostim,

saj so vključili kategorijo nadomestna gradnja, možnosti oprostitve v primerih sovlaganj v komunalne naprave, nižji pa bodo odmerjeni zneski pri gradnji kmečkih gospodarskih poslopij, skladišč in drugih pomožnih objektov. S tem denimo upoštevajo, katere priključke bo določen objekt uporabljal, saj je naravnost smešno, da predpisana navodila denimo ne upoštevajo, da hlevi niso priključeni na telefon ali da kioski za prodajo zelenjave na Planini ne uporabljajo toplovodnega omrežja.

Primerjalni izračuni, ki so jih pripravili ob predstavitvah rešitev, kažejo, da za novogradnje na Mlaki ne bo treba plačati 140 tisoč, temveč le 58 tisoč dinarjev, za stanovanjsko poslovni objekt v Drulovki namesto 260 tisoč le 103 tisoč dinarjev, za poslovni

objekt v Naklem namesto 177 tisoč le 65 tisoč dinarjev, za gospodarsko poslopje v Žabnici namesto 291 tisoč le 81 tisoč dinarjev, za montažni kiosk v Britofu namesto 21 tisoč le 9 tisoč dinarjev itd. Skratka zneski so bistveno manjši, kot bi lahko bili, in izračunali so, da bo odmera v povprečju znašala 80 tisoč dinarjev. Ker v Kranju letno izdajo približno 270 gradbenih dovoljenj, se bo v skladu stavbnih zemljišč nabralo 21,6 milijona dinarjev, kar predstavlja celoletni finančni načrt sklada po vrednostih letošnjega julija. Skladu so dali pobudo za spremembo program dela in finančnega načrta, z njima naj bi opredelili merila za delitev in porabo sredstev, saj bi bilo prav, če bi se v pretežni meri vračala tja, kjer so bila zaračunana. ●

M. Volčjak

Družbeno komuniciranje in demokracija

Naslov, ki izgublja na aktualnosti

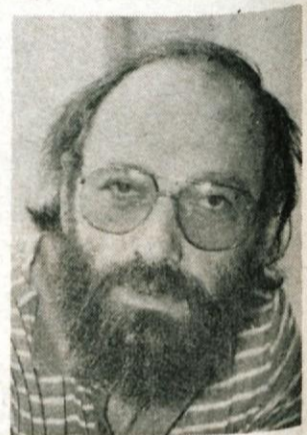
Bled, 28. avgusta - Na Bledu je ta teden potekal 17. kongres Mednarodnega združenja za raziskovanje množičnega komuniciranja. 600 udeležencev iz 55 držav vsega sveta je razpravljalo na temo »Razvoj komuniciranja in demokracija« in o novih komunikacijskih tehnologijah.

Za Parizom, Prago, New Delhijem, Barcelono je tokrat Bled gostitelj 17. kongresa Mednarodnega združenja za raziskovanje množičnega komuniciranja, ki ga prireja Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo, oziroma pri njej ustanovljeni Center za raziskovanje družbenega komuniciranja. Kot je dejal dr. Slavko Splichal, predsednik pripravljalnega odbora, je Bled najmanjši kraj doslej, kjer je bilo kdajkoli organizirano takšno srečanje, vendar z največ udeleženci. Drugega kongresnega dne

nam je tudi povedal, da so gostje - okoli 600 jih je prišlo iz 55 držav - zadovoljni z organizacijo, celo z delom na več lokacijah, ki jim ob strokovnih izkušnjah omogoča tudi drugačne vtise s turističnega Bleda.

Srečanje se je slovesno začelo v nedeljo z uvodnim govorom Milana Kučana, predsednika Predsedstva Slovenije, pokrovitelja komunikološkega kongresa, strokovni del pa v ponedeljek s plenarnim zasedanjem, na katerem je govoril eden najvidnejših komunikologov svetovnega slo-

vesa dr. Jamesa Hallorana iz Leicesterja v Veliki Britaniji. Sicer pa strokovnjaki s področja družbenega komuniciranja - od slovenskih na srečanju sodelujejo dr. Vreg, dr. Osolnik, Tomo Martelanc, dr. Splichal - zasedajo po sekcijah, ki obravnavajo tematsko zaokrožena področja: od etike in odgovornosti v množičnem obveščanju, pravnih vprašanj, komunikacijske tehnologije, novih struktur nadzora, zgodovine medijev, do demokratičnih postopkov. Rdeča nit 17. srečanja strokovnjakov v množičnem komuniciranju je tema »Razvoj komuniciranja in demokracija«. Koliko je naslov v današnjih okoliščinah še aktualen? »Ko smo pred šestimi leti predlagali naslovno temo srečanja, je bila z vidika tedanjih družbenih dogajanj pri nas tako rekoč sum-

ljiva poteza, danes pa s tematiko zamujamo.« je dejal dr. Slavko Splichal. »Ne glede na to je tema še vedno zanimiva. Drugo področje, ki ga obravnavamo naše srečanje, pa je nova komunikacijska tehnologija in vprašanje, kako omogoča ali onemogoča demokratske odnose.« ● D. Z. Zlebir, Foto: G. Šinik

Ideja o skupni zimski olimpiadi še aktualna

Olimpijski obisk na Gorenjskem

Kranjsko Goro, Vršič, Martuljek in Planico je v sredo obiskal dolgoletni član italijanskega nacionalnega in Mednarodnega olimpijskega komiteja gospod Giorgio De Stefani.

Jesenice, 29. avgusta - "Upam, da smo pri gospodu De Stefaniju zapustili dober vtis, in da bo, ko bo čas za to, rekel dobro besedo v prid zamisli o skupni organizaciji zimskih olimpijskih iger v Sloveniji, Furlaniji Julijski Krajini in na Koroškem. Povedali smo mu, da smo še naprej pripravljeni delovati v tej smeri in da imamo tudi sposobnosti, kar smo dokazali tudi s pomočjo pri organizaciji zimskih olimpijskih iger v Sarajevu. Pokazali smo mu tudi predvidena olimpijska tekmovališča," je obisk gospoda De Stefanija ocenil njegov gostitelj, predsednik

jesenjske občine dr. Božidar Brudar. De Stefani, član italijanskega nacionalnega olimpijskega komiteja in član Mednarodnega olimpijskega komiteja ter dolgoletni sodelavec predsednika Mednarodnega olimpijskega komiteja Juana Antonia Samarancha, je bil v sredo najprej v Trbižu in Beljaku, nato pa pri nas, v Kranjski Gori, Planici, na Vršiču in v Gozd Martuljku. Na pobudo organizatorjev skupnih iger iz Trbiža, Beljaka in Slovenije, predvsem sekretarja slovenskega organizacijskega odbora, pomočnika republiškega sekretarja za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo Vlada Vobovnika, je De Stefani zadnji dan dopusta v Cortini izkoristil za ogled predvidenih olimpijskih prizorišč. V Planici še nikdar ni bil. Obljubil je, da bo podpiral idejo o možnosti skupne organizacije iger. To je za zdaj po veljavnem olimpijskem statutu še nemogoče, saj je lahko organizator iger ena država. Na zasedanju Mednarodnega olimpijskega komiteja 10. septembra v Tokiju pa bo razprava o spremembi statuta, gospod De Stefani gre tja in bo njegova beseda v prid več organizatorjem iger dobrodošla. Kaže, da je zagovornikov take spremembe statuta vedno več. Če bo sprejeta, bo mogoče vložiti uradno kandidaturo. ● J. Košnjek

Za srednješolski center v Radovljici

Radovljica, 30. avgusta - ZSMS - Liberalna stranka pripravlja predpisanje peticije za srednješolski center v Radovljici. Peticijo lahko podpišete v ponedeljek, 3. 9., od 11. ure dalje pred srednjo gostinsko šolo na Bledu. Za boljše razpoloženje bo igral ansambel Filomena.

Ponovna obdukcija umrlega vojaka

Potrjeno mnenje iz Niša

Kranj, 31. avgusta - Devetnajstletni vojak Alojz Špendov s Spodnje Dobrave 2 pri Kropi je umrl 16. avgusta zvečer na stržarskem mestu nad Starim trgom pri Titovi Mitrovici na Kosovu. Preiskava vzrokov smrti, opravljena v vojaški bolnišnici v Nišu, je ugotovila, da si je vojak vzel življenje sam. Ker staršev pokojnika argumentacija smrti ni prepričala in so dvomili v trditve o samomoru, je bila na njihovo zahtevo opravljena ponovna obdukcija na Inštitutu za sodno medicino v Ljubljani, ki je potrdila prvotne ugotovitve vojaške bolnišnice iz Niša, obenem pa izključila tujo krivdo. ● J. K.

Tržiški župan sprejel alpinista - Predsednik tržiške občine inž. Peter Smuk je v sredo popoldne sprejel uspešnega tržiškega alpinista Jožeta Rozmana iz Loma, ki se je 31. julija skupaj z alpinistko Marijo Frant, ki je po očetovi strani tudi tržiškega rodu, povzpela na 8125 metrov visoki Nanga Parbat v Pakistanu. Ta deveti najvišji vrh sveta je najzahodnejši vrh Himalaje in je nasploh zelo oblegana gora. Ta vzpon je pomemben za Marijo in Jožeta. Marija se je kot prva alpinistka nasploh povzpela po severozahodnem grebenu na vrh in dosegla jugoslovanski ženski višinski rekord, za Jožeta pa je po Čo Oju novembra leta 1988 to drugi osovjeni osemitisočak, kar je tudi uspeh tržiškega alpinizma. Kar šest vzponov nad 8000 so že opravili tržiški alpinisti: Rozman in šest vzponov nad 8000 so že opravili tržiški alpinisti: Rozman in tržiški župan inž. Peter Smuk je izročil Rozmanu v spomin na srečanje in kot priznanje sliko, ob tem pa zaželel, da to ne bi bil zadnji uspeh tržiškega alpinizma. ● J. Košnjek, slika G. Šinik

Kranjski sindikat nasprotuje splošni stavki

Zgolj demonstracija sindikalne moči

Predsedstvo sveta kranjskih sindikatov je na včerajšnji seji sklenilo, da splošne stavke, ki jo napovedujejo Svobodni sindikati Slovenije, ne podpre, vendar pa ob tem opozarja vlado, naj se s svojim ignorantskim odnosom do stavkovnih zahtev (tudi upravičenih) ne igra predolgo z ognjem.

Kranj, 29. avgusta - Stavkam kot skrajnemu sredstvu sindikalnega boja predsedstvo kranjskih sindikatov sicer ne nasprotuje, prav tako ne dvomi v upravičenost zahtev za 10. september napovedane splošne stavke, dvomi pa, ali ta čas delavcem ne bo prinesla več škode kot koristi. V sedanjih ekonomskih in političnih razmerah celo pozitivni učinki stavke najbrž ne bi odtehtali velike gospodarske škode, ta pa bi najhujše prizadela spet delavce. Socialna varnost najnižjih kategorij delavcev je resda na robu preživetja, tudi raven pravnega varstva delavcev je nižja kot kdajkoli.

To dvoje bi stavko utemeljevalo, če bi resnično kaj pripomogla k boljšemu stanju. Toda zgolj kot »množična demonstracija sindikalne moči« pri kranjskih sindikatih ni bila deležna podpore. Namesto splošne stavke bi namreč kazalo podpreti stavko v najbolj kritičnih okoliščinah.

V obrazložitvi takšnega stališča do generalne stavke se predsedstvo kranjskih sindikatov vsaj tako obsežno kot z razlogi proti ubada tudi z argumenti v prid za splošne stavke. Pravijo namreč, da si mora sindikat v najkrajšem času zlepa ali zgrda priboriti status enakopravnega partnerja v odnosu do tistih, ki imajo vliv na položaj in pravice delavcev, saj se zdaj tako vlača kot managerji v podjetjih do njega obnašajo nedopustno ignorantsko. Tak odnos bo treba vsekakor spremeniti, tudi s stavko. Toda stavko zoper

vlado ta čas v kranjskih sindikatih razumejo kot preuranjeno, ni pa nujno, da to velja tudi za samovoljna vodstva tovarn, ki niso voljna prisluhniti sindikatom. Vrh vsega je »presahnil« še en razlog, ki bi utemeljeval splošno stavko, namreč splošna kolektivna pogodba, ki je vendarle učakala podpis in registracijo, ali pa bodo te pravkar ustoličene pravice tudi uveljavljene, je treba najprej dati čas tako vladi kot vodstvom podjetij. Če ne bodo, je še vedno čas tudi za splošno stavko. V tem smislu bi bila vsebinsko edino opravičljiva stavka v družbenih dejavnostih, kjer še vedno zaman čakajo na kolektivno pogodbo.

Kot je po seji predsedstva povedal predsednik kranjskih sindikatov Jože Antoiin, večina večjih kranjskih podjetij (vsaj tistih, ki imajo svoje zastopnike v sindi-

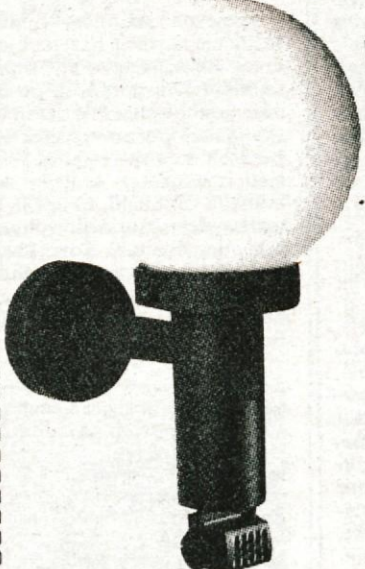
Kranjski sindikati poudarjajo, da njihovega odklonilnega stališča do splošne stavke ne gre razumeti kot podporo vladi in Tomšičevim sindikatom, še manj kot oporekanje legitimnosti in prizadevanjem Ravnikovih. Pač pa njihov odnos temelji povsem na lastni presoji, brez kakršnegakoli političnega predznaka, ki bi bil v nasprotju s programsko koncepcijo Sveta kranjskih sindikatov. Pravijo tudi, da bodo podprli ali celo sami spodbudili vse stavke, za katere bodo presodili, da so v prid delavskim pravicam in interesom. Pa tudi obratno.

kalnem predsedstvu) soglašajo s takimi stališči, če pa bi se v katerem podjetju vendarle odločili stavkati, jim seveda ne zapirajo vrat. ● D. Z. Žlebir

BAUHAUS®

Vaš specialist za delavnico, hišo in vrt

HALO SOSEDJE!
Izberite med
40.000 proizvodi!

1.380.-
SENZORSKA ZUNANJA SVETILKA
z vgrajenim vrtljivim in okretnim »sporočilcem gibanja«, 180° horizontalno in 240° vertikalno. Ugasnitev se da nastaviti od 25 sekund do 12 minut.

VOLTOMAT de Luxe PROGRAM VTIČNIC IN ŠALTERJEV
za zahtevni stanovanjski design, ki pokažejo stil in raven, popolnoma tehnično dovršeni! De Luxe da vsakemu prostoru posebno vrednost, v zlatu.

Naprimen:
vtičnica **66.-**
izmenjalni šalter **79.-**
okvir **44.-**

POZOR!
Povračilo prometnega davka. Zahtevajte obrazec U34. Pri naslednjem nakupu v BAUHAUS-u dobite davek nazaj direktno pri blagajni!

998.-
KOTNI BRUSILEC PWS 5-115
550 Wattov, 10.000 vrtljajev/min. obodni premer je 115 mm. S kovinskim kovčkom! (Cena brez šipe)

429.-
EVVA VARNOSTNI VGRADNI DVOJNI CILINDER
EDZ 5 ali 6 GPI. Varovalka proti povrtanju ali otipavanju, zakonsko zaščiten poseben profil, varovalka proti izbitju, ponikljano, s tremi ključi in varnostno kartico

2.250.-
BAUHAUS-u: OGNJEVARNI SEF
Preizkušen pod najstrožnjimi pogoji, garantira najboljšo možno zaščito vaših vrednostnih predmetov. Pri požaru nastane temperatura pribl. 650° C, naši trezorji pa morajo vzdržati najmanj 1 uro 843° C trajne temperature, ne da bi bila vsebina trezorja poškodovana. 1 leto garancije na material in izdelavo, 3-letna garancija izmenjave v primeru požara.
Višina: 44,5 cm
Širina: 37,8 cm
Globina: 44,4 cm

209.-
KABEL ZA VLAŽNE PROSTORE siv, 3 žični z PVC izolacijo YM-J 3 x 1,5 mm 50 metrska rola

99.- 79.-
PROFILNI LES IZ NORDIJSKE SMREKE
A - KVALITETA B - KVALITETA
po m² po m²

Vlada v senci Prav je, da kdo gleda oblasti pod prste

V Sloveniji smo po stotih dneh slovenske vlade dobili tudi vlado v senci, kar smo doslej poznali le iz izkušnje večstrankarskih demokracij. Našo je sestavila ZKS Stranka demokratične prenove o tistem soglasju ostalih opozicijskih strank, ki so po volitvah ostale brez oblasti. Kot je slišati »iz sence«, neuradna vlada ni nastala iz nasprotovanja legitimni vladi ali kritike za vsako ceno, temveč zaradi učinkovitejšega družbenega nadzora. Vlada naj torej vlada, ona v senci pa naj ji gleda pod prste! Kako njen nastanek in vlogo komentirajo državljani, se bo še pokazalo. Naj nanizamo le nekatera razmišljanja ljudi, ki se šele navajajo na take in drugačne pridobitve strankarske demokracije.

Sašo Govekar iz Kranja:
»Obstajanje vlade v senci se mi zdi pozitivno, deloma tudi zaradi tega, ker predstavlja 45 odstotkov volilcev, ki niso volili sedanje oblasti. Vlada v senci naj skrbi za učinkovito družbeno kontrolo nad oblastjo, s Peterletom pa naj čimprej najde skupen jezik glede vseh za Slovenijo pomembnih vprašanj. Potrebno bo veliko treznosti, strpnosti in umirjenega duha, česar v stotih dneh vlade ni bilo.«

Vasilij Kosirnik iz Ljubljane:
»Zadnji čas, da se je nekdo zbudil! Tudi pod novo vladavino se namreč dogaja isto kot prej, le imena so druga. Vlada v senci naj le gleda pravi vladi pod prste. Oblast namreč ne more delati prav vsega, kar si domisli (to smo imeli prej), to namreč ni nobena demokracija. Pač pa je demokratično to, da se početje oblasti nadzira.«

Igor Starc iz Kranja:
»Spremembe so dobrodošle, pa naj gre za predsto dnevi ustoličeno slovensko vlado ali za pravkar osnovano vlado v senci. Sam sem bolj pristaša počasnih sprememb. Naj preteče nekaj časa, da se ljudje privadijo novim okoliščinam. Tudi vladi dajmo časa, da se bo izkazala, v treh mesecih ni mogoče pokazati prav vsega.« ● D. Z. Žlebir, Foto: G. Šinik

Bojan Zorjan iz Žirov:
»Če ves zahodni svet pozna to obliko kontrole obstoječe oblasti, zakaj vlade v senci ne bi bilo v sedanjih razmerah tudi pri nas? Vlada v senci ni bitka za oblast. Če bo uradna vlada delala napake, bo pač pogorela na volitvah. Sicer pa v tem trenutku več pričakujem od prave vlade.«

Janez Oblak iz Križe:
»Vlada v senci je zgolj opozicija, kritika uradne vlade, če bi se ta v redu obnašala, tudi vlada v senci ne bi bilo treba. Sicer pa zdaj lahko obstaja tudi kaj takega, prejšnji režim si opozicije ni smel privoščiti. Kar zadeva pričakovanja od druge vlade, sem skeptičen: brez financ ne bo nihče mogel delati čudežev.«

Spopad interesov na razširjeni seji KS Križe

Križe, 30. avgusta - Včeraj je bila razširjena seja sveta KS Križe, na kateri so poskušali uskladiti ureditveni načrt KS Križe z gradnjami in obnovitvenimi deli na zemljišču in objektih bivše vojašnice. Osnutek ureditvenega načrta je že bil pripravljen in aprila letos tudi predstavljen krajanom Križ, ki so zahtevali nekaj sprememb. Poleg tega so zahtevali, da se do sprejema urbanističnega načrta na spornem ozemlju ne izvaja nobenih del. V času, ko so iz IS Tržič prihajala zagotovila, da ne bo nobene gradnje, je bilo izdano gradbeno dovoljenje. Tako

zdaj na spornem področju gradi Mercator diskont, Kmetijska zadruga gradi objekte za svoje potrebe, SGP pa objekte za trg, ki naj bi bili namenjeni obrtni dejavnosti.

Na včerajšnji seji sta bila glede tega podana dva predloga. Prvi naj se upoštevajo pripombe KS Križe, ki so jih imeli glede urbanističnega načrta aprila letos, zahteva za opredelitev IS Tržič glede spornih gradenj, urbanistična služba naj poda strokovno oceno in zboru krajanov bo predstavljen urbanistični načrt, kjer

ga bodo dali na glasovanje. Ta predlog vsebuje zahtevo, da se od danes naprej prekinijo vsa gradbena dela. Drugi predlog je mitejši in predlaga naj se gradnja nadaljuje in naj bo vključena v urbanistični načrt, ki naj bi bil izdelan v šestdesetih dneh. KS Križe naj se sestane s Kmetijsko zadrugo in se dogovori o lastništvu prostorov v središču Križev.

Vnela se je precej ostra razprava, v kateri so se križali zelo različni interesi. Seja se je končala z nesklepčnostjo sveta KS.

Tanja Gričar

<p>BAUHAUS BELJAK Richtstrasse 1 OB GLAVNI CESTI V BELJAK (2. SEMAFOR DESNO)</p>	<p>BAUHAUS CELOVEC Durchlaßstraße 17</p> <p>SMER LETALIŠČE</p>	<p>BAUHAUS GRADEC Kärntner Straße 319 AVTOCESTA - IZVOZ GRAZ - WEST SMER STRASS-GANG</p>
<p>PRODAJA SAMO V OMEJENI KOLIČINI, DOKLER JE ZALOGA.</p>	<p>NAPAKE IN SPREMEMBE SI PRIDRŽUJEMO!</p>	<p>CENE VSEBUJEJO VSE DAVKE.</p>

VESTI

Računi naši vsakdanji
Kar porabiš, tudi plačaj!

Računi za elektriko, radijsko in televizijsko naročnino, stanarino, ogrevanje, vrtec, davki in še kaj redno obremenjujejo družinski proračun. Večina tovrstnih porabnikov vestno plačuje svoje obveznosti, manjšina z njimi budi špekulira (to je bolj prihajalo v poštev v preteklih inflacijskih časih, ko je plačevanje z zamikom pomenilo tudi računico), bodisi resnično ne zmore plačati vseh stroškov naenkrat. Spet četrti ostajajo dolžniki, saj razen odklopa elektrike in telefona ni hujših sankcij za neplačnike, preden pa jih doleti obravnava na sodišču, tudi mine precej časa. Bati pa se je, da bo v prihodnje vse več tistih neplačnikov, ki zaradi nezavidljivega materialnega stanja ne bodo zmogli plačevanja, če bodo hoteli ob vseh stroških še kaj jesti.

Kako račune plačujejo naši naključni sogovorniki in kakšen odnos imajo sicer do tozadavne kulture?

Andrej Pogačar iz Kranja: »Vse račune plačujemo prek tekočega računa, tako da sploh ni govora o kakih odločitvi, ali plačati ali ne. Za to poskrbi banka. Neplačnikov je najbrž kar precej, ne zdijo pa se mi fair do tistih, ki plačujemo. Vsak račun mora konec koncev nekdo poravnati. Če bi obstajale ostre sankcije zoper neplačnike, ne bi bilo teh problemov.«

Robert Hrast iz Kranja: »Dokler nisem izgubil službe, sem redno plačeval račune, zdaj pa mora kateri tudi počakati. Tako denimo čaka račun za stanovanje, ki pride okrog 20. v mesecu in se glasi na dokaj visok znesek. Plačava ga 1. v mesecu, ko žena dobi porodniško. Kaj sodim o neplačevanju? Če nimaš denarja, pač ne moreš plačati. Jaz račune sicer poravnam, vendar z zamikom.«

Mojca Zaplotnik iz Kranja: »Stvar posameznika in njegove kulture je, kako poravnava vsakdanje račune. Jaz osebno se ne bi dobro počutila, če bi kak račun ostal neplačan. Kako pa znese ljudem ob nizkih dohodkih in visokih stroških, pa si ne morem predstavljati. Tudi ob moji pedagoški plači mi ravno še znese.«

Nada Arizanovič iz Kranja: »Račune plačujem, tudi ob pokojnini vsak mesec kar gre. Ne zdi se mi namreč prav, da tistega, kar porabiš, pa naj bo to elektrika, stanarina ali kaj drugega, ne bi plačal. Družba ni socialna ustanova, da bi ljudi oproščala plačila.«

Boža Pivk iz Žirov: »Račune redno plačujemo. Ker živimo v svoji hiši, vsaka dva meseca dobimo račun za elektriko in vodo, nazadnje je bilo okoli 1500 dinarjev. Ni vseeno, da nekateri ljudje ne plačujejo na primer stanovanja. Nam lastnikom hiš bi prav hitro zarubili premoženje, če bi bili komu kaj dolžni. Dokler bodo soldi, bomo plačevali račune. Ker pa možu grozi, da bo v Rudniku urana Žirovski vrh ostal brez službe, ne vem, kako nam bo v prihodnje uspelo obvladovati stroške.« ● D. Z. Žlebir,

Foto: G. Šinik

Pomoč družinam ponesrečenih v rudniku Kreka

Ob hudi nesreči v rudniku Kreka je Rdeči križ Slovenije danes že nakazal 10.000 dinarjev za družine ponesrečenih rudarjev kot prvo pomoč pri lajšanju gmotnih težav. Glede na številne telefonske klice, ki jih dobiva RK v zvezi z zbiranjem sredstev za pomoč prizadetim družinam, objavljamo žiro račun: 50101-678-51579 (za družine ponesrečenih rudarjev iz Kreke). Delovne organizacije in prebivalce Slovenije prosimo, da s svojimi prispevki pomagajo reševati težko stanje družin rudarjev z nakazilom denarnih sredstev na žiro račun Rdečega križa Slovenije. RK se vam zahvaljuje za darovano pomoč.

Video posnetki s pohoda na Triglav

Društvo upokojencev Kranj vabi vse udeležence pohoda na Triglav, da si pridejo v torek, 4. septembra, ob 10. uri, ogledat video posnetke pohoda. Film o izletu, ki je bil 14. avgusta, si bodo ogledali v sejni sobi društva na Tomšičevi 4.

Novinarski sindikat o kolektivni pogodbi

Sindikat novinarjev Slovenije se bo prihodnji teden sestal že tretjič. V četrtek, 6. septembra, bo v Novinarskem klubu v Mariboru razpravljalo o kolektivni pogodbi za novinarsko dejavnost in minimalnem ceniku novinarskih del, sprejel stališče do stavke, ki jo napovedujejo svobodni sindikati, govorili bodo tudi o financah ter o spreminjanju zakona o javnem obveščanju. ● D. Z.

V krajevni skupnosti Ljubno so praznovali

V Otočah se bojijo ponovne onesnaženosti vode

Ljubno, 30. avgusta - Ob letošnjem krajevnem prazniku so v Ljubnem pripravili proslavo in družabno srečanje ter med drugim obdarili 56 vaščanov, ki so stari več kot 75 let. Na novo organizirana krajevna skupnost, ki ob ukinitvi nekaterih političnih organizacij prevzema v kraju vse delo. Ekološka katastrofa se ne sme ponoviti.

Krajevna skupnost Ljubno vključuje največje naselje Ljubno, Posavec, Otoče in Praproše, v krajevni skupnosti pa živi 961 prebivalcev. V krajevni skupnosti, kjer so v preteklosti poskrbeli, da so se zadovoljivo rešili marsikateri krajevni komunalni problemi, so aprila letos na demokratičnih volitvah krajanji volili tudi novo krajevno vodstvo. Za predsednika sveta krajevne skupnosti Ljubno so izvolili Mirko Ambrožiča iz Ljubnega.

Mirko Ambrožič

Ko so se novi člani krajevne skupnosti dogovarjali, kako naj bi se v prihodnje najbolj učinkovito organizirali, so sklenili, da skupščine krajevne skupnosti ne bodo več imeli, ampak so ustanovili 11-članski svet krajevne skupnosti. Vse delo mora zdaj usklajevati in voditi le krajevna skupnost, saj nekdanje Socialistične zveze ni več. V svetu so organizirani tako, da so člani zadolženi za posamezna področja, od komunalne dejavnosti do ekologije, kmetijstva, teritorialne obrambe...

Otočani se bojijo onesnaženja

»Večina cest in poti v krajevni skupnosti je asfaltiranih, ostalo je še nekaj manjših priključkov, «pravi predsednik sveta Mirko Ambrožič. »Dolgoletna želja krajanov pa je, da bi potegnili asfalt skozi Praproše. Najhujše preglavice smo imeli pred dvema letoma zaradi zajetja v dobavskem hribu, saj je prišlo do ekološke katastrofe. To območje je kraško, z jamami, precej pa se tu tudi gnoji z umetnimi gnojili. Tako se je zgodilo, da je deževje prebilo kotanjo in vsa umazanija se je stekla v vodni zbiralnik.

Medtem ko se je vodovodno omrežje za druge vasi uredilo, so Otočani še vedno priključeni na stari vir, kar nenehno ustvarja bojazen ogroženosti. Otoče bomo morali povezati na vodovod, ki se napaja v Ledevnici.

Na Posavcu je zbiralnica odpadnih voda. Ljubno kanalizacija sicer ima, ni pa primerne zaključka. Zato je že prišla pobuda, da bi odkupili zemljišče in do konca uredili kanalizacijo. S tem bi se tudi preprečila poplavljanja ceste Kranj - Radovljica. Kanalizacijo je treba urediti tudi v zgornjem delu Ljubnega. V Praprošah pa se ob sušnem obdobju pojavljajo težave zaradi pomanjkanja vode. Gradijo se nove hiše in vikendi, vodovodno omrežje pa ima zmogljivost za pet hiš. Možnosti so s povezavo iz Brezj, Peračice do Praproš.

Novi gasilski dom

V krajevni skupnosti namestavamo razširiti pokopališče in zgraditi pokopališko vežico in krajevna skupnost je že začela zbirati dokumentacijo za pridobitev zemljišča.

Lani smo v Ljubnem dobili novo trgovino v stanovanjsko -

trgovskem objektu, kjer ima svoje prostore tudi krajevna skupnost. Trgovina na Posavcu pa je premajhna.

V krajevni skupnosti je 400 telefonskih priključkov, zdaj na telefone čaka še kakšnih deset interesentov.

V minulem obdobju se je štirirazredna šola temeljito obnovila, zraven pa se je zgradil še prizidek. Sicer pa otroke v osnovno šolo v Radovljico vozi kombi. Avtobusne in železniške povezave Ljubnega z ostalimi kraji so dobre, saj vozi avtobus skozi Posavec vsako uro.

Gasilci so začeli graditi nov, lep gasilski dom, večinoma s prostovoljnimi delom in prispevki. Velik problem pa je sanacija ljubenske cerkve, saj se tla premikajo in bi bilo treba čimprej zgraditi oporne zidove. Ne nazadnje tudi ne vemo, kako naj bi rešili staro kmečko hišo, ki je spomeniško zaščitena. Podreti je ne smemo, denarja za obnovo pa ni.

Krajevna skupnost zelo dobro sodeluje z Iskro Otoče in Kemično tovarno v Podnartu. V kraju pa je aktivna krajevna organizacija Rdečega križa ter seveda gasilsko društvo. Izredno aktivni pa so tudi pri TVD Partizan, pionirska vrsta tenisačic, ki je pod vodstvom trenerja Vlada Eržena dosegla v slovenskem merilu lepe rezultate in tudi odbojarska ekipa se uveljavlja... ● D. Sedej

KRATKE GORENJSKE

Srečanje pod Storžičem

Kranj, 30. avgusta - Radio Slovenija - razvedrilni program in organizacija Rdečega križa Trstenik prirejata Srečanje pod Storžičem v Babnem vrhu pri Trsteniku. Srečanje bo v nedeljo, 2. septembra, nastopili pa bodo: ansambel Ivana Ruparja, Moped show in trsteniški pevci, voditelj srečanja bo Rado Časl, urednik pa Kajetan Zupan. Pokrovitelji srečanja so: Chemo Ljubljana, Živila Kranj, Marija Kern iz Pangeršice, Mladinska knjiga Kranj, Steklo, trgovina na drobno in debelo Kranj, trgovina Grobovšek iz Kokre in Preddvora, Pekarna Kranj, mesarstvo Anton Čadež iz Kranja in Neoplanta iz Novega Sada, prodajni center Kranj. Na prireditvi bodo izžrebali nekaj vstopnic. Prireditev v Babnem vrhu pri Trsteniku bo ob vsakem vremenu. ● D. S.

Kolesarski izlet

Škofja Loka, 30. avgusta - Društvo upokojencev iz Škofje Loke organizira kolesarski izlet v Smlednik in na Smledniški grad. Izlet bo 1. septembra ob 9. uri. Upokojenci vabijo vse kolesarje, naj se jim pridružijo, poskrbeli pa bodo za prigrizek in pijačo. ● D. S.

Rekreacijska tekmovanja ob prazniku

Javornik - Koroška Bela, 30. avgusta - Ob letošnjem krajevnem prazniku Javornika in Koroške Bele bodo med drugim pripravili tudi vrsto športnih tekmovanj - na igrišču za osnovno šolo na Koroški Beli in na rekreacijskem središču na Kresu.

Na Kresu nad Koroško Belo, ki so ga zgradili krajanji sami, pri tem pa imata veliko organizacijskih zaslug Jože Zidar in predsednik upravnega odbora Jože Logar, so do leta 1988 organizirali predvsem aktivna tekmovanja, pred letom dni pa so se začela množična rekreacijska tekmovanja. Na Kresu vadijo in tekmujejo lokostrelci, imajo strelišče za zračno puško, tri teniška igrišča in dve balinišči. Javorniški lokostrelci so dosegli uspehe tudi v državni konkurenci.

Tekmovanja ob letošnjem krajevnem prazniku organizacijsko pripravlja Vinko Rotar: »Letos bosta dva odprta teniška turnirja v dveh starostnih kategorijah, rekreacijska tekmovanja za goste v vlečenju vrvi, v streljanju z zračno puško in pikadu. Tekmovanja so odzivna, radi pa bi se zahvalili vsem, ki so s prispevki omogočili tekmovanja. Doslej so prispevali Marjan Jan, Peter Primožič, Stane Mlekuš, bife Nevenka Kres, American bar in Calimero, gostišče pri črpalki na Javorniku, Bald biro...

Miran Ozebek

Letos prvič bodo nogometaši Zadruga s Koroške Bele pripravili tudi nogometni turnir. Predsednik nogometnega kluba Miran Ozebek: »Želimo si, da bi nogometni turnir ob prazniku postal tradicionalen. Sodelovale bodo ekipe iz naše krajevne skupnosti, nogometne ekipe iz Bovca, Loga pod Mangartom in Mosta na Soči. Zahvaljujemo se predvsem krajevni skupnosti za pomoč pri dobitkih, osnovni šoli za igrišče in seveda gostišču Zadruga in Stanetu Mlekušu.« ● D. S.

Gasilska priznanja

Gorenja vas, 30. avgusta - Gasilsko društvo Gorenja vas je v nedeljo, 26. avgusta, slovesno proslavilo 90-letnico delovanja. Organizirali so veliko gasilsko paradu, ki se je udeležilo več kot 200 gasilcev iz občine Škofja Loka. Na proslavi, katere častni gost je bil med drugim tudi dr. Matjaž Kmecl, je predsednik prebral kroniko društva, sledili pa so pozdravni govori gostov in podelitev odlikovanj in priznanj.

Republiško gasilsko odlikovanje 2. stopnje sta prejela Slavko Puc in Danica Oblak, tretje stopnje Janez Dolinar, Janko Oblak in Janez Cankar. Občinska priznanja ali občinsko plaketo pa so prejeli: Boštjan Reberšek, Janez Oblak, Alojz Frelih, Milan Strel, Jože Habjan, Franci Poljanec, Marko Stanonik, plaketo druge stopnje pa Marija Oblak, Franci Justin, Karel Hladnik in Franc Ferlan. ● Danica Oblak

Kinološka tečaja

Naklo, 30. avgusta - Kinološko društvo Naklo organizira tečaj male šole in nadaljevalni tečaj šolanja psov. Tečaja se bosta začela v ponedeljek, 3. septembra, ob 17. uri. Vsi, ki so zainteresirani, se lahko s svojimi štirinožnimi prijatelji lahko zberejo na poligonu kinološkega društva Naklo, ki se nahaja ob železniški progi nasproti poslovne stavbe Merkur v Naklem.

Tečaj male šole obsega osnovo vzgoje in pripravo vodnika in psa na nadaljnje šolanje. Vanjo se lahko vključijo vodniki s svojimi psi, stari od 4 do 9 mesecev. V nadaljevalni tečaj pa se lahko vključijo vodniki, ki so s svojimi psi že opravili začetni tečaj in izpit, vendar želijo znanje izpopolniti in opraviti službeni izpit ISP 1. ● D. S.

goz

Gorenjska obrtna zadruga
Trgovina
Likožarjeva 1/a, Kranj

Po ugodnih cenah
prodajamo ventile, pipe itd.

— izdelke KOVINA Šmartno!

2 trgovini na enem mestu sredi Tržiča

ČIPKA JOKER

Trg svobode 20, tel.: 50-534

od sukanca, spodnjega perila

do oblačil, torbic...

te dni tudi vse za šolarje

VSE ZA VSAKOGAR — UGODNE CENE

Pihalni orkester Škofja Loka

RADI BI POSTALI MESTNA GODBA

Loški pihalni orkester se je nedavno vrnil iz italijanskega mesta Fornovo v pokrajini Emilija, kjer so s samostojnim promenade koncertom popestrili mestno praznovanje. Na izredno akustičnem mestnem trgu so pred zbranim občinstvom več kot tisoč poslušalcev nastopili z zahtevnim programom naših ljudskih pesmi in priredbami moderne glasbe v jazzovskem stilu, največje pozornosti in navdušenja občinstva pa je bila deležna izvedba venčka Verdijeve glasbe. Kljub za italijanske navade skromnemu zunanemu izgledu so Ločani s svojim igranjem navdušili. Pohvalni odmev je nastop dobil tudi v množičnih medijih, naši glasbeniki pa so na gostovanje v Škofjo Loko povabili domačo pihalno godbo.

Prvič po vrnitvi iz Italije so se domačemu občinstvu predstavili preteklo soboto zvečer na škofjeloškem Mestnem trgu. Na koncertu v okviru prireditve Škofjeloški poletni večeri so med poldrugo uro trajajočim nastopom zaigrali tri vrste glasbe: iz slovenske zakladnice klasične glasbe eno orkestralno skladbo in tri v sodelovanju s solistko pevko Dragico Čarman iz Ljubljane (ta kombinacija je delovala zelo učinkovito), ameriške marše kot tipično glasbo za pihalno godbo in še skladbo Kratek sprehod, ki je venček moderne glasbe, prirejene v slogu Jamesa Lasta. Sicer neštevilno občinstvo so navdušili in so zato predviden program podaljšali z dodatki.

Uspeli so tudi v Italiji, v kateri je pred zahtevnim občinstvom poznavelec in tudi sobotna, v domačem mestu premierna predstavitev novega programa nedvomno potrjujeta kvaliteto loškega pihalnega orkestra. Zato so tudi prepričani, da si v Škofji Loki zaslužijo več pozornosti in pomoči, da bi si zagotovili vsaj nemoteno delo za obstanek, če že ne možnosti za uveljavitev na tekmovanjih.

Pihalni orkester Škofja Loka, ki šteje skoraj trideset članov in ga vodi upokojeni vojaški glasbenik Ivo Gulič, je poleg Alplesa v Železnikih in Alpine v Žireh ena treh pihalnih godb v občini. Nastala je pred več kot šestdesetimi leti iz manjšega orkestra. Po vojni jim je bilo v okviru Zveze kulturno prosvetnih organizacij na voljo sorazmerno dovolj sredstev za nemoteno delovanje, ki pa so se kasneje razdelila med novonastajajoče pevске zbornice. Rešitev iz nenehnih finančnih zagat so poskusili najti s pridobitvijo stalnega pokrovitelja, a

so šele pred nekaj leti uspeli podpisati sporazum z večjimi loškimi delovnimi organizacijami. Žal te naročajo premalo reklamnih storitev, dotacija Zveze kulturnih organizacij zadostja le za najemnino prostora za vadbo, izkupiček redkih nastopov pa komaj pokrije potne stroške za člane, ki na vadbo prihajajo iz okoliških krajev. Kako plačati dirigenta, nakupiti nove instrumente, uniforme in znake, pokriti potne stroške in šolnino na glasbeni šoli mladim glasbenikom, ki jih v tudi sicer mlademu glasbenemu kolektivu vedno manjka, kako ne nazadnje brez denarja organizirati koncerte, da bi svoje dosežke večkrat javno predstavili? Za sodelovanje na tekmovanjih se sploh ne odločajo, ker brez pravega zunanega izgleda ne bi bili konkurenčni, morebitna dobra uvrstitve zaradi kvalitetnega igranja pa bi pomenila veliko obvezo kakovost povečevati ali vsaj obdržati, za kar pa v sedanjem neugodnem položaju seveda ni nobenega jamstva.

Kljub pomanjkanju sredstev za redno delo razmišljajo celo o vsebinskem razvoju orkestra, ki naj bi tekkel v dveh smereh. Poleg igranja maršev se že poskušajo v igranju v stilu bigbanda, kar je za pretežno mlade člane posebej privlačno. Za pravo tovrstno igranje bodo morali vpeljati celotno ritem sekcijo. Za člane, ki se želijo bolj dokazovati, nameravajo znotraj orkestra oblikovati skupino, ki bi igrala komorno glasbo. Tudi sicer vsako leto prizadevno pripravljajo nov program, ki ga na začetku pomladi tudi javno predstavijo. Ugotavljajo, da bi morali tako zaradi lastnega zadovoljstva, kot tudi zaradi stalne navzočnosti v kulturnem utripu mesta večkrat nastopati. V ta namen se bodo lotili iskanja akustično primeren prostorov za koncerte v bližini občinstva (čeprav bo to v spalnem naselju) in oblikovanja skupine mažuretk, ki bi bi-

stveno vplivale na privlačnost nastopa. Želijo privabiti tudi nove mlade glasbenike, ki imajo za seboj vsaj nekaj let glasbene šole in bi bili pripravljeni na dveletno učenje instrumentov, ki jih orkester nujno potrebuje v svoji sestavi. Najbolj potrebujejo rog, pozavno in trombono. Pri kadrovanju sicer že ves čas uspešno sodelujejo z glasbeno šolo, a ta bi potrebovala več sredstev, da bi omenjene instrumente kupila in jih ponudila zainteresiranim.

Godbeniki vidijo svoje mesto tudi v prizadevanjih za oživitve mestnega življenja in v turistični ponudbi. Najbolj si želijo pridobiti status mestnega orkestra, kot so ga imeli pred vojno, da bi jim tako kot enemu mestnih simbolov namenili ustrezno pozornost in jim omogočili dobro delo. Mestu s toliko težko zagotoviti relativno majhnih sredstev v višini petnajst tisoč nemških mark, kar bi pomenilo le tri dinarje letno na vsakega zaposlenega v občini. Poleg finančnih sredstev bi potrebovali tudi ustrezen prostor za vadbo, saj so sedajni prostori v gradu Puštal premajhni in premalo akustični.

Podroben program svojega razvoja in potreb so predstavili že prejšnjemu občinskemu vodstvu, o vsem so obvestili tudi sedanje, odziva pa ni. Brez stalnega pokroviteljstva in s tem sistemskega zagotavljanja sredstev načrti najbrž ne bodo uresničeni, mladih glasbenikov za igranje v orkestru pa bo zaradi neurejenih razmer najbrž še naprej vse manj. ● T. Jurjevec

NOCOJ V KIESELSTEIN

Nocoj ob 20. uri vabijo na zanimivo in kvalitetno folklorno prireditev Po Koroškem, po Kranjskem. Nastopila bo domača skupina Iskra Kranj, drugačne, koroške plese pa bo predstavila skupina KPD Planina iz Sel na avstrijskem Koroškem. Posebna točka večera bo nastop predic iz Srednje Vasi v Bohinju, ki ohranjajo tradicijo naših babic. Prikazale bodo večer na preji.

PODvodNO FOTOGRAFIRANJE

Blejsko društvo za podvodne dejavnosti prireja to soboto in nedeljo že peto srečanje podvodnih fotografov. Glavni namen srečanja je podvodni "foto-safari", v okviru katerega bodo udeleženci tekmovali za najboljšo kreativno fotografijo in najboljšo fotografijo s fotolova na ostriza. V nedeljo bodo uspele posnetke tudi prikazali. V žiriji, ki bo odločala o priznanjih, bodo priznani strokovnjaki fotografije, ocenjevanje pa bo v skladu s pravilnikom Foto Kino zveze Jugoslavije. Za tovrstne posnetke se je začel zanimati tudi Naravoslovni muzej Slovenije.

JESENSKE SERENADE

V okviru letošnjih glasbenih večerov pod skupnim imenom Jesenske serenade bodo v Kosovi graščini na Jesenicah od 3. do 13. septembra pripravili štiri večerne koncerte. Prvi bo v ponedeljek, 3. 9., ob 20.30 uri, nastopil pa bo Novi ljubljanski pihalni trio. Zaigrali bodo Mozartove Divertimente.

GOSTOVANJE V MOSTARJU

Teater Ante Portas bo z dramo Witkiewicza "Norec in nuna" v režiji Iztoka Alidiča v soboto sodeloval na gledališkem festivalu v Mostarju. V vlogi nune bo nastopila Špela Trošt, ki je nosilka diplome s festivala v Trebinjah. Teater Ante Portas bo predstavilo, ki obravnava zanimivo temo človekove psihe in prekletstva moči, odigral tudi v Kranju. Vabljeni v ponedeljek, 3. 9., ob 20.30 uri v modro dvorano gradu Kieselstein.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Mestne hiše je na ogled razstava *Kranj, ka-kršnega ni več*.

V Prešernovi hiši bodo še do nedelje, 2. 9., razstavljena dela akademskega slikarja *Josipa Pejše* iz Splita.

V Galeriji Lipa v Mestni hiši je na ogled prodajna razstava del članov *Likovnega društva Kranj*.

V Galeriji Tai Tai je na ogled prodajna razstava del *Franceta Slane in Izidorja Jalovca*.

V Galeriji Bevisa razstavljata akademska slikarja iz Sarajeva *Vito in Dejan Salvarica*.

BRDO - V avli hotela Kokra je na ogled prodajna razstava olj in risb akademske slikarke *Maje Kocmut*.

VRBA - Prešernova rojstna hiša je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 16. ure.

DOSLOVČE - Finžgarjeva hiša je odprta v petek, soboto in nedeljo od 9.30 do 17. ure.

JESENICE - V galerijskih prostorih Kosove graščine je na ogled razstava razglednic in fotografij *Gorenjski kraji in ljudje pred prvo svetovno vojno in med obema vojnama*.

KRANJSKA GORA - Liznjekova domačija (etnološki muzej) je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 16. do 20. ure.

BLEJ - Jutri, v soboto, bo ob 21. uri v čolnih na jezeru *promenade koncert Pihalnega orkestra Kranj*.

V cerkvi na otoku bo v ponedeljek, 3. 9., ob 20. uri *večer komorne glasbe*. Nastopila bosta *Tomaž Lorenz* (violina) in *Maks Strmčnik* (orgle).

RADOVLJICA - V okviru prireditve *Radoiško poletje* bo danes, v petek, ob 17. uri na dvorišču pred knjižnico jubilejni koncert ob 35-letnici *Godbe na pihala DPD Svoboda Lesce*.

V Šivčevi hiši je na ogled razstava *Pletarstvo v Radovljici*.

V prostorih Ljubljanske banke so do konca avgusta na ogled slike *Albina Polajnarja*.

ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji na Mestnem trgu razstavlja slike in risbe akademski slikar *Marko Butina*.

Zbirke Loškega muzeja so na ogled vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

JAVORJE - V prostorih osnovne šole bo le še v nedeljo, 2. 9., na ogled razstava slik in plastik *Petra Jovanoviča*.

NOVI LJUBLJANSKI PIHALNI TRIO

lona, Marosa in Tomasija.

V okviru prireditve košjeloški poletni večeri bo jutri, v soboto, ob 20.30 uri v atriju Starega farovža na Mestnem trgu nastopil Novi ljubljanski pihalni trio v sestavi: Dušan Jovanovič - oboa, Darko Brlek - klarinet in Zoran Mitev - fagot. Ta zasedba od septembra 1987 uspešno koncertira po Sloveniji, ves program pa snema tudi za arhiv Radia Ljubljana. Izvedli bodo dela *Iberta, Mozarta, Noel - Gal-*

NOVI RAZSTAVI

Danes, v petek bodo ob 18. uri na Gorenjskem odprli dve razstavi. V Kurnikovi hiši v Trzinu je razstavil svojo dveletno produkcijo slikar *Uroš Žitnik* iz Ljubljane, ki ima za seboj že 36 samostojnih razstav doma in na tujem in nekaj nagrad s prireditve ex-tempore.

Na Jesenicah je v razstavnem salonu Dolik svoje akvarele, podobe *Krasa*, razstavil slikar *Marjan Miklavc* iz Sežane.

prešernovo gledališče

RAZPISUJEMO ABONMA ZA GLEDALIŠKO SEZONO 1990/91

repetroar:

— *Harold Pinter: HIŠNIK* (predstava Prešernovega gledališča, režija Jaša Jamnik)
— *Edward Albee: KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF* (predstava Prešernovega gledališča, režija Barbara Hieng - Samobor)

— *Ivo Svetina: KAMEN IN ZRNO, krstna izvedba* (predstava Prešernovega gledališča, režija Boris Kobal)

— *Niccolo Machiavelli: MANDRAGOLA* ali *Pierre Marivaux: TRIUMF LJUBEZNI* (predstava Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica)

— *Alexandre Dumas: POKVARJENEC ALI LEPOTA IN MOČ* ali

Mihail Bulgakov: ŠKRLATNI OTOK (predstava Slovenskega ljudskega gledališča Celje)

Zijah Sokolović: IGRALEC JE... IGRALEC (predstava Zijaha Sokolovića) ali *Milan Grgić: SARMICA* (predstava Teatra u gostima, Zagreb)

vpisovanje: vsak dan (razen ob sobotah in nedeljah) od 8. do 12. ure ter od 14. do 16. ure v prostorih gledališča in sicer:

— dosedanji abonenti od 3. do 7. septembra 1990,

— novi abonenti od 11. do 21. septembra 1990

Informacije in rezervacije sprejemamo po telefonu 064/21-355 ali 064/24-885.

SPOZNAJMO AJDOVSKI GRADEC

V okviru Dneva Triglavskega narodnega parka bo to soboto in nedeljo v Bohinju vrsta prireditev. Med njimi bo zanimiv pokus zblizevanja s preteklostjo in našo kulturno dediščino. Tako bo v soboto ob 16. uri na Ajdovskem gradu pri Bohinjski Bistrici z arheološkimi spoznanji, utrinki iz literature in glasbeno spremljavo predstavljen del slovenske kulturne krajine. V soboto bo ob 20. uri v kulturnem domu v Stari Fužini o kulturni krajini v Bohinju predaval *Janez Bizjak*, odprli pa bodo tudi fotografsko razstavo na temo Triglavski narodni park. V nedeljo bo ob 13. uri pod Skalco osrednja prireditev ob dnevu Triglavskega narodnega parka, v kateri bodo sodelovale folklorne skupine, pevski zbori in predice iz Srednje vasi.

KLEMEN RAMOVŠ V SALZBURGU

Sredi avgusta je skupaj z Andreasom Kroperjem iz Mannheim (baročna prečna flavta) in Bernhardom Gillitzerjem iz Münchena (čembalo) nastopil pred izbrano publiko na treh enournih koncertih baročne in zgodnje klasične glasbe. Izvedli so dela Telemanna, de Boismortiera, Schnitzerja, Naudota, Barsantija in Quantza.

Trije glasbeniki sodelujejo tudi pri drugih projektih. Na letošnji Mednarodni akademiji za staro glasbo, ki je bila konec julija in v začetku avgusta v Radovljici, sta *Ramovš* in *Kroper* vodila mojstrska razreda za kljunasto flavto in baročno prečno flavto, *Kroper* in *Gillitzer* pa bosta kot člana Ensemble l'Avantgarde z glasbo zgodnje klasične za prečno flavto in hammerklavir nastopila na Festivalu Radovljica '91 in festivalu Bled Antigua '91.

Glasbenik *Klemen Ramovš* je julija ustanovil tudi lastno koncertno agencijo z namenom približati vrhunske glasbene dosežke ljubiteljem glasbe v Sloveniji. V sodelovanju s hotelom Lev namerava v njegovi restavraciji Panorama že v sezoni 90/91 predstaviti nekatere vodilne svetovne glasbenike.

TV SPORED

PETEK

31. avgusta

9.00 TV mozaik
 9.00 Spored za otroke in mlade
 9.20 Delfin Flipper
 9.55 Na valovih spoznanj
 10.30 Mihajlo Lomonosov, sovjetska nadaljevanka
 15.15 Video strani
 15.25 Žarišče, ponovitev
 15.55 Poletna noč, ponovitev
 18.00 TV dnevnik
 18.05 Poslovne informacije
 18.10 TV mozaik
 Kot potovanja - mesta mostovi - Sanski most
 18.40 Spored za otroke in mlade, Pet prijateljev, angleška nanizanka
 19.05 EP Video strani
 19.10 Risanka
 19.30 TV dnevnik
 19.50 Vreme
 19.54 Zrcalo tedna
 20.15 V 80 dneh okoli sveta
 21.10 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
 21.55 TV dnevnik
 22.15 Poletna noč
 Cosby show, ameriška nanizanka
 Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
 'Alo, 'alo, angleška nanizanka
 0.25 Video strani
2. program TV Slovenija
 17.00 Izbor iz JRT 2 Satelitski programi - poskusni prenosi
 19.00 Domači ansambli
 19.30 TV dnevnik
 20.00 EP v atletiki
 22.30 Satelitski programi - poskusni prenosi
 HTV

19.10 Risanka
 19.20 TV okno
 19.30 TV dnevnik
 19.54 Utrip
 20.15 Žrebanje 3 x 3
 20.30 Bom, bom... za sedaj, ameriški film
 22.05 TV dnevnik
 22.25 Poletna noč
 Cosby show, ameriška nanizanka
 Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
 Rožnata nanizanka, franc. nanizanka
 0.30 Video strani
2. program TV Slovenija
 17.00 EP v atletiki
 19.00 Danes skupaj
 19.30 TV dnevnik
 20.30 Program JRT 2 in satelitski programi
 HTV
 10.00 Program plus, ponovitev
 13.00 EPP magazin
 14.30 Mladinski film
 16.00 Sedem TV dni
 16.45 TV dnevnik
 17.00 Narodna glasba
 17.30 Dramska serija
 18.30 Dokumentarna oddaja
 19.15 Lokalni program
 19.30 TV dnevnik
 20.15 Humoristična serija
 21.05 Igrani film
 22.35 TV dnevnik
 22.55 Športna sobota
 23.15 Poročila za goste iz tujine
 23.20 Program plus
 1.20 Poročila

NEDELJA

2. septembra

9.50 TV koledar
 10.00 Skrivnostni otok, slovaška nadaljevanka za otroke
 10.30 Risanka
 11.05 Poletni program
 Mali koncert
 12.35 Poletno popoldne in ameriški film
 14.15 Izobraževalna oddaja
 14.35 Znanstveni program
 15.05 Oddaja za otroke
 15.35 Poročila
 15.45 Program plus, ponovitev
 18.00 Poročila
 18.20 Številke in črke
 18.45 Noro, norejšje, norišnica, serija za otroke
 19.00 Risanka
 19.30 TV dnevnik
 20.00 V Cityju, angleška nadaljevanka
 21.00 Domači show program
 21.45 TV dnevnik
 22.05 Kulturni magazin
 23.10 Program plus

9.20 Video strani
 9.30 Živ žav
 10.20 Pet prijateljev, angleška nanizanka
 10.45 Zgodbe starih mest, dokumentarno glasbena oddaja
 11.30 Čez tri gore... vokalni kvintet Gorenjci iz Naklega in Miha Dov žan
 12.00 Kmetijska oddaja
 13.00 Video strani
 15.50 Praški Panoptikum, češko-slovaška nanizanka
 17.00 TV dnevnik
 17.05 Poslovne informacije
 17.10 Mačka na vroči pločevinasti strehi, ameriški film (čb)
 19.05 Risanka
 19.30 TV Dnevnik 2
 19.50 Vreme
 20.00 Kazimir Klarič: Pozitivna ničla, nadaljevanka HTV
 20.55 Zdravo
 22.15 TV dnevnik
 22.35 Sova: Doktor Doogie Howser, ameriška nanizanka, Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
2. program TV Slovenija
 11.00 Oddaja za JLA
 14.00 Nedeljsko športno popoldne
 19.30 TV dnevnik
 20.00 Veliki tektonski jarek, angleška poljudnoznanstvena serija
 20.55 SP v športnem ribolovu, reportaža iz Maribora
 21.25 Pop rock boks, oddaja TV Novi Sad
 21.50 Reportaža z nogometne tekme Željezničar - Crvena zvezda
 22.20 Športni pregled
 22.50 Zaječar: Rock maraton, vključitev

SOBOTA

1. septembra

8.50 Video strani
 9.00 Spored za otroke in mlade
 Radovedni Taček: Grad
 9.10 Zlata ptica
 9.15 Moja družina in ostale živali, angleška serija
 9.45 Čudežna leta, ameriška nanizanka
 10.10 Zgodbe iz školjke
 15.15 Video strani
 15.55 Poletna noč
 18.00 TV dnevnik
 18.05 Poslovne informacije
 18.10 Živeti z naravo, poljudnoznanstvena oddaja TV SA
 18.55 Spored za otroke in mlade: Cvetlične zgodbe

17.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
 19.00 Rab, izobraževalna oddaja HTV
 19.30 TV dnevnik
 20.00 Žarišče
 20.30 Po sledih napredka
 20.55 Sedma steza, oddaja o športu
 21.15 Swing, swing, swing, glasbena oddaja
 22.10 Igre brez meja
TOREK
 4. septembra
 9.00 Zgodbe iz školjke
 9.30 Šolska TV
 14.55 Video strani
 15.05 Žarišče, ponovitev

»VAJA DELA MOJSTRA...«

Ste se že odločili za nakup katerega od izdelkov GORENJE VARSTROJ Lendava, BLACK & DECKER Grosuplje, TIK Kobarid, ISKRA ERO Kranj, LIV Postojna in ELMA Črnuče v prodajalnah kranjskega MERKURJA? Do 20. septembra vam nudimo 15 do 35 odstotno znižanje cen posameznih proizvodov. Da bo vaša odločitev lažja, vam predstavljamo dosedanje in cene, ki veljajo od 20. avgusta do 20. septembra.

● varilni aparat VAREX 120/150 (VARSTROJ)	3.408,90	2.215,80
● šestdelna garnitura izvijačev (TIK)	101,20	70,80
● garnitura widia svedrov za beton (5-12 mm)	185,90	139,40
● baterijski izvijačnik IZ 105 (ISKRA ERO)	682,20	545,80
● garnitura orodja v kovčku BC 108 (ISKRA ERO)	2.556,50	2.045,20
● povratna žaga BD 531 (BLACK & DECKER)	1.201,50	961,20
● poljedelska samokolnica (LIV)	607,90	516,70
● cvrtnik KG 05 (ELMA)	1.401,70	1.191,40

+ 2 l olja za cvrtje brezplačno

Morda v tej kratki predstavitvi niste našli zelenega izdelka. Obiščite katero od prodajalnih kranjskega MERKURJA. Pri naših prodajalcih boste dobili dodatne informacije.

... MOJSTER DELA VAJO!«

PONEDELJEK

3. septembra

9.00 Spored za otroke in mlade
 9.15 Alice in njena družina, ameriška nanizanka
 9.30 Mladinski pevski festival Celje '83
 0.15 Zrcalo tedna
 15.35 Sova, ponovitev
 17.05 Zdravo, ponovitev
 18.30 Spored za otroke in mlade
 18.30 Radovedni Taček
 19.10 Risanka
 19.20 TV okno
 19.30 TV Dnevnik 2
 19.50 Vreme
 20.00 Peter Kostov: Trgovci iz Soluna, drama TV Skopje
 21.20 Osmi dan
 22.10 TV dnevnik
 22.30 Pregled modernega balata: sodobna generacija
 22.25 Poletna noč
 Alfred Hitchcock vam predstavlja
 Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
 0.10 Video strani
2. program TV Slovenija
 17.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
 19.00 Rab, izobraževalna oddaja HTV
 19.30 TV dnevnik
 20.00 Žarišče
 20.30 Po sledih napredka
 20.55 Sedma steza, oddaja o športu
 21.15 Swing, swing, swing, glasbena oddaja
 22.10 Igre brez meja

15.35 Sova, ponovitev
 17.00 TV dnevnik 1
 17.05 Šolska TV
 18.00 Spored za otroke in mlade
 19.05 Risanka
 19.20 TV okno
 19.30 TV Dnevnik 2
 19.50 Vreme
 20.00 Music hall, francoska nadaljevanka
 21.05 Splitski biseri 1980-1990, glasbena oddaja HTV
 21.50 TV dnevnik
 22.15 Sova
 Dekameron, slovenska nanizanka
 Srce mesta, ameriška nanizanka
 0.05 Video strani
2. program TV Slovenija
 17.00 Satelitski programi
 18.30 Mostovi
 19.00 Mednarodni folklorni festival
 19.30 TV dnevnik
 20.00 Žarišče
 20.30 Žrebanje lota
 20.25 Umetniški večer

SREDA

5. septembra

9.00 TV mozaik
 9.00 Alice in njena družina
 9.15 Trgovci iz Soluna, drama TV Skopje
 10.25 Music hall, francoska nadaljevanka
 14.20 Video strani
 14.30 Žarišče, ponovitev
 15.00 Sova, ponovitev
 17.00 TV Dnevnik 1
 17.05 TV Mozaik
 18.20 Spored za otroke in mlade
 Moja družina in ostale živali, angleška nadaljevanka
 19.10 Risanka
 19.20 TV okno
 19.30 TV Dnevnik 2
 19.50 Vreme
 20.00 Smešne stvari so se zgodile na poti v forum, ameriški film
 22.00 TV dnevnik 3, Vreme
 22.00 Sova
 Alf, ameriška nanizanka
 Srce mesta, ameriška nanizanka
2. program TV Slovenija
 16.30 Satelitski programi
 17.25 Sarajevo: finale EP v nogometu (mladi)
 Jugoslavija - SZ, prenos
 19.30 TV dnevnik
 20.00 Žarišče
 20.30 Operne zgodbe, angleška serija
 21.25 Svet poroča
 22.25 Mednarodna atletska mitinga Celje in Novo mesto, reportaža
 22.55 Nočni program iz kulture TV Bg

ČETRTEK

6. septembra

9.00 TV mozaik
 9.00 Grizli Adams
 11.00 Zakon v Los Angelesu, 10. del
 14.50 Video strani
 15.00 TV mozaik
 15.30 Žarišče, ponovitev
 16.00 Sova, ponovitev
 17.00 TV Dnevnik 1
 17.05 TV mozaik
 18.25 Spored za otroke in mlade
 Čudežna leta, ameriška nanizanka
 19.05 Risanka
 19.15 TV okno
 19.30 TV Dnevnik 2
 19.50 Vreme
 20.00 Mihailo Lomonosov, sovjetska nadaljevanka
 21.20 Tednik
 22.25 TV dnevnik 3
 22.20 Sova
 Vse razen ljubezni, ameriška nanizanka

PLES

Hotel CREINA

1. 9. 1990
 od 19.00 do 23.00
 v restavraciji in na terasi hotela.

Zabaval vas bo kvintet SAVA.

rezervacije
 po tel.: 23-650

Srce mesta, ameriška nanizanka
 0.00 Video strani

2. program TV Slovenija

17.30 Regionalni programi TV Slovenija - studio Ljubljana
 19.00 'Alo, 'alo, angleška nanizanka
 19.30 TV dnevnik
 20.00 Žarišče
 20.30 Odlagališče jedrskih odpadkov, poljudnoznanstvena oddaja
 21.00 Mali koncert nagrajencev 19. tekmovalna učencev in študentov Slovenije
 21.10 Afera prisluškovanja, dokumentarna oddaja TV Sarajevo
 21.55 Mednarodni rokometni turnir Yassa: Belinka Olimpija - Debrecen, posnetek iz Varaždina

stavni del so bili, ni bila državljanska, temveč kvečjemu "bratomorna vojna". Res je tudi, da bratov tragični konec oziroma opis tega doslej še ni bil objavljen. Brat Franc (oz. Frenck, kot smo mu rekli) je bil rojen 23. 9. 1909 v Delnicah, umrl oziroma ubit pa je bil 18. novembra 1944. Brat je imel partizansko ime Miha. Poleti in jeseni 1944 je bil sekretar okrajnega komiteja KPS in po okrajnega odbora OF Poljane. Dne 18. novembra 1944 pa je po nesrečnem naključju padel lažje ranjen, živ v roke domobranecem. Ujeli so ga v Poljanah, ko se je v meglenu jutru odpravil iz Hotovlje od Bolantača, kjer je prejšnji večer imel sestanek z aktivisti, člani vaških organizacij OF, ZSM in SPZZ ter člani vaške gospodarske komisije. Tisto noč so v poprej osvobojene Poljane prišli domobranci, ki so potem tu ustanovili postojanko. Ko je prišel brat Franc, so ga v bližini Barbini hiši (trgovini Barbare Pintar v Poljanah), je naletel na domobrantskoasedo. Stekel je nazaj proti brvi in skočil v Soro ter bil pri tem lažje ranjen. Bežal je po Sori navzdol proti Žagarju, kjer je verjetno mislil uiti v kritje in se rešiti. Potem ko so se mu domobranci, ki so tekli po travniku ob Sori, povsem približali in ga obkolili, se je nameraval ustreliti, vendar tega ni mogel storiti. Oborožen je bil namreč s staro avstrijsko pištolo steyr iz prve svetovne vojne, v kateri sta bila samo še dva naboja in oba sta zatajila. Tako so ga potem domobranci zgrabili živega in ga odvedli v gostilno na Vidmu v Poljanah. Tu je imel še srečo, da je lahko gostilničarki Milki Tavčar, katere mož Jože je bil tedaj sicer župan občine Poljane, vendar pa je kot zaveden Slovenec bil naš sodelavec - malo predtem je bil na volitvah izvoljen za člana vaškega odbora OF Poljane. skrivoma dal vse gradivo, ki ga je imel v torbici. Med papirji so bili tudi sezname članov odborov OF in Milka je vse skupaj hitro porinila v zakurjeno kmečko peč, ki so jo kurili iz kuhinje, kamor so ga najprej privedli. Zatem so brata celo dopoldne zasliševali in mučili, vendar niso iz njega kljub mučenju ničesar izvlekli.

MIHA NAGLIČ

Življenje in delo ljudskega poslanca Antona Peternela - Igorja

Za kmeta in za komunizem

Domobranci so bili s prisego Hitlerju sestavni del nemških esesovskih čet, belogardisti pa kot člani Milizia volontaria anticomunista (MVAC) Musolinijevi opričniki. Nekateri se sedaj na vso moč trudijo, da bi boj belogardistov in domobrancev na strani okupatorjev proti partizanski narodnoosvobodilni vojski prikazali kot državljansko vojno. To je povsem neupravičeno in nesmiselno početje. Tisti, ki so se kot sestavni del okupatorske vojske borili proti partizanom, so kolaboracionisti in izdajalci in kot taki nikakor ne morejo postati bojni partnerji borcem za svobodo proti okupatorju.

Sovražniki OF in partizanskega narodnoosvobodilnega gibanja skušajo sedaj prikazati in dokazati, da so bile napake, ki jih je zagrešilo osvobodilno gibanje vzrok za nastanek MVAC, belogardizma in domobranstva. Vse to seveda ni čisto nič res. Stvari so potekale takole: najprej je bil tu okupator, nato so se ob njem pojavili njegovi hlapci, potem pa se je razmahnilo narodnoosvobodilno gibanje. Zatem so okupatorjevi sodelavci in hlapci (verjetno iz strahu, da bi utegnili izgubiti svoj dotodnji družbeni položaj in vloga) začeli izdajati pripadnike narodnoosvobodilnega gibanja in Osvobodilne fronte, to gibanje pa je moralo nova izdajstva preprečiti, če se je hotelo obdržati. Izdajalci so nekaj najbolj gnusnega v vsakem narodu in se jim to nikoli ni pisalo v

dobro. Brez izdajalcev bi bil povsem razumljivo okupator brez moči: lahko bi izvajal represalije proti celotnemu narodu ali pa proti nikomur. Izdajalec je tisti, ki okupatorju pokaže posameznike ali skupine in mu tako pomaga pri njegovem zaslužnjakem delu, s katerim želi iztreti in uničiti tiste, ki njegove oblasti ne priznavajo in se proti njemu borijo.

S tem seveda ne trdim, da v našem narodnoosvobodilnem gibanju ni bilo napak. Katero gibanje pa je brez napak in to še posebno v vojnem času, ko mnogi ljudje naravnost podivjajo. Proti vsakršnim napakam smo se v partizanih borili in tiste, katerim opomini in opozorila niso zalegla, tudi ostro kaznovali, v najbolj hudih primerih tudi s smrtno kaznijo. Bistvena razlika je v tem, da so napake v narodnoosvobodilnem gibanju v pretežni meri naredili nerazgledani in nerazumni posamezniki, medtem ko so zločinska dejanja okupatorja in njegovih hlapcev dejanja sistema, ki je imel za cilj uničenje slovenskega naroda.

Ena od številnih žrtev "državlanske vojne" je bil tudi vaš brat Franc Peternel - Miha. Njegov tragični konec ste popisali, vendar, kolikor vem, še ni bil objavljen?

Res je, da je moj brat Franc padel, vendar ne kot žrtev "državlanske vojne", kajti boj domobrancev in drugih kolaboracionistov proti partizanom na strani okupatorske vojske, katere se-

Pomagaj si sam

Novih, zdravih programov ni, mnogi direktorji se izpubljajo le v preštevanju presežnih delavcev.

Slovenski minister za industrijo Izidor Rejc se je že mudil na Jesenicah, prihodnji teden pa bo imel pogovore s kranjskimi direktorji. Zanesljivo si ni naključno izbral tudi gorenjski industrijski središči, ki ju podobno kot Maribor pestijo krute posledice so-realističnega gospodarstva. Na Jesenicah je vse povezano in navezano na Železarno, ki se obupno bori s pomanjkanjem denarja, v Kranju jih skrbi usoda petih velikih podjetij, v katerih je zaposlenih 60 odstotkov kranjskih delavcev. Občinske vlade po naročilu slovenske gasije požare, kolikor jih z odlaganjem plačil družbenih dajatev lahko, bodo te injekcije pomagale ali ne, je seveda veliko vprašanje in mnogi se vse pogosteje sprašujejo, ali se nam obeta vroča jesen, ki jo bodo polnili stečajni in z njimi množice nezaposlenih.

Ob aktualnih ocenah, kaj je (ni) in kaj bo storila nova slovenska vlada za gospodarstvo, je prav tako na mestu vprašanje, kako se na globoko gospodarsko krizo, bolj rečeno agonijo odziva v podjetjih. Večinoma preštevajo, koliko delavcev je preveč, kar je seveda res, malokje pa razmišljajo, kako bi jih zaposlili sami, z novim, nemara povsem drugačnim delom. Denarja za investicije res ni, toda vsaj nekateri primeri kažejo, da so celo bolj od denarja pomembne ideje, podjetniška iznajdljivost, namesto okostenelega čakanja, kaj se bo zgodilo, kaj bodo prinesli gospodarski ukrepi.

Novi direktor Gorenjske predilnice v Škofji Loki nam je pred kratkim pripovedoval, da se nameravajo ukvarjati tudi s kmetijstvom, kar je na prvi pogled presenetljivo, ko pa slišiš utemeljitev, stvar ni več tako nenavadna. Ob tovarni imajo namreč zemljišče, v tovarni pa odvečno toplo in postaviti nameravajo rastlinjak in vanj napeljati toplovo, ker jih veliko ne bo stalo. V njem pa se bodo z gojenjem cvetja lahko ukvarjale delavke, ki jim je delo za predilnicami in tkalskimi stroji načelo zdravje. Drugi primer lahko najdemo v Kranju, v tovarni, nad katero že nekaj časa in še vedno visi vprašanje stečaja. Začeli so namreč uvajati stare programe, tkanine, ki so jih nekoč že izdelovali, kasneje opustili, zdaj pa ocenjujejo, da bo šel popelin spet dobro v denar. Uvedba starega programa je seveda veliko manj zahtevna, denarno in strokovno, ljudje, ki jim sicer grozi brezposelnost, pa imajo delo, saj so imeli v Tekstilindusu pred časom doma tisoč delavcev, zdaj pa le sto.

Direktorji, ki pričakujejo, da jim bo razgovor z ministrom Rejcem razkril čarobno formulo preživetja, ki se bodo izčrpavali v ocenah, kaj je (ni) storila slovenska vlada, bodo razočarani. Danes je aktualen pregovor: pomagaj si sam in bog ti bo pomagal. Da ga le ne bi razumeli narobe, v smislu ribarjenja v kalnem, ki ga omogoča nerazrešeno vprašanje družbene lastnine. ● M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Presežek v blagovni menjavi s tujino

Po podatkih Narodne banke Slovenije je gorenjsko gospodarstvo v sedmih mesecih letošnjega leta izvozilo za 3.618,6 milijonov dinarjev blaga, od tega 87 odstotkov na konvertibilno tržišče. V primerjavi z enakim lanskim razdobjem je bil celotni izvoz večji za 8,3 odstotka (v Sloveniji za 15,4 odstotka), konvertibilni za 19,1 odstotka (v Sloveniji prav tako za 19,1 odstotka). Celotni uvoz je bil večji za 7 odstotkov (v Sloveniji za 27 odstotkov), konvertibilni za 10,7 odstotka (v Sloveniji za 31,2 odstotka). Oprema je imela v uvoženem blagu 8,1 odstotni delež, blago za široko potrošnjo 4,3 odstotnega. Pokritje uvoza z izvozom je bilo na Gorenjskem 124,7 odstotno (v Sloveniji 97,1 odstotno), na konvertibilnem tržišču 114,7 odstotno (v Sloveniji 91 odstotno). Gorenjsko gospodarstvo torej ustvarja presežek v blagovni menjavi s tujino, v sedmih mesecih letošnjega leta je znašal 60,6 milijona dolarjev, od tega 34,2 milijona dolarjev na konvertibilnem in 26,4 milijona dolarjev na klinškem tržišču.

Tržiška industrija obutve in konfekcije p.o., Tržič

NA ŠUŠTARSKI NEDELJI V TRŽIČU prodaja

- moške in ženske jakne in bluzone iz ovčje in svinjske nape ter velurja
- ženska krila iz ovčje nape
- otroške bluzone

IZKORISTITE PRILUŽNOST ZA UGODEN NAKUP NA STOJNICAH NA ZAČETKU TRGA SVOBODE!

Jože Resman: Elana ne smemo izgubiti za poceni denar

V kratkem bo ustanovljen Novi Elan

Dokler Elan ne bo dobil novih lastnikov, bo za nemoteno proizvodnjo skrbel Novi Elan, s pomočjo republiških sredstev.

Radovljica, 28. avgusta - Problematiko Elana je minuli ponedeljek obravnaval radovljiški izvršni svet, ki se v razreševanje vključuje z ustanovitvijo Novega Elana, skupaj z Elanom pa bodo pripravili socialni program, saj ocenjujejo, da bo racionalizacija dela in poslovanja pomenila odpust 300 do 400 delavcev. V pogovoru z Jožetom Resmanom, predsednikom radovljiškega izvršnega sveta, smo skušali izvedeti tudi, kje tičijo razlogi zapletov imenovanja novega direktorja Elana in s tem povezane ustanovitve nove firme.

"V kakšnem smislu ste obravnavali problematiko Elana?"

"Pregledali smo poročilo o dosedanjih aktivnostih izvršnega sveta in njegovih organov v zvezi z reševanjem Elana in hkrati določili strategijo usmeritve v postopkih, v katerih se bodo reševale zadeve Elana, ter v predlogih, ki so že znani ali pa se bodo še pojavili."

"Kakšna je bila ocena?"

"Izvršni svet je potrdil poročilo o opravljenem delu in se strinjal z ustanovitvijo Novega Elana kot ene od metod reševanja krize oziroma ohranjanja tekoče proizvodnje v Elanu, da se s kreditiranjem obratnih sredstev oziroma zagotavljanja sredstev za tekoče poslovanje proizvodnja ne bi ustavila. To pa seveda ne pomeni, da je to edina rešitev, poudarili smo, da so možne tudi druge in da v končni fazi pričakujemo novo organiziranost Elana, ne glede na to, kako se bodo postopki prisilne poravnave, verjetneje pa stečaja, začeli in končali."

"Novi Elan naj bi bil torej kmalu ustanovljen?"

"V kratkem, začasno bo omogočal tekočo proizvodnjo, dokler se pride do ustanovitve delniške družbe ali kaj drugega, se pravi do transformacije lastnine, dokler torej ne pride do novih lastnikov Elana."

"Preko Novega Elana naj bi torej republika pomagala s sredstvi?"

"Strategija je bila dogovorjena med vodstvom Elana in republiško vlado, sodeloval je tudi naš izvršni svet, obveščeni so bili upniki, tudi z njimi so bili opravljeni razgovori, strategija reševanja Elana je dogovorjena na slovenski ravni in postavljena v smislu iskanja rešitve, se pravi z dobrim namenom, da

se Elanova proizvodnja reši in ostane v Sloveniji. Reči moram, da se nikakor ne strinjam z ugibanji, kaj je kje zadaj, osnovni namen je ohranitev te proizvodnje, naš in interes slovenske vlade ter verjetno tudi vodstva Elana pa je, da čim večji delež Elana ostane v lasti v Sloveniji. Prav je, da so navzoče vse variante, tudi tuje, vendar pa ne smemo Elana izgubiti za poceni denar. Če se le najdejo možnosti, je prav, da se ga odkupi in se lastništvo rešuje doma, kar pa seveda ne pomeni, da Elan ne more postati delniška družba. Če bo prišlo do odkupa tujih partnerjev, pa bo potrebno zelo pazljivo preverjati vse stvari, vsekakor pa pride to v poštev, če doma nikakor ne bi mogli zagotoviti teh sredstev."

"Kakšne so reakcije upnikov?"

"Ne gre za to, da bi imeli upniki kakšno posebno škodo, zanje je ohranjanje Elanove proizvodnje kvečjemu koristno, če bo do stečaja prišlo, bo vrednost Elana tako ali tako šla v stečajno maso, upniki bodo glede na vložena sredstva njeni lastniki oziroma lastniki obstoječega Elana. Njihov interes seveda ni nujno direkten, predvsem želijo dobiti nazaj denar, vendar pa v razgovorih vidimo, da jim ni vseeno, kaj se bo zgodilo, kar je pozitivno."

"Lahko poseg slovenske vlade, v mislih imam seveda tudi imenovanje novega direktorja Elana, razumemo kot željo, da Elan ostane v Sloveniji in slovenski?"

"Lahko tudi tako, čeprav je bila to ena izmed nalog, ki jih je bilo treba izpeljati v tem času, normalno je, da je glede na predvideni vložek sredstev potrebno zagotoviti tudi način upravljanja z njimi pa tudi vo-

Na mizi so zdaj trije predlogi za rešitev Elana. Avstrijska svetovalna firma Rausch predlaga stečajni postopek in v njem prodajo celotnega Elana. Drugi predlog se nanaša le na plavi program (plovila), v ostale proizvodne programe ne posega, prav tako predvideva stečajni postopek. Tretji pa rešitev vidi v ohranitvi čim večjega obsega proizvodnje, če ne celotne, v stečajnem postopku bi Elan prevzel eden ali več novih lastnikov ali pa bi prevzeli posamezne programe. Pričakovati pa je moč še nove predloge.

"Koncept reševanja zato vsebuje tudi oblikovanje socialnega programa, po podatkih, ki jih imamo, v tekoči proizvodnji nastaja izguba, kar pomeni, da ni najbolj racionalna in jo bo potrebno sanirati tudi v tem smislu. Socialni program naj ne bi bil samo pomoč, računamo na pobudo, da bi se vsaj tisti deli proizvodnje, ki bodo opuščeni, dali na razpolago oziroma v upravljanje delavcem kot novim podjetnikom, obrtnikom ali kooperantom, kakor tudi, da bi poiskali nove dejavnosti, ki so jih posamezniki sposobni opravljati. Težko zaposljiv pa naj bi bili upravljeni deli socialne pomoči. Čim večja zaposlenost je seveda tudi v interesu občine."

"Kdo naj bi torej uresničeval socialni program - občina ali Elan?"

"Skupaj, ne Elan sam, ne občina sama ga ne more uresničiti, o nekaterih stvareh pa se je potrebno dogovoriti tudi v republiki, saj so nekatera nadomestila v njeni pristojnosti, za nekatere bomo morali sredstva zagotoviti v občini. Tudi pri tem je torej potrebno sodelovanje, kakor je nasploh pri reševanju Elana potrebno sodelovanje vseh dejavnikov, če želimo uspeti."

"Prihaja do tega sodelovanja šele zdaj?"

"Ne, naš izvršni svet je že takoj po imenovanju vzpostavil stike z republiško vlado, moram tudi reči, da je bilo to sodelovanje uspešno, posredovali smo ji naše informacije, hkrati pa smo jih dobili s strani republike. Moram reči, da smo takoj vzpostavili tudi stike z vodstvom Elana, tedaj z Vinkom Bogatajem."

"Kaj pa s Petrom Lampičem, kako komentirate njegovo imenovanje?"

"To je ena od nalog reševanja Elana, tudi z njim smo takoj vzpostavili stike, razgovori normalno potekajo, v teh odnosih zaenkrat ni nobenih problemov." ● M. Volčjak

denja proizvodnje. Kot zelo pozitivno ocenjujem, da do teh rešitev prihaja, niso pa edine, še več jih bo, saj je problematika Elana zapletena in morda tudi kapitalno zanimiva, čeprav je zdaj v izgubi. Ocene bodo verjetno različne, zato bo potrebno iskati in predlagati rešitve predvsem v smislu ohranjanja proizvodnje in te dejavnosti v Sloveniji."

"Na mizi je že več rešitev, na seji ste govorili o treh?"

"Te tri so argumentirane, predlaganih je celo več, nekatere so le navržene. Lahko pa se zgodi, da ne bo sprejeta nobena od teh, da nobena ne bo dobra, temveč bo dobra morda pet, šest, vsekakor pa je prav, da prihajajo na mizo in da se o njih pogovarjamo."

"Kakršnakoli rešitev že bo, bo verjetno v Elanu delavcev preveč?"

Banka Les ima največ varčevalcev na Gorenjskem

Gorenjska banka ni vpletena v afero

Gorenjska banka je nameravala pomagati banki Les, vendar so dogovori ostali na pol poti.

Kranj, 28. avgusta - Varčevalci znamenite banke Les so vse bolj zaskrbljeni za svoj denar, saj jim nihče ne more odgovoriti na vprašanje, ga bodo dobili nazaj ali ne. Usoda njihovih prihrankov je povezana z usodo Elana, kjer pa je ugank še veliko. Vodstvo banke Les, bolj rečeno njena direktorica Gabrijela Makovec, je dala tudi nekaj izjav o vpletenosti Gorenjske banke, zato bo zanimivo, kaj o tem pravijo v Gorenjski banki, povprašali smo seveda njenega direktorja Zlatka Kavčiča.

"Banka Les vas je vpleta v afero, kaj pravite na to?"

"Banka Les je bila ustanovljena kot delniška družba, nekaj njenih ustanoviteljev je tudi z Gorenjske, poleg tega, da so dali kapital, so pri banki Les najemali kredite, nekateri so jih tudi dajali. Skratka, normalno so se šli posel. To je prvi razlog, zakaj je Gorenjsko banko zanimalo, kaj bo z banko Les, seveda v smislu posledic njihovega poslovanja z banko Les. Drugi razlog, da smo bili zelo pozorni, pa je dejstvo, da je od 17 tisoč varčevalcev banke Les 8 do 9 tisoč z Gorenjske, saj nam ni vseeno, kakšen odnos imajo ljudje do varčevanja in kakšno je njihovo zaupanje v procesu varčevanja. Zaradi tega smo se pogovarjali z Lesom, ko se je obrnila na nas za pomoč."

"Kdaj je bilo to?"

"Konec aprila, maja. Mi te pomoči nismo odrekli, niti približno pa se nismo nič dokončnega dogovorili. V več razgovorih smo želeli ugotoviti premožensko bi-

lanco te banke, opravili smo množico strokovnih analiz in ugotovili, da je nesporno povezana z usodo Elana in da je nujno treba najprej najti odgovor, kako bo reševan Elan. Vendar je bil to eden od problemov, s katerim smo se srečali, drugi je bil ta, da informatika v Lesu nikoli ni bila dokončna, dobili smo sicer zelo dobro informacijo, koliko in kje ima obveznosti, vselej pa so bile nedokončne informacije, koliko in kje ima terjatve. To tudi razumemo, saj se stvari hitro spreminjajo, vsak dan, vendar, nismo prišli tako daleč, da bi napravili projekcijo prevzema problema."

"Niste ga torej prevzeli?"

"Le proučevali smo ga in pripravljali poslovno odločitev."

"Vendar v Lesu dajejo izjave, da je bila akcija zastavljena, vendar je ostala na sredi poti?"

"Junija smo banko Les obvestili, da ne moremo vstopiti v sanacijo banke Les, ker stvari niso dokončno razčiščene. Pomembno je tudi dejstvo, da je bila družba

Les v Radovljici ustanovljena prej, preden smo se mi z Lesom sploh začeli pogovarjati in tega torej ni moč povezovati. Neko- rektno je tudi govorenje, da je Gorenjska banka kaj obljubila, ker nismo nikomur nič obljubili, res pa je, da smo se zelo resno ukvarjali z mislijo, kako pomagati, zaradi razlogov, ki sem jih na začetku že povedal. Z nekaterimi potezami pa smo pomagali podjetjem, ki so bili povezani z Lesom in s tem je tudi Les lažje reševal svoje probleme, niso bile to velike številke, niso bili to veliki posli, bila pa je velika pripravljenost Gorenjske banke v trenutku, ko so Lesu že vsi obračali hrbet."

"Slišali smo celo obtožbo, da ste z Lesovega računa pobirali denar?"

"Niti približno, saj Les pri nas nima dobroimetja, žiro račun pa mu vodijo z Gospodarski banki v Ljubljani, za radovljiški Les pa niti ne vem, kje mu ga vodijo, navsezadnje to sploh ni pomembno, saj nimamo nikakršne pravice reči SDK, naj s tega in tega računa toliko in toliko prenese na naš račun, niti približno to ni možno. Konstrukt, da je Gorenjska banka nekaj plenila, je popolna neresnica, da ne rečem laž."

"Navedli so tudi predlog, naj bi jim pomagali z zadržanimi Elanovimi sredstvi?"

"Tudi to je povsem nerealno, nikakršne verjetnosti ni, da bi denar, ki smo ga zadržali, šel mimo Elana in mimo stečajnih postopkov v banko Les."

"Kakšno dejanje bi bilo to?"

"Noro, izven strokovne diskusije, to je pesmica, ki jo direktorica Lesa zapoje, da se malo otrese ljudi, da ji je v tistem trenutku malo lažje, ampak že jutri ji je spet težje."

"Kot bančnega strokovnjaka bi Vas varčevalci Lesa nedvomno radi vprašali, kaj lahko pričakujejo?"

"Če bi imel denar v Lesu, bi bil zelo zaskrbljen. Razpleta ne upam napovedovati, ker je odvisen od toliko dejavnikov."

"Kako to vpliva na hranilne vloge v vaši banki?"

"Glede na njihovo gibanje ocenjujemo, da se je zaupanje celo povečalo in lahko zagotovim, da so vloge v naši banki zelo varne, zato vabim varčevalce, da se odločijo za našo banko. Ne navedem, dobljen del hranilnih vlog Komercialno hipotekarne banke in banke Les se je preselil tudi k nam, kar dokazuje, da ljudje vendarle že razmišljajo drugače, da je bolj imeti denar v večji, kolikor toliko dobro stojajo, banki, čeprav so obresti nižje. Danes ni več pomembno le vprašanje, kolikšne so obresti, pomembno postaja, kako varno je denar naložen." ● M. Volčjak

IGOR TORKAR

EPIGRAMI

Nekaterim novim ministrom

Kak kralj lahko napravi iz človeka plemiča, ne more pa napraviti človeka plemenitega!

Prošnja

Zdaj redko ste pristaša humanega pomenka, preveč ste Demosovka, správnica Spoménka, v brzicah strank ne smete biti živčni »rubar«, bodite V PRAKSI demokrat, Spoménka Hribar!

Sodobni dialog

Vran Demosovec vranu Prenovitelju:

Zdaj skušaš peti kakor slavec, pred tremi leti pa, hinavec, si krakal kra, kra, kre!

Vran Prenovitelj vranu Demosovcu:

Zdaj skušaš peti kakor slavec, pred enim letom pa, hinavec, si krakal kre, kre, kra!!

Naši novi vladi

V Upsáli so na univerzi napisani naslednji verzi, spodbujevalci uma, volje: Svobodno misliti je lepo, prav misliti je bolje!!

Metamorfoza individualista

Še včeraj egocentrični pisatelj Rudi zdaj Demosovo kolektivno himno prepevati poslušno se in vneto t-rudi!!

Svetoboljnemu advokatu

Kot star kaplan Klep kleplje správne fraze, bolj brani bele kot rdeče skaze, kot advokat razsodnost šibko varje, pogreza se v politikanisko barje.

Odprte strani.

Urednikova beseda

Današnje Odprte strani začinjamo z epigrami Igorja Torkarja, Jože Košnjek poroča s tiskovne konference ob 100-dnevnicu slovenske vlade, Matija Logar je opisal svoje viđenje Prage in Berlina po dvajset oziroma petnajstih letih, Marko Jenšterle pa je pripravil zapis o slovenskem pesniku - emigrantu Tinetu Debeljaku. (Pesem je izbral prof. France Pibernik iz Kranja.) Zadnja stran pa smo odprli odmevom.

Prihodnji teden bomo na Odprtih straneh med drugim objavili pogovor Eda Torkarja s pesnikom Valentinom Cundričem in esej Uroša Pavliča z Jesenic Osvoboditev Slovencev. Ena stran bo odprta vašim mnenjem, zato nam pišite.

Leopoldina Bogataj

JOŽE KOŠNJEK

Stodnevna bilanca nove slovenske vlade

Tudi zimo bomo preživeli

Tako odgovarja predsednik slovenske vlade Lojze Peterle na napovedi, da bo njegova vlada kmalu padla in da zime ne bo preživela. Prepričan je v trden položaj vlade in tudi o kakršnihkoli ministrskih zamenjavah ne razmišlja. Priznava pa, da njegova ekipa predvsem na gospodarskem področju ni naredila toliko, kolikor se je od nje pričakovalo.

Stodnevna bilanca vladanja je bila predstavljena javnosti v trenutku, ko je ZKS - stranka demokratične prenove uradno oblikovala vlado v senci, za zdaj še predvsem enostrankarsko sestavljeno, in ko senčna vlada, ki je v torkov stopila iz sence na plano, pri kritikah na račun prave vlade ni pretirano prizanesljiva. Ob poslušanju reakcij gospoda Peterleta na izjave predsednika senčne vlade Emila Milana Pintarja je čutili užaljenost ob domnevno izrečenih neresnicah in so se že na začetku sodelovanja obeh vlad pojavile zahteve po opravičilih, prav tako pa je Lojze Peterle javno povedal, da vlade v senci ne bodo financirali, vendar so pripravljene na korektno sodelovanje. Upajmo, da tako tudi bo in to na obeh straneh.

Slovenska vlada je na torkovi izredno dobro obiskani časnarski konferenci, na 106. dan vladanja, povedala, kaj je in česa ni naredila in kaj jo čaka v prihodnjih stotih dneh, za katere je prepričana, da jih bo preživela in da so glavne nevarnosti mimo. Predsednik Lojze Peterle je napovedal sedem bistvenih nalog vlade: nadaljnje preprečevanje zloma slovenskega gospodarstva, pri čemer bo nosilo glavno breme ministrstvo za industrijo; dopolnjevanje in sprejemanje republiških zakonov in prepisov, ki bodo utrdili suverenost Republike Slovenije; sprejem ustavnega zakona; oblikovanje ponudbe z elementi konfederalne pogodbe; oblikovanje novega pravnega sistema na vseh področjih; sprejem nove ustave Republike Slovenije s pravno ureditvijo v prehodnem stanju in plan Slovenije za novi razvojni cikel. V sorazmerno kratkem času, septembra in ok-

toobra pa naj bi se v Sloveniji odločali o soglasju k dopolnilni zvezne ustave. Predlagana dopolnila bodo še enkrat analizirali, vendar soglasja po besedah Lojzeta Peterleta Slovenija ne bo dala, tudi k tistim ne, ki so sicer sprejemljiva. Razlog: samovoljna ukinitve avtonomije na Kosovu in razpustitev legalnih organov pokrajinske oblasti. Dokler bo tako, Slovenija soglasja ne bo dala. Republiška vlada ima v kratkoročnem programu oblikovanje mnenje do zveznih zakonov, oblikovanje elementov konfederalne pogodbe, pravna ureditev položaja in pomoči delavcev, ki bodo tehnološki presežek, normativna ureditev javnih medijev ter sodelovanje z institucijami, kot so Služba družbenega knjigovodstva, Gospodarska zbornica itd.

Glede konfederalne pogodbe, konfederacija je edina možna rešitev skupnega življenja v Jugoslaviji, slovenska vlada meni, da je sklenitev konfederalne pogodbe možna samo med suverenimi državami, z demokratično izvoljeno oblastjo, kar naj bi se

Sociala ne sme biti potuha

"Vprašanje socialne pomoči brezposelnim, ki jih je v Sloveniji že 56.000, je resno. Vendar visoke socialne pomoči niso spodbudne. Morajo biti zadošne za preživetje, obenem pa spodbudne, da nezaposleni iščejo nove zaposlitve," je dejal finančni minister dr. Marko Kranjec. "Na novo moramo postaviti tudi davčni sistem. Vendar traja davčna reforma ponavadi dve, tri leta. Tako je bilo v ZDA in Zahodni Nemčiji. K sodelovanju bomo povabili tudi zunanje eksperte."

do konca leta zgodilo v vseh jugoslovanskih republikah, da bo dogovarjanje o tem potekalo še naprej predvsem s sosednjo republiko Hrvaško in da se Slovenija z nikomer ne bo pogovarjala na račun tretjega. Ideja o konfederaciji živi tudi v drugih republikah, vendar za zdaj predvsem v okvirih nekaterih strank. Hrvaška je tudi že izdelala elemente konfederalne pogodbe. Bistvenih razlik med slovenskimi in hrvaškimi izhodišči ni, če pa so, jih bo mogoče uskladiti.

Slovenija ne sovraži italijanske manjšine

"Članka v italijanskem časniku, da Slovenija napada Italijane v Istri, nisem bral," je dejal slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel. "Gre za napihovanje, ki ne koristi ne slovenski državi ne manjšini. V tem primeru se počutim nedolžnega. Sestel sem se z italijanskim konzulom v Kopru. Pogovor je bil zelo korekten, le na neki točki, ko je konzul za ozemlje, ki ga je Slovenija dobila po drugi svetovni vojni, uporabil termin odstopljeni teritorij, sem začutil problem. V tem primeru gre za četrtno ozemlja Republike Slovenije. Sicer pa smo obojestransko potrdili, da so Osimski sporazumi sprejemljivi za obe strani in jih slovenska vlada ne želi spreminjati."

Sicer pa se stalno sodelovanje s hrvaško vlado nadaljuje. Tudi med kninskimi dogodki je delovala medsebojna informacijska zveza, v zasuku hrvaške politike k jugoslovanstvu in spremembah v vladi pa Slovenija ne vidi nevarnosti, da bi se sosednja republika pogovarjala z drugimi na račun Slovenije. Razlogov za drugačne, za Slovenijo negativne, ocene ni. Predvsem pa, je dejal predsednik Peterle, ni izključeno, če bo treba, tudi pogovarjanje s srbskim vodstvom.

Gospodarstvo najtrši oreh

Podpredsednik republiške vlade dr. Jože Mencinger je priznal očitke, da je vlada naredila najmanj na gospodarskem področju. Vendar je v isti sapi dodal, da so bila tudi pričakovanja prevelika. Nevarno je prepričanje, da lahko vlada sama naredi vse. Zelo malo ljudi sem srečal, ki bi se vprašali, kaj lahko sami naredijo, je dejal podpredsednik Mencinger. Dr. Mencinger šteje za pomembne vladne uspehe razbremenitev gospodarstva, zmanjšanje odливov iz republike, predvsem v zvezni proračun in sklad za manj razvite. Kljub temu družbenopolitične skupnosti finančno niso bankrotirale in ostale likvidne, prav tako pa je v Sloveniji po enem letu proizvodnja nehala padati. Očitno Republika Slovenija najbolj spoštuje stabilizacijsko politiko. Tudi plače, njihovo naraščanje lahko najbolj ogrozi nov investicijski cikel, so se v Sloveniji najmanj povečale. Slovenska vlada sodi, da je povečanje plač državni upravi neupravičeno. Zanj ni razlogov, vsaj z gospodarskih stališč ne. Vprašanje pa je, kakšen politični kapital si skuša skovati Markovičeva vlada s tem povečanjem plač. Zaradi tega sedaj zahtevajo višje plače slovenski policisti.

Vladni fond za pomoč gospodarstvu znaša 200 milijonov za-hodnonemških mark. Vsota po-

Policija se pripravlja na varovanje meja

"Glede na težnje, da bi policija varovala državne meje, naša vlada ne bo vlekla enostranskih potez," je dejal notranji minister Igor Bavčar. "Se pa policija na to strokovno pripravlja in ko bo treba, bo na to dolžnost pripravljena. Sodelujemo tudi pri razreševanju spiska v Jugoslaviji nezaželenih oseb. Policijska plat je v tem primeru zadnja. Glavno besedo imajo tožilstva. Naše strokovne službe so to problematiko že analizirale. Če bi Slovenija ta prepoved ukinila, je teoretično res možno, da bi posredovala zveza."

časi kopni, saj je bila bistveno manjša od želja. Sedaj se razdeljuje zadnji del in denar iz tega fonda bo dobil tudi begunjski Elan. To je v bistvu sistem obveznic, je pojasnil minister za industrijo Izidor Rejc. Vsi zainteresirani pripravijo elaborate, ki gredo v oceno bančnega instituta, nato pa še enkrat v analizo resornega ministrstva. Elan naj bi ta denar dobil za izvozno proizvodnjo. Obrestna

ozdravitev in rešitev te firme, vendar ne popolno. Odgovornost imajo vsi, ki sodelujejo pri sanaciji Elana. Predsednik Lojze Peterle pa je dodal, da je Elanov primer lahko tudi model za reševanje takih bolnikov. Našli smo človeka, ki je bil pripravljen skočiti v vodo, čeprav nima potrebne izobrazbe. Doslej so vodili Elan zelo izobraženi ljudje, pa vidite, kam so spravili firmo.

Želimo normalno sindikalno gibanje

"Mi ne diskreditiramo Svobodnih sindikatov Slovenije, ampak se oni diskreditirajo sami. Napovedana generalna stavka je poskus organiziranja politične stavke," pravi gospod Lojze Peterle. "Kolikor poznamo sindikalna pravila, pogojev za stavko ni. Vlada želi normalno sindikalno gibanje in ne preprečuje stavk kot legitimnega izraza nezadovoljstva. Na ultimate ne želimo pristajati. Tudi zbornica, s katero smo se pogovarjali včeraj, se čudi nameri o štrajku, saj so kolektivne pogodbe podpisane. Sploh pa vlade ni treba prepričevati, kako težke so razmere v Sloveniji. Vlada se želi pogovarjati z enotnim zastopstvom slovenskega sindikalnega gibanja."

mera za ta denar je 8 odstotna, doba vračanja pa 15 let.

Na časnikarski konferenci so bili vladniki povprašani tudi za problematiko Elana iz Begunj. Minister Rejc je povedal, da reševanje problematike Elana načeloma ne bo model za reševanje drugih enakih ali podobnih slovenskih problemov. Vlada je iskala rešitve, pogovarjala se je z osmimi, devetimi ljudmi, pa nihče ni hotel ugrizniti v Elanovo jabolko. Peter Lampič je pokazal največ volje za sodelovanje, pripravil je dober program in zato je vlada prav njega poslala v Elan. Seveda s kadrovskim in finančnim posredovanjem v Elanu sprejema vlada tudi odgovornost za

Nova slovenska vlada torej po stotih dneh ostaja optimistična. Sedaj smo na dnu brezna, prvi premier gospod Lojze Peterle, za izhod iz brezna pa sedaj postavljamo lestev. Ne, sploh se ne ukvarjamo preveč s preteklostjo. Otroci morajo vedeti resnico o njej, seveda pa moramo graditi sedanost in prihodnost. Računamo na parlamentarno podporo, prav tako pa računamo tudi na blokade. O možnem padcu vlade ali zamenjavi ministrov sedaj ne razmišljamo. Z vlado v senci lahko dobro sodelujemo, če bodo seveda nameni dobri. Ne bom pa hodil za vlado v senci in demantiral njenih neresničnih izjav, je dejal Lojze Peterle.

MATIJA LOGAR

Praga in Berlin – ponovno razposajeni prestolnici

Postopam po praških Vaclavskih namestih. Center Prage je nabit z ljudmi. Vse vre. Nekaj dni kasneje se sprehajam po znameniti berlinski »Unter den Linden«. Ob Brandenburških vratih skoraj hipijevska sproščenost. Občutek imam, da sta bili te dni obe mesti pravi prestolnici sveta. In gotovo sta bili, tako Praga kot Berlin, v zgodovini na svoj način že večkrat centra svetovnega dogajanja. Praga avgusta 1968 in Berlin v poletnih dneh leta 1973. Avgustovski usodni dogodki leta 1968 so pozornost sveta povsem usmerili v Čehoslovaško, Berlin je bila leta 1973 gostitelj jubilejnega svetovnega festivala mladine in študentov. V posebnih okoliščinah sem tako prvič spoznaval obe mesti, njun utrip, njuno dogajanje, svobodo in »svobodo«. Gotovo pa je bilo moje spoznavanje Prage leta 1968 drugačno od spoznavanja Berlina leta 1973.

»Presenečenja« na mejah

Poslovneži in turisti, ki so v preteklih desetletjih potovali v vzhodnoevropske države, se gotovo spominjajo vse prej kot prijetnih vtisov težkih zapornic, stražarskih gnezd, bodeče žice... Teh vtisov niso mogli popraviti niti cariniki, ki so kdaj pa kdaj s svojo duhovitostjo in popustljivostjo ob nepomembnem »švercu« popravljali vstopno sliko posamezne države. Po političnih dogodkih v zadnjem času so se meje »normalizirale«. Morda je še kje čuti ostanke včerajšnje birokracije, toda nikjer ne vidiš stražarjev, bodeča žica je odstranjena... Pri prestopu čehoslovaške meje, ko smo potovali v vzhodno Nemčijo, smo doživeli nekaj »neprijetnosti«. Obmejni nemški policaj je pri pregledu potnih listin hladnokrvno ugotovil, da nimamo potrebnih viz. Obrazložitev, da so nam pri našem »Kompasu« zatrjevali, da, odkar sta obe Nemčiji združeni, ni potrebno za vzhodni del več viz, najprej ni kaj prida zalego. Moledovali smo, da gremo samo na kratke skok v vzhodni del, da nimamo nikakršnih slabih imen, da smo utrujeni od dolge poti, da se želimo na poti le izobraževati, da naj nam omogoči le tranzit... In policaj je bil po svoje zabaven z ugotovitvijo, da bi nas s tranzitno vizo spustil, toda problem je v tem, da takšno vizo lahko dobimo samo na njihovem veleposlaništvu v Beogradu. Nekaj časa smo se molče opazovali, policaj je skozi okence pomolil naše neozigosane potne liste, zavil z očmi, glasno vzdihnil »sranje« in zamahnil z roko. Do Berlina smo torej imeli prosto... Nekoliko nas je le skrbelo, kaj bo ob povratku na nemško-nemški meji. Policaj je ob vstopu namreč zatrjeval, da Nemčiji še vedno nista združeni in do nadaljnjega veljajo pač zakoni NDR. Pričakovali smo torej ponovno srečanje z obmejnimi organi, kjer bi nas policija gotovo sprejela s skrajnimi dvomi: brez vize in brez žigov, kako smo se torej prihlili v do včeraj popolnoma zastraženo Nemško demokratično republiko? Ob povratku smo lahko samo ugotovili, da je meja med obema Nemčijama ukinjena. Carinski boksi samevajo, stražarski stolpi so prazni, varnostni pas med državama bo postopoma zaraslo grmovje. Nekaj bo narobe: policaja, ki smo ga srečali ob vstopu in smo mu bili za njegovo tolerantnost nad vse hvaležni, so očitno pozabili obvestiti o vseh spremembah, ki so se dogodile med Nemčijama. Meje so se resnično odprle. Verjetno v zadnjem trenutku.

Prenovljena Praga

V zadnjih desetletjih so Prago v veliki meri obnovili, prenovili praško središče znamenite »Vaclavske namesti«. Ta prenovitev je bila v vseh pogledih nujna, posebej še zato, ker je

bila že tako stara in obnove potrebna prestolnica po avgustu leta 1968 še posebej potrebna obnove. Zmaličene tračnice, izruvane cestne kocke, fasade mnogih stavb napikane od municije. Največje poškodbe, ki so bile rezultat avgustovske okupacije so bile vsaj za silo že v naslednjih letih zamaskirane, očitvici avgustovskih dogodkov pa se kljub novim fasadnim vedno znova in znova prikazuje slika iz leta 1968. Središče Prage je mestni magnet. Ne glede na bolj ali manj svobodoljubne režime se Vaclavske namesti vedno polnijo z ljudmi. V trenutkih novih iskanih demokratičnosti se Praga z utripom množice pomlajuje. Kljub novi sminiki pa je bila Praga v najbližji preteklosti bolj podobna nezadovoljeni starki kot pa navihanki, ki kljub starosti odlično skriva svoja leta. Dnevi pred okupacijo leta 1968 so bili po utripu podobni današnjim dnevem. Kot da bi mlada kri preplavila praške ulice. Povsod življenje, priložnostni politični nastopi, »naključni« nastopi glasbenikov... V eni sami noči od 20. na 21. avgust smo onemeli. Marsikomu so bili prvi tanki, ki smo jih videli v zgornjih jutranjih urah turistična atrakcija, medijski dogodek brez primere, ki pa se je že v dopoldnevu spremenil v eno samo žalost, ki je trajala... Vaclavske namesti so bile v tistih dneh nabito polne. Sedeča in mirujoča množica, vzkljanje gesel se vrsti v intervalih. Bežanje pred hrumečimi tanki nepovabljenih bratov. V spomin na avgust 68, v spomin na Jana Palaha in Jana Zajca, ki sta mučeniško umrla, ter seveda v spomin na lanskoletne, in vsi verjamejo, da zadnje žrtve, gorijo na različnih krajih Prage sveče med posutim cvetjem. Praga se spreminja, morda Praga tudi odpušča toda vedno znova se dostojanstveno spominja. V tem kaže kljub svoji mladeniški razigranosti svojo starost in zrelost.

Svoboda na bajonetih zamenjuje nova svoboda. Piš nove dobe se ne zaustavlja. Tako so se celo hradčanski stražarji, ki »varujejo« predsednika Havla, preoblekli. Novo vojaško reprezentančno oblačilo je oblikoval kreator kostumov filma Amadeus Teodor Pištjek. Tudi celotno koreografijo menjava straže ter podobnih ceremonij značilnih za številne prestolnice so nekoliko spremenili. Zametna revolucija nežno in komaj opazno rahlja stebre včerajšnjega sveta.

Spremembe spremlja humor

Vse korenite spremembe spremlja in komentira ljudski humor, ki se izraža tudi skozi odlična likovna umetniška dela. Na praških Staromestskih namestih, ki so ob Vaclavskih namestih verjetno najbolj oblegana točka mesta, stoji plastična skulptura vzhodnonemškega »trabant«. Svetovno znani »smrdljivci« stoji v svoji nara-

vni velikosti in v popolnem realnem posnetku na štirih predimenzioniranih nogah. Celotna skulptura je prepletkana z bronzo, deluje rahlo ironično, grozljivo in otožno v izrazu nekakšne pradedno odmrle živali, ki se na pragu novega stoletja nikakor ne znajde. Nobenega cinizma ni v tej skulpturi, vseeno pa je nabit s humorjem. Množični turistov je v teh dneh skoraj podobno hvaležen motiv kot znameniti svetniki, ki se ob vsaki uri premikajo pred šklocajočo foto tehniko.

Obilico dobre volje in humorja pa bi morali Pražani priporočiti tudi vsem turistom, ki se morda namenijo v trgovino ali pa v kakšno povprečno restavracijo. V tem pogledu se ni kaj prida spremenilo, zdi se mi, da je morda celo za odtonek slabše kot pred dobrima dvema desetletjema. Tu ne bo zadoščala samo žametna revolucija... Kot da se je prešernost in sproščenost ustavila pred veleblagovnicami, čeprav na številnih pulnih visijo slike hudomušnega nasmejanega in spoštovanega Vaclava Havla. Duhovito in sproščeno ter celo večbarvno so oblikovane kratice pomembnega političnega gibanja Državljanski forum (OF - Obščinstvenji forum). Klicajasta strogot včerajšnjih kratric in parol je izginila celo iz spomina.

Praga se prenavlja in na vsakem koraku opozarja, da želi v Evropo. Ta želja zveni znano. Bo šla ta pot preko gospodarstva, preko umetnosti, preko znanosti? Veliko rezervo ima Praga v svoji bogati tradiciji. Praga želi postati ponovno mesto umetnosti. To je bila v preteklosti, prihodnost obeta. Včeraj prepovedani »Rolling stonies«, danes, jutri Mozart. Drugo leto bo dvestoletnica Mozartove smrti, ki je del svojih ustvarjalnih načrtov uresničil v Pragi. Načrtujejo vrsto kulturnih in umetniških manifestacij. Kot so »Kotalčič kamni« v teh dneh zasedli in obseдали vso Prago, tako naj bi Prago naslednje leto okupiral veliki skladatelj. Če ne drugače tudi s pomočjo »Mozartovih kugel«. Ob bogati tradiciji je potrebna samo kaplja zahodnje iznajdljivosti. Tam kjer je zgodovina manj radodarna, so premalo tudi morja...

Zid prekletstva – zid vzdihljajev

Leta 1973 je bil v Berlinu 10. festival študentov in mladine. Nekaj Kranjčanov se je takrat znašlo v številni (menda kar tristočlanski) jugoslovanski delegaciji. Imel sem enkratno priložnost, da sem na meddržavne stroške ob obilni hrani in pijači brezplačno pohajkoval po Berlinu. Predvsem vzhodnem, saj je festival organizacijsko prevzela NDR, eno popoldne pa sem »ušel« tudi na zahodno stran. Poleti leta 1973 je bil Berlin prepoln mladine iz vsega sveta. Vsakršnega dogajanja ni manjkalo. Berlinski zid je bil za večino zlovesča turistična

atrakcija, ki si ji nisi smel približati.

Razrvanost Berlina leta 1973 je v festivalskih dneh za trenutek prekinila smrt prvega moža povojne NDR W. Ulbrichta. Mislim, da je bil čaščen mož v zavesti večine le podaljšek roke velikega brata. V trenutku je bil konstruktor NDR pozabljen.

Festival je bil v bistvu nekakšen kontrapunkt Münchenski olimpiadi leta 1972. Dogajanje in vzdušje takratnega vsaj nekaj dni svobodnega mesta mi je ostalo v prijetnem spominu.

Takrat je bil Berlin s svojimi gosti nekaj dni sproščeno mesto in vse kaže, da bo v prihodnje naklonjenost svetovnih politikov omogočila mestu normalno življenje. V zadnjih mesecih je Berlin svetovna turistična senzacija. Kot da svetovno občestvo ne verjame teleprinter-skim novicam, da je zid zrušen.

Berlinu smo se približevali po avtocesti. Cesta je bila natrapna. Zahodni sonarodnjaki prihajajo v trumah. Potovalna hitrost se je pred Berlinom zmanjšala na minimum. Odložimo se za lokalne ceste, čeprav domačini stočno ostajajo v kilometrskih kolonah na avtocesti. Morda se nam bo drznost obrestovala. Znajdemo se v urejenem okolju dovčrajšnjega zahodnega dela mesta. Imam samo zemljevid vzhodnega dela mesta in nekaj časa »lutamo«. Rahlo že obupavamo, toda naenkrat se zahodnjaška mestna urejenost umakne znani zanikrosti. Znajdemo se pred ogromno zidno odprtino. Parkiram na priložnostnem parkirišču in se zapodim k porušenemu zidovju, med katerim odzvanjajo kladiva. Priseljenci in med njimi predvsem otroci, odklesujejo koščke zidu in ga na licu mesta prodajajo za pol marke ali za marko. Slika je neverjetna. Velik del zidu še stoji, pravzaprav stojita dva zidova, saj je bil povsod, kjer je bilo mogoče pred zidom varovalni pas in nato je bil zgrajen še dodaten zid. Skoraj popolna hermetičnost. V zrak štrli debele betonske železje, saj je bil zid zgrajen še za naslednje tisočletje... Tako so veljaki NDR prepričevali še ob lanski obletnici svoje zaprte države.

Obvezno fotografiranje ob prvi osuplosti, ki nam jo ponuja ta zidarska mojstrovina, nekaj drobcev zidu spravim za spomin v žep in odpeljemo se proti Alexanderplatzu in nato peš po aveniji »Unter den Linden« proti Brandenburškemu vratom. Novejša stavba parlamenta, še vedno napol podrtja cerkev, grobnica neznanega junaka s častno stražo in radovednost turistov se mešata z vsakdanjo realnostjo domačina, ki mu združevanje obeh držav olajšuje pa tudi otežuje življenje.

Receptorka v kampu mi s precejšnjo mero samopomilovanja in ironije pripoveduje, da so od trenutka začetne združitve vznikli dve vrsti Nemcev: dobri in slabi Nemci. In kar samoumevno so vzhodni slabši...

Simboli socializma na razprodaji

Znamenita hitlerjansko zasnovana »Unter den Linden« je v svojem dolgočasju arhitektonsko neinventivno zasnovanega bulvarja se vedno enaka kot pred desetletji. Le nekaj novih z zahodno robo napolnjenih trgovin opominja na spremembe. Pompozna Brandenburška vrata so vključena v zidarske odre. Strokovnjaki spomeniškega varstva opravljajo vsa tista prenovitvena dela, ki so bi-

bilne marke preprodajalcem prepuščajo svojo vojaško opremo (v vsaki vojski se je možno s potrebno iznajdljivostjo vojaškega veterana vsaj dvakrat letno popolnoma obleči) in kupujejo videokorderje, kasete, knjige, ki jim bodo doma bolj koristile kot vojaška oprema.

V dneh mojega bivanja v NDR nisem občutil, v primeri z letom, 1973 večje navzočnosti sovjetske soldateske. Daljši konvoj vojaških sovjetskih vozil smo srečali na lokalni cesti. Nikjer ni več sledu oholosti zmagovalcev, ki imajo nedotakljivo pravico, da branijo svet.

Ob koncu našega berlinskega sprehajanja smo imeli izjemno srečo, da smo nehote zašli v mestno četrt, kjer je zid nedotaknjen. V resnici ni porušen, dotaknili pa so se ga slikarji z raznih koncev sveta. Izjemna slikarja. Novodobne freske, motivi in stili se mešajo, vse pa spominja na erupcijo svobode. Pred zidom sovraštva, pred pogledom na novo podobo berlinskega zidu, ki se je prepustil umetnikom je možen samo vzdih. Vzdih olajšanja in navdušenja. Močno upam, da bo ta del zidu ostal nedotaknjen. Ne le kot opomin, predvsem kot enkratni likovni dosežek.

Berlinski zid ni bil samo porušen, berlinski zid je dobil na nekaterih svojih koncih povsem novo preobleko. Preobleka je bila po desetletjih sivine dobrodošla vsem...

Tine Debeljak

PRIDI

*Dvigni se, žena moja, in pridi, dvigni se, stopi na brod vala!
Žena moja, iz morja mi vzdigi kot jutranji zor v plan trna in kala: trava se vlegla Ti bo pod stopala, jata ptic se naprot Ti pogнала, veter zrosi Ti oko, da ne vidi trna in pušče... gnitja... šakala...
Žena, v objem moj - žgoči zor - pridi, senca zdaj blede onstran zagrinjala!*

*Stopi sem v pampo, žena, z oblaka, z oblaka, žena, obdanega v zlate rože srca, ki Tebe čaka!
Spusti se, žena, na te puste trate: pod Tvojo nogó bom razmikal osate, v trnju izglediva stezé, žena, zate, vsa pampa bo nama čar cvetličnjaka, vsi trni, žena, vse rese klatate v rožo vcvetó Ti! - Stopi z oblaka sama cvet, žena, in - kar se ozre Vate!*

*Pridi, žena, z letom viharja, žena, z vetrovi nad oceani!
Pampa naša nima stražarja - s pišem poleti, žena, po plani - vrhu tegá evkalipta obstani: grlici dve v njem... nemi... vdani... veter le z njima se pogovarja...
Žena, zavij me v tak piš ljubkovani, nagni nad uho se mi, žena iz viharja: grlic par bova na trati poslani...*

*Zablésti se, žena, kot sonca sijanje!
Umaknem se, žena, mu v hlad potoka - gledam v tolmun se, v žarkov igranje: bela labodka vesla v sij zvisoka, trst z brega meče ji senco loka na beli kreljuti... kot Tvoja boka!
Voda zagrinja ju - val: moja dlan je... veslo: v roki Ti moja róka...
Žena, stopi iz sonca v kopanje, žena, oba v hlad istega loka!...*

*Dvigni se, žena moja, prisveti nova zvezda na novo poluto!
Utrni z neba se, žena! Poleti, pad v to pampo, s trnom zasuto pod moje drevo (o, najino uto)!
V oči Tvojih zvezdi vso noč prečuto gledal se bom kot v raj razodeti... v rokah Te bom držal, z gostosevci posuto... z mescem obliho... vso belo!... Presveti, žena, to pampo... to osamo prekruto!...*

(Iz zbirke POLJUB, Založba Svobodne Slovenije, Buenos Aires, 1951)

MARKO JENŠTERLE

Starosta zdomske kulture spet med bralci v Sloveniji

Ob izidu Črne maše pisatelja Tineta Debeljaka

Argentinski univerzitetni profesor dr. Alberto Gomez Farias je januarja 1989, ob smrti slovenskega pisatelja dr. Tineta Debeljaka v Buenos Airesu med drugim dejal: »Slovenski Borges, kakor so ga nekateri imenovali, kar zveni celo premalo glede na njegovo resnično in neprimerljivo dimenzijo, je položil trden most poznanja in razumevanja med našima skupnostima s svojo zvesto natančnostjo v prevodu 'Martina Fierri', kjer je pokazal prikaz ljubezni do svobode in pravičnosti, ki sta vznikli iz drame naroda, ki se bori za svoje pravice.«

Dr. Gomez Farias je navedene besede izrekel v slovo pisatelju, ki ga je v zadnjih letih njegovega življenja bolj cenila Argentina od rodne dežele, pa čeprav je vse svoje življenje posvetil ravno slovenstvu in slovenski kulturi. Tine Debeljak je bil pač eden od tistih nesrečnih likov naše novejši zgodovine, ki je po drugi svetovni vojni moral zapustiti domovino in se naseliti na drugi strani oceana. Če tega ne bi storil, bi ga nedvomno čakala podobna usoda kot kakšnega Narteja Velikonjo, ki je zaradi svojega kulturnega delovanja v času druge svetovne vojne (in nasprotovanja Osvobodilni fronti) končal pred puškinih cevmi »osvoboditeljev«.

Tine Debeljak je na srečo domovino zapustil še pravi čas, pa čeprav je bil ob odhodu prepričan, da bo njegovo zdomstvo trajalo le nekaj tednov. Tako je tudi leta 1945 tedaj mlademu pisatelju Lojzetu Kovčiču objubil, da bo njegove rokopise, ki mu jih je prinesel ravno v trenutku odhajanja, prebral, »ko se bo vrnil«. Vendar Debeljaku vrnitev v Slovenijo ni bila usojena, brez dvoma pa lahko rečemo, da je še za časa svojega življenja začutil slovensko demokratizacijo, v katero je vedno verjel.

Kršitelj kulturnega molka

Vsekakor je bil Debeljak za nekdanjo komunistično oblast najspornejša emigrantska osebnost, pa ne zaradi kakšnih vojaških grehov, pač pa predvsem zato, ker je med vojno zavestno prekršil kulturni molk in tedaj celo povečal svojo kulturno dejavnost. Sam je o tem zapisal: »Vojna me je zatekla kot urednika Doma in sveta (od l. 1938) ter kot kulturnega urednika Slovenca. Prošnjo Juša Kozaka za izdajanje Ljubljanskega zvona pod okupacijo sem vzel za podlago za podobno prošnjo za Dom in svet. Ko pa so partizani zapovedali 'kulturni molk', se mu je Kozak priključil, jaz principiarno ne. Še pomnožil sem kulturno delavnost v zavesti, da je knjižno delo v tem času še posebno potrebno.«

Poročal sem o vsaki slovenski knjižni novosti in slednjem kulturnem dogodku. Sodeloval sem pri žirijah literarnih nagrad (mestnih in prezidentovih), pri prireditvah Zimske pomoči (v gledališču), proslavah Preglja ali spominskem večeru Balantiča (v operi). Sprejel uredništvo Izbranih spisov Lee Faturjeve in pripravil I. zvezek (400 str.), ki je bil že postavljen, pa je laška cenzura zahtevala spremembe vseh kraških slovenskih krajev v italijanski laški zapeljivca v noveli V burji in strasti. Ker ne pisateljica, ne jaz urednik in ne založba niso hoteli pristati na te zahteve, se je obliini stavek razdel.«

Ignoriranje kulturnega molka je bilo za povojno slovensko oblast najhujši greh Tineta Debeljaka, ki mu ga niso odpustili vse do njegove smrti. Ta nesostropnost je bila tako huda, da so ga vsa leta izkoriščali kot strelovod za napade na vso politično emigracijo. Dovolj je bi-

lo popljuvati Debeljakovo ime, pa se je takoj razumelo, da obtožbe letijo na vso emigracijo. Slovenska politična emigracija v Argentini si je v desetletjih eksila nabrala preveč tovrstnih izkušenj, saj je režim mednje pošiljal najrazličnejše ljudi, ki so potem po povratku v Slovenijo pisali pamflete o »počasi umirajoči sramoti« in podobnem. Ti zvesti služabniki režima pa so ostajali slepi za kulturno moč emigracije. Ta se Slovencem razkiva šele v zadnjih časih.

Velika črna maša

Zaradi vsega tega lahko trdimo, da je izid knjige Tineta Debeljaka »Velika črna maša za pobite Slovence« v Sloveniji (kot reprint izdaje iz leta 1949 je izšla pri založbi Karantanija) pomembna ločnica v novejši slovenski zgodovini. Najprej zaradi srečnega naključja, saj je knjiga izšla prav v času znanne sprave v Kočevskem Rogu, drugič pa zato, ker je z njo tudi emigracija doživela potrebno notranje zadoščenje. Črna maša je bila namreč prva slovenska leposlovna knjiga povojne emigracije, ki je izšla v Argentini. Že leta 1949 jo je natisnila založba Svobodna Slovenija, dr. Tine Debeljak pa jo je napisal pod psevdonimom Jeremija Kalin. V času njenega izida se je namreč vsa njegova družina še nahajala v Sloveniji, saj je za njim v Buenos Aires prišla šele leta 1954. Tudi avtorica likovne opreme - akademska slikarka Bara Remec - si je za to priložnost izbrala psevdonim K. Mirtič.

Po informacijah, ki v zadnjih dneh prihajajo iz emigrantskih krogov, pa je mogoče soditi, da je s ponatisom Črne maše tudi pri njih padel eden od zadnjih dvomov v slovensko demokratizacijo. Čeprav je Črna maša v prvi vrsti literarno delo jo je namreč komunistična vlada vedno brala samo skozi politična očala. Zato je tudi prezrla dejstvo, da je v knjigi Tine Debeljaka vsem Slovencem ponudil spravo že v času, ko se je komaj podajal na trnovo pot izobčenja. V Baladi o materi namreč govori o tem, kako mati zagrebe in pokoplje ubitega, a nepokopanega sina in mu s tem pomaga v večni mir. Ko v pisani ruti prenaša njegove kosti iz gozda, naleti na italijansko patroljo, kar seveda v primeru, če bi šlo za kosti domobranca, ne bi bil noben problem. Ker pa je iz odlomka ob tem neprijetnem srečanju čutili nedvomen materin strah, kosti ne morejo biti od nikogar drugega kot padlega partizana.

Slovenski literarni zgodovinarji bodo šele zdaj to Debeljakovo epopejo začeli uvrščati v slovensko zgodovino. Pri tem se soočajo s posebnim izzivom, saj so že doslej nekateri med njimi Črno mašo primerjali kar s Prešernovim Krstom pri Savici (tako na primer Lev Detela in France Pibernik), sicer pa je sam avtor o njej dejal: »Zamislil sem si jo ob molitveniku na Via dei Colli: zato parafraziranje misala in zamisel orgelske simfonije kot izraza za vizijo naše junjske tragedije in vseh pobitih v

revoluciji. Baročno nabreklost pesnitvi so posredovale tudi mic-helangelovske sikstinske freske, predvsem pa jezuitski slog v cerkvi Zmage ali pa sv. Ignacija.«

Skrb za emigrantsko kulturo

Tine Debeljak je v slovenski politični emigraciji v Argentini že od začetkov zdomstva skrbel za kulturo in ker je kulturno delo pogosto postavil nad politično propagando je tudi v tamkajšnjih krogih večkrat prišel v konflikt s trdim (ortodoksnim) zdomskim jedrom, ki je menilo, da je bistvo emigracije predvsem v njeni političnosti, šele za tem pa pride na vrsto kultura in vse drugo. Ker je precejšen del emigrantov (predvsem iz Debeljakovega kroga) navkljub vsem tem sporom vztrajal pri strogem ločevanju kulture in politike, se emigracije ob sedanji demokratizaciji precej lažje vključuje v slovensko realnost. Tine Debeljak je sicer deloval tudi na političnem področju, saj je v zdomstvu na primer že v prvih Zbornikih Svobodne Slovenije pod psevdonimom Janez Martinc objavil Uvod v zgodovino komunistične revolucije na Slovenskem (kasneje je študijo izdal tudi v brošuri); v brošuri je izdal tudi razpravo z naslovom pot k prvi slovenski vladi (1918), v Zbornikih Svobodne Slovenije pa je objavil tudi obširno študijo o slovenskih političnih simbolih - grbu, zastavi in himni. Do smrti je bil član načelstva Slovenske ljudske stranke, pa tudi član političnega predstavništva - Slovenskega narodnega odbora. Vendar pa je vedno ločeval kulturno in politično delo, tako da v njegovih literarnih zapuščini ni mogoče najti dela, ki bi ga lahko imeli za zrcalo na primer socialističnega realizma. Ko so pri osrednji zdomski kulturni ustanovi - Slovenski kulturni akciji - začeli urejati njegovo bibliografijo, so ugotovili, da je samo po letu 1945 napisal nad tisoč člankov. Zaradi tega tudi doma niso mogli mimo njega, čeprav so ga dolga leta zamolčevali. Literarni zgodovinarji so vedno znova srečevali njegovo ime in jasno je bilo, da slovenske zgodovine brez njega ni mogoče sestaviti.

Plodni stiki s predvojnimi emigranti

Tine Debeljak pa se ni osredotočil samo na kulturno dejavnost povojne emigracije v Buenos Airesu. Izredno plodne stike je vzdrževal tudi s predvojnimi slovenskimi naseljenci v Argentini, še posebej z njihovim intelektualnim delom. Tako je bil tesno povezan z znanim arhitektom in pisateljem Viktorjem Sulčičem, saj je v časopisju redno spremljal in ocenjeval njegova dela, poleg tega pa si je z njim tudi dopisoval. Ob tem je treba omeniti tudi dejstvo, da je bila »Velika črna maša za pobite Slovence« natisnjena v tiskarni predvojnih slovenskih emigrantov, kar še dodatno razbija umetno ustvarjeno mnenje, da med predvojnimi in povojno slovensko emigracijo v Argentini ni bilo nobenih stikov. Ravno Debeljakovo sodelovanje z omenjenimi emigranti je dovolj zgovoren dokaz za to, da avtor Črne maše nikoli ni politike postavljala pred kulturo in predvsem pred slovenstvo. Zaradi tega je bil v zdomstvu kar nekajkrat postavljen pred velike dileme, predvsem leta 1969, ko je v Slovenski kulturni akciji prišlo do razcepa, saj je del članov (na čelu z Rudom Jurčecem) menil, da mora biti to najprej antiko-

Spet v Sloveniji

Zdaj, ko se s Črno mašo Debeljak končno vrača v rodno Slo-

venijo, lahko rečemo, da se odpirajo vrata tudi za ves ostali del bogate kulturne ustvarjalnosti argentinskih Slovencev. Potem ko so Slovenci razgrabili vso politično in propagandno literaturo (Črne bukve, V Rogu ležimo pobiti, Teharje so tlakovane z našo krvjo itd.), se odpira prostor tudi za drugačne knjige, ki so v slovensčini nastajale onstran oceana. Bralci se bodo lahko prepričali o avtohtoni slovenski književnosti, nastali iz tragike razseljenih oseb, ki pa nedvomno sodijo v slovenski kulturni prostor. Samo Tine Debeljak je po Črni maši izdal še tri pesniške zbirke (Poljub, Mariji in Kyrie Eleison) ter ob tem napisal še oratorij o Baragi, ki ga je ugledil Alojziji Geržinič. Namen tega zapisa pa bi bil presežen, če bi se hoteli ustavititi tudi ob Debeljakovi prevodni dejavnosti.

Za slovensko zdomsko literaturo je značilno, da je z odklikom od konca vojne vse manj obremenjena z domobransko tragedijo, umestimo pa jo lahko v področje slovenske krščanske literature, torej tiste, ki se po vojni na domačih tleh ni mogla in tudi ni smela razbohotiti. V tem smislu po torej literatura slovenskih pisateljev iz Argentine pomagala tudi pri ponovnem »sestavljanju« Slovenije.

Debeljakova hiša v Haedu na območju Velikega Buenos Airesa je danes brzakone eden največjih zasebnih slovenskih kulturnih centrov v Argentini, saj je Tine Debeljak od začetkov zdomstva do smrti vestno zbiral in beležil vse, kar se dogaja med Slovenci v Argentini, pa tudi izven njenih meja. To tradicijo zdaj, po njegovi smrti, nadaljujejo člani njegove družine. Pomen te marljivosti je toliko večji, če vemo, da v Buenos Airesu niti osrednje slovenske ustanove v svojih arhivih nimajo zbranega vsega, kar se je natisnilo v teh dolgih desetletjih. Zaradi takih entuziastov, kot je bil Debeljak (in bilo jih je še nekaj), je slovenska politična emigracija tudi lahko preživela in dočkala slovensko demokratizacijo.

munistična in šele nato kulturna ustanova. V tem sporu je zmagala Debeljakova linija, ki je odločno nasprotovala temu, da se v pravila SKA vnese militantna antikomunistična opredelitev, saj je čutila, da je na ta način omejena v svojem kulturnem ustvarjanju.

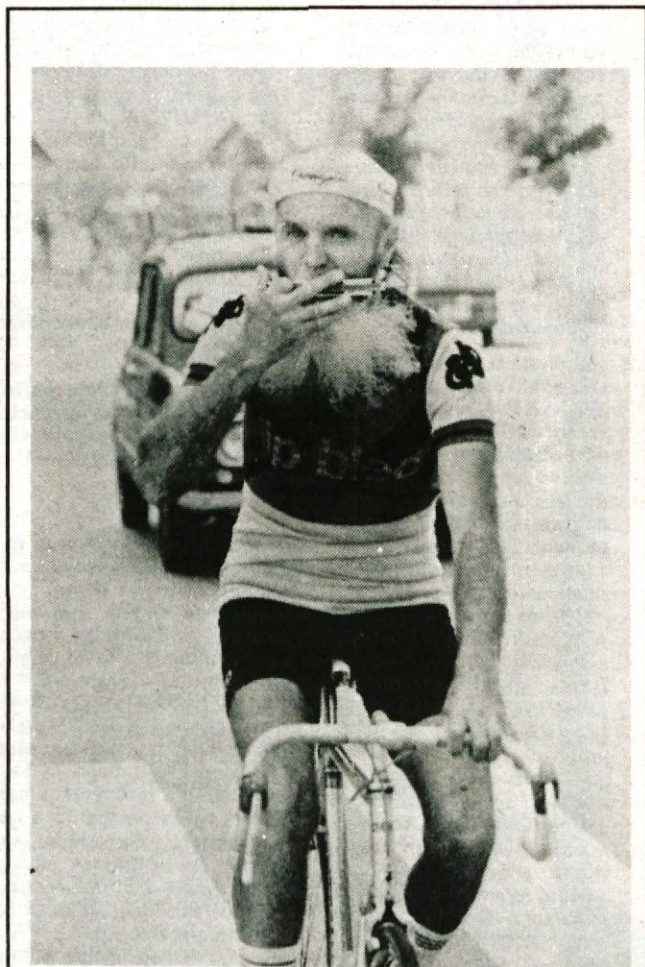
Znana je teza, da ima Slovenija tri svoje centre - Ljubljano, Trst in Buenos Aires. Dva med njimi je matica do sedaj priznavala, tretjega je zamolčevala in si celo prizadevala, da bi ga utišala. Pa vendar je politična emigracija zdržala vse te pritiske. Tako imamo danes v Buenos Airesu razvit pravi sistem slovenskega šolstva, kulturnega, družbenega in družabnega ter športnega življenja, kar je vse pogoj za preživetje neke skupnosti, ki z matično domovino ne more imeti vezi. Emigracija je preživela za hudo ceno izolacije od argentinske družbe, zato pa v Buenos Airesu ni nikakršen čudež srečati množice slovenskih otrok, rojenih v Argentini, ki niso še nikoli videli Slovenije, pa jo vendarle poznajo bolje od marsikoga, ki je v njej rojen. Da o njihovem odličnem znanju slovenskega jezika sploh ne govorimo.

Debeljak in Škofja Loka

Ko govorimo o ponovnem vmešcanju Tineta Debeljaka v slovenski kulturni prostor, seveda ne moremo zaobiti tudi njegove povezanosti z Gorenjsko. Debeljak je bil namreč rojen leta 1903 v Škofji Loki, v znani loški Jamnikovi družini, oziroma kot sam pravi: »Pod nunami pri Jamniku, v hiši, ki je že zdaj zgodovinsko zaščiten.« Spada namreč med najstarejši del mesta, ki so ga pred tisočletjem začeli pozidavati ob sovodju Poljanske in Selške Sore in bi ga danes radi ohranili potomcem kot podobo stare škofijske brižinske Loke. Njegova mati Marija Hafner je bila iz stare meščanske družine, oče Valentin pa se je preselil s poljanskih hribov in prevzel trgovino z domačimi potrebšččinami in deželnimi pridelki. Imela sta 11 otrok. Po peti loški šoli je Tine Debeljak odšel

v škofove zavode in leta 1922 končal gimnazijo z maturo. Kot Breznikov učenec se je vpisal na slavistiko v Ljubljani, nato je študiral v Pragi. V Ljubljano se je vrnil leta 1927 in diplomiral. Leta 1936 je tudi doktoriral in sicer iz gradiva, ki ga je nabiral na Poljskem. Tine Debeljak je seveda znan kot urednik Doma in sveta ter kot kulturni urednik Slovenca, bolj malo pa je znano, da je bil tudi med ustanovitelji muzeja v Škofji Loki. Ob 20. letnici muzeja je bilo njegovo ime še zamolčano, povsem drugače pa je bilo ob 50. letnici, ko se mu je vodstvo loškega muzeja vendarle oddolžilo na primeren način in sicer z zlato medaljo. Ker sem se imel podpisani priložnost z Debeljakom srečati le nekaj dni pred njegovo smrtjo, lahko povem, da mu je ta gesta škofjeloškega muzeja ogromno pomenila in jo je mogoče enaciti samo še s povabilom Društva slovenskih pisateljev, naj ponovno vstopi v njihove vrste. Žal razmere v Sloveniji in Debeljakova načelnost še niso dovoljevale, da bi se pisatelj tudi formalno vključil v to društvo, kljub temu pa je povabilo razumel kot poravnano vseh krivic, ki so mu jih v času zdomstva storili tudi nekateri slovenski pisatelji. Nekateri so ga zaradi zdomstva enostavno proglasili kar za bivšega slovenskega pisatelja, uradna slovenska politika pa ga je sploh imela za najhujšega sovražnika.

Tine Debeljak je svoj prvi zapis objavil že leta 1919/20 v dijaški Zori (urejal jo je Narte Velikonja) in sicer poetično prozo o Koroski, podpisal pa jo je s psevdonimom »Poljanec«. Pri tem je zanimivo, da je enak psevdonim precej kasneje uporabil tudi njegov škofjeloški sosed in človek diametralno nasprotnega političnega prepričanja - Boris Zihlerl. »Dominisvetovec« je postal že v srednji šoli. Med številnimi stvarmi je vsekakor treba omeniti, da je za škofjeloško knjižnico ob I. obrtni razstavi pripravil preglede kulturnih delavcev škofjeloškega okraja, ter tudi pripravil tekst in režijsko oživel staro loško pasijonsko procesijo na prostem.

Zdrav duh v zdravem telesu...

Foto: V. Stanovnik

Koliko je vreden dinar

Tečajna lista z dne 28. 8. 1990

država	devize	velja za srednji tečaj
Avstrija	100 ATS	99,4534
Nemčija	100 DEM	700,0000
Italija	100 LIT	0,9444
Švica	100 CHF	849,0197
ZDA	1 USD	10,8394

Argentinsko vino na naših mizah - Prav je, da popestrimo našo izbiro vin in prav je tudi, da je to vino vsakomur dosegljivo. Pri kranjskih Živilih (pa verjetno tudi drugod) so pred kratkim dobili na svoje prodajne police argentinsko namizno belo vino AMIGO, ki ga je uvozil Slovin - Slovenijavino. Prijetno aromo ima, nekateri trdijo, da spominja na naš rizling, drugi spet, da je bolj podoben silvancu. Kdo je bolj uganil, ne vem, res pa je, da je to vino zelo pitno in tudi - zelo poceni. Za 22 dinarjev danes že težko dobiš liter dobrega vina. No, imate jih tudi že za 14 dinarjev in nekaj par, vendar kar je boljših vin, se cene vrte blizu sto dinarjev. Slovin - Slovenijavino je pred argentinskim vinom uvozil tudi nekaj izvrstnih francoskih buteljčnih vin, ki so ljubitelje dobre kapljice hitro osvojili. Argentina je pri nas po vinu manj znana, čeprav je menda največja pridelovalka vin izven Evrope, celo pred ZDA. Z vinogradništvom so tu pričeli že Španci, ko so osvojili deželo. Danes lahko Evropa računa z močno konkurenco vinogradov južnoameriškega sonca. - Na sliki: pokušnja Amiga v trgovini Živil na Planini. - Foto: D. Dolenc

Trgovina pa cvete! - Znati se je treba, pravijo, in tale trgovec se je brez dvoma znašel. Robo je naložil v avtomobilski prtljajnik in se ustavil tam, kjer gre pač največ ljudi mimo. Prizor smo posneli na robu parka pri kinu Center v Kranju. Dobra točka, za prodajni pult služi kar pločnik. Odločiti se je treba hitro, kajti hitro je treba menjati prodajni prostor. Policija je blizu, tržna inšpekcija tudi... Čez dobro uro bo ista roba čisto na drugem koncu Kranja, na novem "punktu"... - Foto: D. Dolenc

Avtomobilski trg

Mercedes je še vedno naj, naj, ...

Zadnje mesece tudi na naših cestah vidimo nekaj modernih, lepih in seveda dragih avtomobilov. Posebno zanimive so Mazde 323, pa Honde vseh vrst, Toyote in Suzukiji. Nekakšna posebnost so korejski Hyundai, poznavalci dobrih avtomobilov pa še vedno trdijo, da je najboljši Mercedes. Zato smo se tokrat pozanimali za cene novih Hyundaijev in Mercedesov.

Hyundai (Slovenijales, Ljubljana)

Tip vozila	Cena v USD	Din. dajatve
Pony 1.3 L/3 v	6.153	87 %
Pony 1.3 GS/3 v	6.980	87 %
Pony 1.3 LS/5 v	6.630	87 %
Pony 1.5 GLS/5 v	7.192	87 %
Pony 1.3 LS/4 v	6.871	87 %
Pony 1.3 GLS/4 v	7.725	87 %
Pony 1.5 GLS	7.460	87 %
Sonata 2.0 GLS/4 v	11.459	115 %
Sonata 2.4 GLS/4 v	11.596	135 %

Mercedes (Autocommerc, Ljubljana)

Tip vozila	Cena v DEM	Din. dajatve
190 D	30.405	115 %
190 E	32.592	115 %
200 D	36.105	115 %
300 D Turbo	52.605	135 %
300 SE	57.982	135 %
500 SE	76.455	135 %
500 SL	109.205	135 %
560 SEC	127.705	135 %

Kje je ceneje?

Bencin v Jugoslaviji

Te dni je veliko govorjenja o tem ali bo zalivska kriza prinesla nove cene bencina tudi k nam ali pa bodo ostale še naprej nespremenjene. Mnoge pa tudi zanima, v kateri republiki je bencin najcenejši in kje najdražji. Čez mejo - v Avstriji ali Italiji je namreč občutno dražji.

Vrsta bencina	Slovenija	Hrvatska	Srbija	Črna gora	BiH	Makedonija
super	7,50	6,70	7,50	7,50	6,70	6,70
diesel	6,10	5,40	6,10	6,30	5,40	5,40
navadni	7,10	6,40	7,30	7,30	6,40	6,40
neosvinčeni	7,40	8,10	8,80	8,80	8,10	8,10

DAŠ - DOBIŠ

POSREDNIŠKO PODJETJE d.o.o.
Janka Pucija 9, Kranj

TEL.: 064/35-981

IZREDNO UGODEN NAKUP JAPONSKIH AVTOMOBILOV

DAIHATSU, HONDA, MAZDA, MITSUBISHI,
NISSAN in SUZUKI

po najugodnejših cenah - uvoz z Danske.

AVTO DOSTAVIMO V
KRANJ S TEHNIČNIM
PREGLEDOM IN
ZAČASNO
REGISTRACIJO ZA 1
DAN

Posredujemo tudi pri
nakupu in prodaji
rabljenih avtomobilov!

DELIKATESA

cekar

BLED

OTVORITEV NOVE DELIKATESNE
PRODAJALNE, V SOBOTO, 1. 9. 1990, OB 9.
URI V MODNI HIŠI PRISTAVA BLED.

TRGOVINA JE ZALOŽENA Z VSEM BLAGOM
ZA GOSPODINJSTVO IN TO PO NIŽJIH,
KONKURENČNIH CENAH!

OB OTVORITVI JE ŠE POSEBEJ UGODEN NAKUP:

MOKA SENTA 25 kg	100,00
SLADKOR 2 kg	18,80
SUHI VRAT b. k, ali v mreži 1 kg	100,00
NAMIZNO RDEČE VINO »JANEZ« 1 l	13,00
JAJCA PROSTA	1,40

KRUH IN PECIVO IZ PEKARNE »VIDIC« JESENICE.
PRED PRODAJALNO JE TUDI DOVOLJ PARKIRNIH
MEST!

ODPRTO OB SOBOTAH IN NEDELJAH.

ŠUŠTARSKA NEDELJA

TRŽIČ, 2. 9. 1990

Program prireditve »Šuštarška nedelja« 1990

PETEK, 31. avgusta,
ob 18. uri

otvoritev likovne razstave s kulturnim programom
v Kurnikovi hiši, ob tem bo nastopil ansambel
»Tretji človek«

SOBOTA, 1. septem-
bra,

od 9. do 17. ure

likovna razstava v Kurnikovi hiši

od 9. do 19. ure

razstava ptic društva »Kalinka« v Domu družbenih
dejavnosti

od 10. do 19. ure

razstava obutve »Peko« v paviljonu NOB

od 10. do 19. ure

razstava likovnih del učencev OŠ v paviljonu NOB

ob 18. uri

otročka predstava »Plašček za Barbaro« v atriju
NOB

ob 19. uri

šuštarški večer - veselica

ob 19. in 21. uri

modni reviji »Peko« na prostoru za Virjem

NEDELJA, 2. sep-
tembra,

od 7. ure dalje

»Šuštarški semenj« na Trgu svobode

od 7. do 19. ure

razstava ptic društva »Kalinka« v Domu družbenih
dejavnosti

ob 8. uri

koncert godbe na pihala z nastopom mažoretka na
ploščadi pred A banko

od 8. do 17. ure

razstava obutve »Peko« v paviljonu NOB

od 8. do 17. ure

razstava likovnih del učencev OŠ v paviljonu NOB

od 9. do 17. ure

likovna razstava v Kurnikovi hiši

od 9. do 17. ure

»Šuštarška delavnica« pred paviljonom NOB

od 9. do 18. ure

razstava pasemskih mačk v OŠ H. Bračiča

od 10.30 do 12.30
ure

nastop pihalnega orkestra in folklorne skupine
Karavanke na parkirnem prostoru SO Tržič

ob 10. in 12. uri

modni reviji »Peko« na prostoru za Virjem

ob 13. uri

Šuštarška veselica z bogatim srečelovom.

Ves dan odprt oddelek usnjarstva in čevljarstva v muzeju.

TURISTIČNO DRUŠTVO TRŽIČ

TEMA TEDNA

Cifra - mož

Nismo hudobni in zato tudi NE mislimo, da je minister s tistim »ni z Gorenjske« namigoval, da smo Gorenjci eno ničvredno slovensko pleme, skorumpirano in spajdašeno, da je joj! Ne! Ministrova logika ni žaljiva, ampak dobronamerna: nevtralec na nevtralnem geografskem področju!

Če je primer vzorčen in kmalu postane praksa, bodo novodobni direktorji letali po Sloveniji kot muhe! Direktor iz Dravograda v firmo na Most na Soči, direktor iz Tolmina v Belo krajino, direktor z Gorjuš v Koper. Če novi vladni kadrovski projekt načrtuje TAKO dnevno direktorsko migracijo in zgoraj navedene argumente za imenovanje, se s polno odgovornostjo in v vselem pričakovanju lastnoročno prijavljam za direktorja INA nafte plin Lendava ali kako se že no imenuje tam v Prekmurju neki naftni »ferker«.

Pri polni zavesti in pred dvema polnoletnima pričama izjavljam, da so mi lokaliteti dotičnega Prekmurja popolnoma neznan. Mojo kandiduro delno lahko ovira le odkritosrčno priznanje, da smo bili enkrat tri dni v Radencih. Vendar: prišli smo

ponoči, odšli smo ponoči, vse tri dni pa smo se zadrževali izključno le v buffetu in v sobi, tako da nikakor nismo prišli v stik z lokalnim prebivalstvom, kaj šele, da bi bili sposobni občevati s kadri iz prekmurske gospodarske infrastrukture!

Daleč najbolj relevantna pa je v moji samoiniciativni prošnji za direktorsko mesto v Ina nafta plin Lendava moja ABSOLUTNA, da ne rečem TOTALNA neobremenjenost z dotično dejavnostjo: managrska naftna struktura v Lendavi in širše mi je popolnoma neznana. Lahko mi je v velik plus, da se kanim šele uvajati v poznavanje naftaštva. Za uspešen start pa je čisto dovolj, da imam nekaj temeljnih znanj iz motoroznanstva: če hočeš, da motor avtomobila »zalaufa«, moraš po bencin na črpalko. Tam točijo več bencinov: navadnega, super in ekološkega... Bencin je tudi nenadomestljivo čistilno sredstvo: vsak »flek« na obleki izgine kot kafa, če ga zdrgneš z bencinom. Kdo si iz gospodinjske perspektive potem ne bi želel biti general manager naftnega gospodarstva, čeprav samo slovenskega?

Če pa me že kdo v kandidaturi prehitil - kandidatov s takimi kvalifikacijami je kot listja in trave - ali se mi kako drugače izmuzne direktorsko delovno mesto v Lendavi, ne mislim vreči puške v koruzo. Jok! Časi so preveč idealni za direktorje mojega kova, da človek ne bi bil - čeprav prvič in zadnjič v življenju - vztrajen in tako trmast, kot pravimo pri nas doma: je trmast kot Žbatičkov vol! Jeseni se bodo trumoma majali direktorski stolčki in mi na žalost fizično ne bomo mogli vsak dan pisati kakšnih deset do dvajset prošenj. Zato se mislim prijavljati selektivno, v stilu sodobnega časa: kovanec v zrak in po spisku. Za vsako firmo dolar v zrak: če bo cifra, moje velecenjene ponudbe ne bodo deležni, če pa mož, bodo na delavskem svetu lahko vzeli na znanje, da že korakam pod fikus v direktorjevo pisarno... ● D. Sedej

Prijazni nasmeh

Vera Humar

Najbolj jo poznajo redni obiskovalci restavracije in bifeja Živil v Globusu, kjer je Vera Humar vodja strežbe.

Gostinka je "s poreklom", kajti doma je z gostilne Pri Jerci na Gorenji Savi. Po osnovni šoli je sicer šla delat v Iskro, a žilica jo je potegnila nazaj v gostinstvo. Ob delu je naredila gostinsko šolo in od servirke napredovala vse do šefa strežbe. Šefovstvo se tu ne pozna: za vsako delo je treba prijeti, pa naj bo to veliki ali mali šank, strežba v restavraciji. Največkrat jo njeni gostje najdejo v šanku.

Križa se tudi pri njih pozna. Mali šank so morali že drugič zapreti tako da dela le veliki šank in restavracija, so pa zunanaj med banko in restavracijo postavili tri mizice, kjer obiskovalci radi posedajo.

V začetku, ko so odprli restavracijo, je bil obisk silno velik. Komajda si dobil mizo za malico, kosilo. Zdaj pa so vsena-

krog uredili svoje kuhinje, občina, postaja LM, Merkur, banka in se jim kar pozna pri prometu. Počasi so morali zniževati število zaposlenih in danes jih je tu pol manj. Veliko si obetajo od nove ponudbe "fast food", ki so jo odprli v kiosku za Globusom po vzoru Mc Donalda. No, sicer pa hrane še vedno dosti prodajo, kajti kuhajo dobro in okusno. Danes so imeli za malico boranijo in slan krompir ter govejo obaro, za kosilo pa govejo juho, dunajski zrezek, pražen krompir in solato, po želji pa v okviru menaja napravijo tudi drugačen zrezek.

Imajo pa vendar svoje goste. To so ljudje, ki prihajajo v Globus nakupovat, potniki, ki čakajo na avtobuse pred njihovo restavracijo, šoferje. S šoferji so si tako blizu, da samo z roko nakaže, pa Vera in njena dekleta že vedno, kakšno kavo, sok ali kaj drugega bi rad in v trenutku je vsak postrežen.

"To ni lokal, kjer bi se ljudje dolgo zadrževali, pridejo, popijejo, pojedjo in gredo. Je pa res, da hočejo vsi vse takoj imeti. Včasih je bilo lahko, ko smo bile tri za šankom, zdaj pa je ena sama. Vendar svoje goste v glavnem poznamo, skoraj za vsakega vnaprej vemo njegove želje in vedno najdemo pravi stik. Prijazen pa moraš biti z vsakim, vsak gostinec to ve, kajti gost je gost, in vse moraš za dobro vzeti." ● D. Dolenc

— GORENJSKI GLAS TUDI Z NOVICAMI IZ VAŠEGA KRAJA! —
GORENJSKI GLAS
— SODELUJTE, SPOROČITE, SVETUJTE..., NE BO ZASTONJ! —

Učbenik za citre

Vse bolj so med ljudmi priljubljene citre, staro alpsko glasbilo. Vračajo se z zaprašenih podstrešij. Pred kratkim je izšel tudi prvi sodobni slovenski učbenik za citre. Avtorico učbenika, Cito Galič smo povprašali o učbeniku in o citrah.

»Dvanajst let sem na Glasbeni šoli Ravne na Koroškem z oddelkom v Dravogradu poučevala glasbeno teorijo, pa klavir, kitaro in citre,« pravi Cita Galič. »Zadnje leto delam kot organizatorica kulture v Dravogradu, honorarno pa še vedno poučujem citre, največ slovenske otroke na avstrijskem Koroškem. V Sloveniji je že kar nekaj glasbenih šol, kjer poučujejo tudi citre. Nekateri citrarji so tudi samouki, drugim pomagajo starejši citrarji. Ko sem pričela poučevati ta instrument, sem opazila veliko pomanjkanje primerne literature in sem zato vsa leta pridno zbirala stare učbenike in note za citre. Nekaj sem dodala še sama in letos mi je s pomočjo Zveze kulturnih organizacij Slovenije uspelo izdati prvi sodobni slovenski učbenik za citre. Gre za začetno stopnjo, na kateri se učenec poleg osnov igranja nauči tudi primerne teorije, vse skupaj pa je nazorno prikazano še s skicami in fotografijami. Mnogo mladih citrarjev po Sloveniji že zelo dobro igra, ustanavljajo celo manjše citrarske ansamble. Tudi prva naklada mojega učbenika je skoraj že razprodana. Vse kaže, da moj dolgoletni trud le ni bil zaman...«

Narodnozabavna glasba

Trinajst let ansambla Slovenija

Sredi vročega poletja so se komaj ohladili magnetofoni v studiu 14 Radia Slovenija. Tam je namreč ansambel Slovenija posnel še zadnjo skladbo za svojo novo, že deveto kaseto.

V začetku junija so muzikantje tega ansambla presenetili svoje ljubitelje s posnetkom skladbe Te moje male orglice, ki so jo zaigrali in zapeli v stilu zabavne glasbe, hitro se je prijela in kasete s to vižo bo vsak čas na policah trgovin. Seveda pa moramo predstaviti še ostalih enajst skladb: dva venčka svojih starejših uspešnic je ansambel Slovenija predstavil že na letošnjem Alpskem večeru. Tudi na to kaseto je uvrstil eno ljudsko pesem, vse ostale viže pa so nove v zvrsti tako imenovane domače zabavne glasbe. Na poletnih veseljih najbolj vžge polka En liter za muzko, na Lojtrci domačih pa se že vrti valček Z menoj.

Posebno presenečenje sta na tej kaseti pripravila avtorja Tatjana Rodošek in Jože Galič, ki sta posebej za mlado, še devetletno pevko Katarino napisala dve prijetni viži, ki ju Katarina prepeva vsem očkom in mamicam. Trinajsto leto delovanja ansambla Slovenija torej ni prav nič nesrečno, saj ga lepo zaokroža še ena delovna »zmaga« - kasete, ki bo zanesljivo vseh najširšemu krogu ljubiteljev domačih napevov.

Otvoritev Soriške planine

Sorica, 30. avgusta - Litostrojska koča bo 1. in 2. septembra od 10. ure naprej prizorišče dvodnevne piknika. Igral bo ansambel Jevšek. Posebnost piknika bo golaž iz divjačine.

Planinski pohod upokojencev na Vrtaško planino

Kranj, 30. avgusta - Sekcija za planinske pohode pri Društvu upokojencev v Kranju vabi vse člane društva in druge upokojence, da se udeležijo planinskega izleta na Vrtaško planino in Sleme, ki bo v četrtek, 6. septembra.

Odhod z rednim avtobusom v Rateče - Planico iz Kranja bo ob 7.10 uri. Oprema udeležencev je obvezno planinska, primerna vremenskim razmeram. Priporočljive so palice, v nahrbtniku pa naj bo dovolj jedače in pijače. Skupne hoje je dobrih osem ur. Povratek v Kranj bo v večernih urah. Tura je razgledna in slikovita. Pohod vodita Miro Feldin in Srečo Mesarič.

Izlet na Višarje, Trbiž in na Vršič

Kranj, 30. avgusta - Društvo upokojencev Kranj vabi svoje člane in druge upokojence na lep izlet, ki bo 25. septembra z odhodom ob 7. uri izpred kina Center Kranj.

Prvi postanek bo v Ovčji vasi na italijanski strani, od koder se bodo udeleženci izleta odpeljali na Višarje in se kasneje ustavili v Trbižu. Izlet bodo nadaljevali skozi Rabelj, skočili do Neveljskega sedla in odšli preko Pribila v Jugoslavijo in skozi vasico Strmec. Ustavili se bodo tudi pod Mangartom, pot nadaljevali preko Bovca, po dolini Trente do vasi Soča. Postanek bo še ob izviri Soče in na Vršiču, od koder se bodo vrnili domov, prijave sprejema društvo upokojencev Kranj vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure do vključno 21. septembra. Izlet bo vodil Dore Oražem.

Dahnili so da:

V Kranju: Jagoda Vranješ in Milan Kovačević iz Kranja; Uršula Zaletel in Georg Pollak iz Kranja in Majda Gaspič in Marjan Bohinc iz Mavčič.

V Škofji Loki: Renata Kavčič in Robert Dolinar iz Škofje Loke; Andreja Pfajfar in Andrej Potočnik iz Železnikov; Lucija Medičevc in Franc Brišar iz Zalega Loga; Karmen Špitalar in Tomislav Čuk iz Ljubljane; Marjeta Smid in Darko Šturm iz Železnikov; Klara Omejec in Branko Kovačič iz Škofje Lake in Veronika Prezelj in Jurij Lušina iz Dolenje vasi.

Čestitamo!

Če si pripadnik tistega družbenega razreda, ki mu Britanci pravijo »working - class«, se pravi, delovna raja, imaš na sončni strani Alp v tem času kaj prežvekovati. Najhujša miselnost preokupacija slovenske working - class naj bi trenutno bila: 10. septembra stavkati ali ne? Sindikati različnih barv po tekočem traku publicirajo svoje poglede na generalni štrajk tako, da se mi njihovih dolgovoznih in globokoumnih klobasarij niti brati več ne ljubi. Kakšen štrajk! Proti komu le? Če sindikati na zahodu samo pomežiknejo, da bo sindikalna vstaja, se lastniki kapitala tresejo kot šiba na vodi zato, ker se presneto dobro ve, kdo bo na škodi. Ob prevladujoči družbeni lastnini in ob specifičnih sistemskih vzvodih pa je že vnaprej znano, komu se bo posledično najslabše godilo.

Zato, ker se tradicionalno VEDNO najslabše godi delavstvu in zato, ker v tej smeri dolgoročno ni pričakovati kakšnega revolucionarnega preokupiranja, je daleč najbolje, da stisneš rep med noge in hajd v druge družbene sloje. Kaj bi čemel med obubožano rajo, ki tolče revščino in lakoto!

Reši se, kdor se more!
Ampak - kako? Med podjetnike se mi ne ljubi. A tudi, če bi se mi po nekem čudežu le ljubilo, ni v moji firmi ničesar, kar bi se dalo ukrasti - ni denarja, ni novih programov in tako praktično ničesar, kar bi se dalo legalno pljuniti in tako materialno podkrepiti in moralno spodbuditi moj podjetniški duh.

V takem mentalnem stanju in pod vplivom nedavnega kadrovskega podviga, ki ga je zmogla naša vlada v Elanu, mi je živgnilo skozi pametne možgančke: zakaj pa MENE ne bi naša vlada kandidirala na kakšno direktorsko mesto?

Evo argumentov, s katerimi so operirali tudi pri imenovanju novega Elanovega direktorja: nima šol, ne izkušenj in niti dneva delovne dobe, nadvse pa je pomembno, da MOŽAKAR NI Z GORENJSKE!

Gremo v hribe, proti Triglavu. Do Vodnikove kočice bomo zagotovo prišli! - Foto: D. Dolenc

ljubljska banka

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA

IMETNIKI HRANILNIH KNJIŽIC!

V časopisu Delo in tudi v prospektu »Z Ljubljansko banko na pot...«, ste lahko prebrali, da na poštah izven Republike Slovenije po 1. septembru 1990 ne bo več mogoče dvigovati gotovine s hranilnih knjižic.

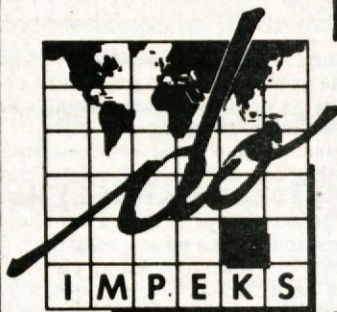
Zelimo vam sporočiti, da ta informacija ni točna, kajti sporazume, ki so regulirali izvajanje teh storitev, smo podaljšali.

Tako lahko imetniki hranilnih knjižic, LB - Gorenjske banke d.d., Kranj dvigujejo gotovino tudi po 1. septembru 1990 in sicer v vseh obalnih PTT podjetjih (Rijeka, Pula, Zadar, Šibenik in Split).

Sodelovanje z bankami, s katerimi ima LB sprejet sporazum (poglejte v prospekt), in tudi poslovanje s čeki, ostaja nespremenjeno.

Gorenjska banka d. d., Kranj

Import Export, d.o.o., Trzic
Koroška 26, 64290 Trzic
tel.: 064 50348
fax.: 064 52-079

Mini Market
Trg svobode 18, 64290 Trzic
tel.: 064 52-378

OBISKOVALCE TRADICIONALNE ŠUŠTARSKNE NEDELJE VABIMO, DA SI V NEDELJO, 2. SEPTEMBRA, V **AUDIO - VIDEO - HI FI - TV MINI MARKETU DO IMPEKS** OGLEDAMO NAŠ UVOZNI PROGRAM ZABAVNE ELEKTRONIKE.

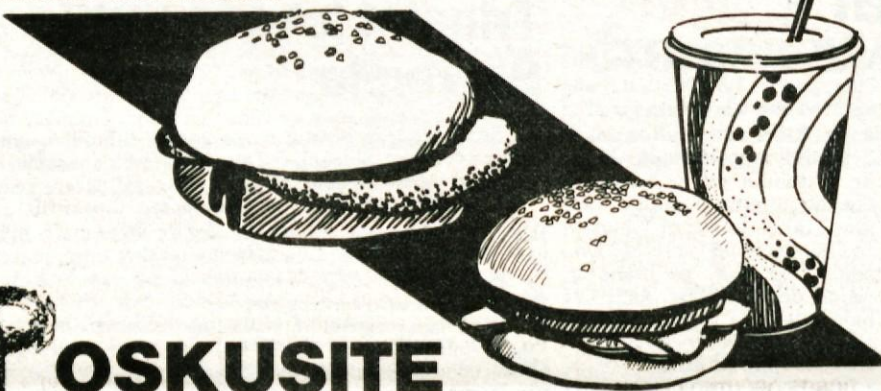
PRIPRAVILI SMO VAM POSEBNO DODATNO PONUDBO OTROŠKIH KOLES (VELIKA)

BMX PO UGODNI CENI **1.700,00** DIN

MOŽNOST PLAČILA NA 2 OBROKA. Vljudno vabljeni

NOVO V KRANJU FAST-FOOT

ali hitro pripravljena hrana v kiosku Živil za GLOBUSOM.

POSKUSITE

hamburgerje in sicer z ribami, sirom, in če ste posebno lačni - dvojnega.

ZA LJUBITELJE

rib pa ocvrti kalamari ali sardelice, lahko tudi pomfri ali pa nekaj sladkega, kot so mini krofi ali pa različni zavitki.

OBVEZNO

k hamburgerjem prijata coca-cola ali pivo.

Hitro pripravljena hrana je cenena, zdrava, sveža, predvsem pa je pripravljena takoj.

VABI VAS KIOSK ŽIVIL ZA **GLOBUSOM.**

STE NAVELIČANI SAMSKEGA ŽIVLJENJA? PRI IZBIRI PARTNERJA ZA SREČNO ŽIVLJENJE VAM POMAGA PODJETJE SLAP

POKLIČITE med 8. in 12. uro in 14. in 17. uro po telefonu 061-343-487

SLAP d.o.o.
Valjavčeva 16
Ljubljana

scanto

DRUŽBENO PODJETJE
VATROSTALNA JESENICE p. o.
Titova 53 b
64270 JESENICE

objavlja

JAVNO LICITACIJO

rabljenih osnovnih sredstev avtomobilov:

	letnik	izklicna cena
R-4 TLS	1981	5.000,00 din
LADA 1200 S	1985	7.000,00 din
KOMBI IMV 1600 BR	1983	10.000,00 din

Vsi trije avtomobili so neregistrirani in so v nevoznom stanju. Licitacija bo na parkirišču pod Titovo 53 b na Jesenicah, v petek, 7. 9. 1990, ob 12. uri. Ogled je možen na dan licitacije od 8. do 12. ure. Na licitaciji lahko sodelujejo vse fizične in pravne osebe. Pogoj za udeležbo je plačilo 20 % varščine od izklicne cene. Ostanek kupnine plača kupec v petih dneh po licitaciji. V istem času mora prevzeti izlicitirano vozilo, sicer varščina zapade. Prometni davek plača kupec.

DELAVSKA UNIVERZA ŠKOFJA LOKA
Podlubnik 1 a
Škofja Loka

Delavska univerza Škofja Loka objavlja možnosti študija in izobraževanja ob delu v šolskem letu 1990/91:

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

Vpisujemo v 5., 6., 7. in 8. razred. Šolanje traja 20 tednov za vsak razred. Prijave sprejemamo do 10. septembra 1990.

Prijavi je treba priložiti:

- spričevalo o zadnjem končanem razredu
 - rojstni list
 - potrdilo o izpolnjenem obveznem šolanju
- Šolanje je brezplačno.

PROGRAM SREDNJEGA IZOBRAŽEVANJA

V sodelovanju s Srednjo šolo ekonomske in družboslovne usmeritve Kranj vpisujemo v program za pridobitev poklica:

EKONOMSKI KOMERCIALNI TEHNIK (od 1. do 4. letnika) V. stopnja zahtevnosti TEČAJI STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA

- tečaj strojepisja
- tečaj skladiščnega poslovanja
- tečaj za voznike viličarjev
- tečaj iz varstva pri delu
- obnovitveni tečaj higienskega minimuma
- tečaji iz računalništva
- tečaji za delovodje

ŠOLA KAKOVOSTI

Šola je namenjena vodjem služb kakovosti v gospodarskih organizacijah. Vsebinsko je razdeljena na tri tematske skupine, ki bodo potekale vsaka po en teden v treh mesecih.

Krajši seminarji s področja kakovosti bodo organizirani posebej za:

- delavce (KV in VKV) in kontrolorje z nekaj letno prakso
- mojstre z daljšo prakso, tehnike in delavce v merilih in kontrolnih laboratorijih
- inženirje in tehnike, ki se ukvarjajo s problematiko kontrole in zagotavljanja kakovosti in so v svojih podjetjih zadolženi za ustrezna specialna področja.

TEČAJI TUJIH JEZIKOV

nemščine, angleščine, francoščine, italijanščine, španščine

1. Verificirani splošni tečaji:
 - začetni — I. stopnja 100 ur
 - nadaljevalni — II., III., IV. stopnja 100 ur
 - konverzijski — V. stopnja 50 ur
 2. Priprava in izpiti za aktivno znanje jezika
 3. Priprava in izpiti za mednarodno potrdilo (ICC certifikat)
 4. Specializirani jezikovni tečaji za zaposlene v zdravstvu, prometu, trgovini, šolstvu, gostinstvu, turizmu, gradbeništvu, bankah, zunanji trgovini
 5. Individualno učenje tujega jezika za vodilne in vodstvene delavce
 6. Tečaji po naročilu 30 ur, 50 ur
- posebne tečaje pripravljamo na željo podjetij, predvsem različne oblike POSLOVNEGA JEZIKA

TEČAJI TUJIH JEZIKOV ZA OTROKE

Organiziramo začetne in nadaljevalne tečaje nemščine in angleščine za:

- predšolske otroke 5 do 7 let
- šoloobvezne otroke 8 do 12 let
- šoloobvezne otroke 12 do 15 let
- mladino

TEČAJ SLOVENSKEGA JEZIKA

za delavce iz drugih republik in pokrajin

GOSPODINJSKI TEČAJI

1. Tečaji ročnih del (pletenje, vezenje, makrame, kleklanje)
2. Tečaji strojnega pletenja
3. Tečaji šivanja (začetni, nadaljevalni, izpopolnjevalni, obnovitveni)
4. Splošni tečaji kuhanja (začetni, nadaljevalni, za moške)
5. Tematski tečaji kuhanja: peka kruha, praznične jedi, pustne dobrote, italijanska kuhinja, ribje jedi, hladni bifeji
6. Kuhanje za mlade (učenci, dijaki)
7. Naš vrt

DRUGI TEČAJI

- tečaj avtogenega treninga
 - tečaj joge
 - tehnika ozaveščanja
- Oktober bomo ponovno izvajali programe za vodilne in druge kadrovske delavce z aktualnimi vsebinami s kadrovskega področja. Pokličite nas, če želite podrobnejši program. Prijave in informacije sprejemamo vsak dan od 7. do 15. ure, telefon n. c. 622/761 ali direktno 620/888 in 621/865.

AVTO ŠOLA ZŠAM

Vpisuje v TEČAJ CESTNO-PROMETNIH PREDPISOV KRANJ:

Delavski dom /vhod 6/, od 12.00 - 16.00 ure, sobota od 8.00 - 10.00 ure

ŠKOFJA LOKA: novi Gasilski dom na Trati, od 8.00 do 12.00 ure in od 14.00 do 17.00, sobota od 8.00 do 12.00, telefon za obe šoli 631-729

Praktična vožnja na vozil OPEL corsa in GOLF.

BRAMAC - ALPSKI STREŠNIK

KRITINO EVROPSKE KVALITETE. DIREKTNO IZ AVSTRIJSKIH TOVARN CENA? POGLEJTE ČEZ MEJO - PRESENEČENI BOSTE!

IZOFAS

SUHOMONTAŽNA VISEČA FASADNA OBLOGA - NOVOST NA TRŽIŠČU

KOTLAK

BETONSKE PLOŠČE ZA TERASE

TRAJANKA

UVELJAVLJENA BETONSKA KRITINA

Obiščite nas v paviljonu trgovine Dom Zabnica

ZDAJ JE ČAS - IZBERITE PRAVILNO IZBERITE

KOGRAD ZA VAS

PRALNICA
Andreja Pečenko

pranje, sušenje, likanje
perla, pranje zaves
z demontažo in montažo,
čiščenje lamelnih zaves,
odvoz in dostava

Sajevčevo nas. 12,
64208 Šenčur, tel.: 41-445

Prodaj 5 tednov staro TELIČKO simentalco. Žabnica 13 12573
 Prodaj KRAVO pred telitvijo. Poljšica 6, Zg. Gorje 12616
 Prodaj 8 mesecev brejo KRAVO simentalco, drugo tele. Rebol, C. na Klanec 4, Kranj 12622
 Prodaj KRAVO. Bitnje 3, Bohinj, 721-241 12625
 Prodaj 2 meseca starega BIKCA simentalca. Pipanova 32, Senčur
 Prodaj mlado KRAVO simentalco s teletom in tri PRAŠICE, težke 100 kg. Zalog 17, Cerklje 12629
 Prodaj 7 dni staro TELIČKO simentalco. Velesovo 44, Cerklje
 Prodaj 8 mesecev brejo mlado KRAVO. Praše 4, Mavčiče 12647
 Prodaj okrog 500 kg težko TELIČKO za zakol. 45-788 12649
 Prodaj pritiklave PUDLE apriko, z rodovnikom. Urh, Šorlijeva 22, Kranj, 23-713 12663
 JARKICE, rjave, stare 2 meseca, prodaj. Zgoša 47/a, Begunje
 Prodaj KOBILU z žrebetom. Pretnar, Žirovnica 16 12669
 Prodaj mlado KOZO. Jože Perko, Begunje 58/a, 73-894 12675
 Prodaj KRAVO simentalco, ki bo marca 3. telila. Rožič, Rateče 104
 Prodaj več PRAŠIČEV, težki 100 kg, za nadaljno rejo. Bohinc, Zg. Brnik 57/a, Cerklje 12679
 Prodaj dva BIKCA simentalca, težka 100 kg in 120 kg. Vrhovnik, Apno 11, Cerklje, 42-474 12680
 Prodaj 10 dni starega BIKCA simentalca. 73-875 12693
 Prodaj 7 mesecev brejo KRAVO. Ogljed od 10. do 14. ure. Franc Rozman, Podreča 39, Mavčiče
 Prodaj PUJSKE, težke od 35 do 65 kg. Stanonik, Smoldno 3, Poljana 12731
 Prodaj visoko breje črno-bele TELICE, po izbiri, A kontrola. Praprotna polica 14, Cerklje 12733

ZAHVALA
 Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta

FRANCA CERKOVNIKA
 up. šoferja

se vsem, ki so nam na kakršenkoli način pomagali v tem težkem trenutku, nam izrazili sožalje, poklonili cvetje in ga pospremili na zadnji poti, iskreno zahvaljujemo.

VSI NJEGOVI
 Zg. Bela, avgusta 1990

ZAHVALA
Grob zeva globok, globok in širok, sred' mladih livad, oh koliko san pokopljejo vanj in koliko nad!
 (Gregorčič)

Po dolgi in hudi boleznini nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, ati, sin, brat, stric, zet in svak

LOJZE PAJER

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, njegovim sošolkam in sošolcem iz OŠ, dijakinjam SŠEDU Kranj ter Majdinim in Tanjinim prijateljicam za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvalo smo dolžni članom GD in AMD Senčur, odbojškarskemu in košarkarskemu klubu ter govorniku Miru Sušniku za ganljive besede slovesa. Hvala tudi g. dekanu in g. kaplanu za lepo opravljen obred ter pevcem zbora »Davorin Jenko« za ubrano petje. Radi bi se zahvalili tudi osebju ORL — klinike iz Ljubljane za dolgotrajno zdravljenje in lajšanje bolečin ter vsem, ki ste nam že v času njegove bolezni stali ob strani. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi!

V IMENU VSEH NJEGOVIH: žena Anka, hčerki Majda in Tanja
 Senčur, 25. avgusta 1990

ZAHVALA
 Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta, tasta, brata in strica

FRANCA GERMOVŠKA
 iz Loke pri Trziču

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala zdravstvenemu osebju bolnišnice Golnik, sodelavcem tovarn Triglav Trzič, Peko Trzič in Iskra-Števeci Kranj, bratom Zupan za zapete žalostinke ter duhovniku Krto za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ste cenili njegovo delo!

VSI NJEGOVI
 Trzič, Struževo, Mlaka, Mirna na Dolenjskem

ZAHVALA
Kadar živeti je le še trpljenje, ko se utrip v brezupu ustavlja, smrt je takrat samo odrešenje, vendar srce pretežno se poslavlja.

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, tasta, brata, strica in svaka

MATIJA FRANTARJA
 iz Senčurja

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala Gasilskemu društvu za častno slovo, govornikom za poslovilne besede in pevcem za lepo zapete žalostinke. Zahvaljujemo se tudi zdravstvenemu osebju Psihiatrične bolnišnice Begunje in bolnišnice Golnik. Posebna zahvala velja g. dekanu Slabetu za lepo opravljen pogrebno svečanost. Vsem še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI: žena Jarmila, sin Milan z ženo Bernardo, vnuk Klemen, hčerka Mojca in ostalo sorodstvo
 Senčur, 24. avgusta 1990

ZAHVALA
 Ob boleči izgubi ljubega ata, starega ata, brata, strica in tasta

KONRADA-RADA OKORNA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in sodelavcem iz DO Adrie Airways, CSD Kranj ter Alpetoura, ki so nam izrekli ustno in pisno sožalje, darovali cvetje, ga pospremili na zadnji poti in sočustvovali z nami. Enako se zahvaljujemo g. kaplanu za pogrebni obred in pevcem iz Nakla za prelepe pesmi v slovo. V tolažbo nam je zavest, da so ga številni prijatelji in znanci spoštovali in ga imeli radi.

Počivaj v miru!
 Otroci: Rado, Mija in Nuška z družinami
 Kranj, 15. avgusta 1990

Prodaj BIKCA - križanec, star 10 dni. Praprotna polica 24, Cerklje
 Prodaj mlado KRAVO frizjiko. Nasovče 6, Komenda 12745
 Prodaj 4 leta staro KRAVO. Kordeš, Kropa 91, 79-540 12753
 Prodaj TELICO simentalco, ki bo v septembru telila. Krivic - Resman, Zgoša 22, Begunje 12761
 Prodaj 6 mesecev starega NEMŠKEGA OVČARJA, z vsemi dokumenti. Informacije na 75-773, v petek, od 14. do 16. ure 12778

ZAHVALA
 Ob smrti dragega očeta, starega očeta, brata, strica, tasta in svaka

JANEZA JAZBECA
 iz Žiganje vasi 11

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč in izrečeno sožalje, darovano cvetje in denarno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sodelavcem iz Iskre, Peka in sindikatu Planike. Hvala tudi g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem za prelepe pesmi. Še posebna zahvala je namenjena vsem tistim, ki so pokojnemu očetu v zadnjih letih njegovega življenja nudili nesebično pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI: Vsi njegovi

ZAHVALA
 Komaj pol leta po mamini smrti smo k njeni žari na kranjskem pokopališču položili žaro naše drage hčerke, sestre, tete, nečakinje, sestrične, svakinje

MARIJE NAGLIČ
 iz Sr. Bele pri Preddvoru roj. 1940

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Posebna zahvala strežnemu osebju Doma upokojevcev Kranj, ki so ji po mamini smrti nudili drugi dom. Hvala osebju internege odd. 600 Bolnice Golnik za pomoč v zadnjih dneh življenja. Hvala g. župniku iz Preddvora za opravljen obred in lepe besede slovesa ob odprtem grobu. Zahvala velja tudi pevcem in vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti.

VSI NJENI
 Preddvor, Kranj, Kokrica, Britof

ZAHVALA
 Ob boleči izgubi drage mame, stare mame, prababice, sestre in tete

MARIJE BIJOL

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ji stali ob strani v dolgotrajni in hudi bolezni. Posebna zahvala gre dr. Grmovi, sestri Saški in dr. Pirihovi iz ZD Radovljica; zdravniškemu osebju internege odd. bolnišnice Jesenice, g. župniku iz Lesc za tolažilne besede in obiske, Franciškanom in drugim duhovnikom za lepo opravljen cerkveni obred, vaščanki Ivi Poličarjevi z Mlinega za lep poslovilni govor, pevcem bratom Zupan za čudovito zapete žalostinke na pokopališču in v cerkvi, zvonarjem na Blejskem otoku, na Bledu in Lescah. Prav lepa hvala vaščanom Trate, sorodnikom, znancem, prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in ostale darove ter spremstvo na njeni zadnji poti. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

VSI NJENI
 Lesce, Bled, Ljubljana, Bohinjska Bela, Blejska Dobrava

ZAHVALA
 V 63. letu starosti nas je po kratki in hudi bolezni zapustila draga žena, mama, stara mama, hčerka, sestra in teta

SILVA BERA VS
 iz Smokuča

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, DO Žito Lesce, DO Veriga Lesce, Kemijskemu inštitutu Boris Kidrič, Živila Kranj, Onkološkemu oddelku A. Posebna zahvala Grosovim, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem še enkrat hvala!

ŽALUJOČI: mož Jakob, mama Barbara, hčerke Majda, Dragica, Francka, Kati z družinami, sin Rado z družino, brat Cveto z družino
 Smokuč, 22. avgusta 1990

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec v pokoju iz sektorja Razvojno tehnološki inštitut

ing. **LUDVIK BRENC E**
 roj. 1911

Od njega so se poslovili v družinskem krogu v petek, 24. avgusta 1990, na pokopališču v Bitnjah.

DELOVNI KOLEKTIV SAVA KRANJ

ZAHVALA
 V 71. letu starosti nas je za vedno zapustil

MATEVŽ BIZJAK
 iz Grabč

Ob tem se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom za vso pomoč, sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna hvala dr. Ažmanu, dr. Rusu in drugemu osebju. Iskrena hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, godbenikom, pevcem za zares lepe pesmi in govornikom za lepe poslovilne besede.

VSI NJEGOVI
 Grabče, Zg. Gorje, Kanada in Avstrija

Prodaj 4 mesece starega BIKCA. Kranjska c. 9, Senčur 12795
 Prodaj sivo - srebrnega PUDLA, z rodovnikom in vsemi dokumenti. Rajko Kožar, Ravne 5, Trzič 12847
 Prodaj KRAVO simentalco s teletom in rezervne DELE za Citroen GS. Peternelj, Podbrezje 32, Duplje 12851
 Prodaj 4 mesece staro TELIČKO. 40-587 12855
 Prodaj 8 mesecev brejo TELICO simentalco. Rozman, Češnjica 26, Podnart, 70-104 12856
 Prodaj 5 let staro črno-belo KRAVO, A kontrola, breja 7 mesecev in ŽREBICO, stara 16 mesecev. Dolinar, Na vasi 12, Voglje - Senčur
 Prodaj KRAVO. Podnart 15 12843
 Prodaj čistokrvne FOKSTERJERE, brez rodovnika. Informacije na 28-930 12864

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec v pokoju iz obrata Vzdrževanje in energetika

DETO PEPOVIČ

Od njega smo se poslovili v ponedeljek, 27. avgusta 1990, ob 15. uri na kranjskem pokopališču.

DELOVNI KOLEKTIV SAVA KRANJ

Letošnji vinski sejem v znamenju kakovostne ponudbe

Vino ni rado samo

V ponedeljek se je na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču začel 36. mednarodni vinogradniško vinarski sejem. Sejem bo trajal še do nedelje, 2. septembra.

Ljubljana, 28. avgusta - Poleg tega, da je ljubljanski vinski sejem zanimiv za obiskovalce, ki si ogledujejo in tudi poskusijo najkvalitetnejša naša in sveto-

vna vina, je priložnost za srečanje strokovnjakov, proizvajalcev in kupcev vin. Minule dni so pripravili redno skupščino Skupnosti vinogradnikov in vinarjev Ju-

goslavije, v okviru Foruma so govorili o trženju slovenskih vin, podelili so medalje slovenskim vinarjem in se pogovarjali o letošnjem pridelku grozdja. Tako slovenski vinogradniki pričakujejo le 48.000 ton pridelka grozdja, pod povprečjem pa bo tudi letošnja trgatva v vsej Jugoslaviji.

V hali C se predstavlja švedsko podjetje Tetra pak. Ob rudarski nesreči v Krekinem rudniku Dobrna so sklenili, da namenijo podvojeno vsoto od prodaje majic (50 din za eno) družinam ponesrečenih.

Ena od resnic o vinu.

Zanimiva je steklarska delavnica mojstrov iz Rogaške Slatine.

Med pijanci najkoristnejše, med zdravili najokusnejše in med hrano najprijetnejše je vino (Plutarh). ● V. Stanovnik, foto: J. Cigler

Učitelji s slovenskih šol v Italiji zopet na obisku v Sloveniji:

Napišite, da je vse enkratno!

Poletni seminar za učitelje in profesorje šol s slovenskim učnim jezikom na Goriškem in Tržaškem, ki je vsako leto v drugem slovenskem kraju, poteka letos na Brdu pri Kranju. Dopoldnevi so namenjeni predavanjem in razgovorom v okviru strokovnega didaktičnega dela programa, popoldne pa skupina štiridesetih zamejskih vzgojiteljev, učiteljev in profesorjev na ekskurzijah tudi v živo spoznava gorenjsko pokrajino, kraje in njihove značilnosti.

Obiskali smo jih v sredo na celodnevem potepanju v loškem koncu. Po ogledu Škofje Loke so se ustavili na Tavčarjevem Visokem v Poljanski dolini, v podružnični šoli z galerijo Šubičevih del v Poljanah in nazadnje v žirovski osnovni šoli. Tam so se posebej zanje s počitnikovanjem zbrali učenci žirovske klekljarske šole, ki so na domisel, šaliv način predstavili čevljarstvo in klekljarsko tradicijo kraja. Za svoj nastop, ki je od poti utrujene šolnike pošteno razvedril, so poželi glasen aplavz. Zanj so se takoj zahvalili z drobnim darilom - vsak obiskovalec je dobil v spomin majhno čipko. Po ogledu šolskih prostorov so se pozno popoldne povzpeli do planinskega doma na Goropekah, kjer jih je novi najemnik gostinskega lokala pričakal s pogrnenimi mizami, aperitivi vabljivega izgleda in hladnim prigrizkom. Med čakanjem na pozno kosilo se je končno ponudila priložnost za kratek pogovor s programskim vodjem seminarja in udeleženci.

Evgen Duje, pedagoški svetovalec za slovenske šole v zamejstvu: "Letos so slovenski učitelji iz Italije na obisku v Sloveniji že šestindvajsetič. Interes za udeležbo je vedno prevelik, tako da je nujen izbor, ki pa ga opravijo italijanske šolske oblasti. Okvirni program seminarja, ki naj bi približeval slovensko kulturo zamejskim Slovencem, vedno pripravi svetovalec za zamejske šole na Zavodu za šolstvo, pri čemer skušamo upoštevati želje udeležencev glede kraja bivanja. Do-

mača enota zavoda program podrobno izdela, priskrbi predavatelje in organizira ekskur-

zije. V svojem strokovnem pokroviteljstvu so vedno zelo prizadevni, saj jim ni vseeno, kakšen vtis bodo gostje dobili o kraju in ljudeh. Letošnje srečanje je enotedensko, z bivanjem in pogoji dela na Brdu pa smo vsi zadovoljni, saj je tam ravno prav mirno. Ogledali smo si rezidenco in imeli kar tukaj pogovor z doktorjem Janezom Dularjem."

Slavica Tavčar iz Doline pri Trstu, predmetni profesor zemljepisa in zgodovine: "To je moja druga udeležba na tem seminarju, v Sloveniji pa sem bila že velikokrat. Med našimi učitelji je to srečanje zelo cenjeno, saj vsestransko spoznajo kraj, v katerem bivajo, in ga lahko potem čisto drugače kot samo iz literature prikažejo učencem doma, ki takim osebnim izkušnjam zelo radi prisluhnejo. Poleg tega sproščeno vzdušje na takem srečanju omogoča, da pride do vseh tistih predlo-

gov tudi glede našega dela na šolah, ki jih v drugih razmerah verjetno ne bi izrazili. Kar se tiče programa, se mi zdi, da je idealno razdeljen na delo v skupini in stik s krajem. Želim si, da bi ostal prav tak."

Zvonko Legiša, ravnatelj nižje srednje šole v Nabrežini: "Na tem seminarju sem vsako leto, odkar sem na funkciji ravnatelja. Moram priznati, da čutim kot osebno dolžnost, da pridem, saj so izkušnje, ki jih tu dobim, v veliko pomoč v smislu strokovnega izpopolnjevanja. Vse to po vrnitvi vedno

posredujem tudi profesorjem na šoli. Mislim, da program seminarja dobro ustreza našim potrebam. Zadovoljni smo s predavatelji, saj gre za ljudi z veliko izkušnjami. Nekatere poznamo tudi že s prejšnjih predavanj, ko so prišli k nam v Trst. ● T. J.

Prva vrnitev

Kranj, 29. avgusta - Kranjski izvršni svet je dal soglasje in republiški organi bodo lahko izpeljali postopek vrnitve leta 1959 nacionalizirane kleti na Vodopivčevi I v Kranju nekdanjemu lastniku Francu Jezeršku.

Ljudje se vse pogosteje oglašajo in želijo dobiti premoženje nazaj, pri tem pa mnogi ne vedo, kam naj se obrnejo, pravi naslov je občinski sekretariat za občo upravo je na seji kranjskega izvršnega sveta dejal njegov sekretar Karel Erjavec, ki se mu je nabralo že 50 zahtev. Pri razreševanju teh zadev ima seveda zelo zvezane roke, saj ustrezne zakonodaje še ni, zadnji razgovori v republici niso bili obetavni, saj so ocenjevali, da ni izgledov, da bi bila sprejeta pred koncem leta. Kranjski izvršni svet je sodil, da bi morali pripraviti pospešiti in razrešiti primere, pri katerih stvari niso sporne in ne bo prizadet kdo tretji.

Soglasje za prvi takšen primer so na seji že dali, gre za kletne prostore v hiši na Valjavčevi I v Kranju, ki so bili Francu Jezeršku v njegovi hiši nacionalizirani leta 1959, ostali pa so občinski, zato zdaj ni težav z vrnitvijo tega premoženja. Občina namreč nima kaj početi s to kletjo, Domplan jo je že leta 1987 dal v najem prejšnjemu lastniku Francu Jezeršku, zdaj jo bo po 165. členu zakona o upravnem postopku lahko dobil nazaj.

● M. Volčjak

Hokej, kolesarjenje...

Kranj, 31. avgusta Jutri, 1. septembra, ob 20. uri bo na Bledu hokejska tekma med Jesenicami in Comom iz Italije.

Jutri, 1. septembra, ob 8. uri se bo na teniških igriščih v Križah začelo tržiško teniško prvenstvo za pionirje, mladinke in mladince. Prijave sprejemajo danes do 13. ure v pisarni TKS ali pol ure pred začetkom tekmovanja na igriščih v Križah. Prijavnina je 20 dinarjev.

Sportno društvo Jakob Štucin iz Hrastja pa prireja v nedeljo, 2. septembra, kolesarski maraton Kaveljc - Korenina. Startnina za tekmovanje na 75 kilometrov dolgi progi bo 50 dinarjev. Start bo ob 8. uri pred gasilskim domom na Prebačevem. ● J. K.

V blagovnici
Globus in Tina
v Kranju

konfekcija - pletenine - srajce - bluže

Kletka

DODATNO POSEZONSKO
ZNIŽANJE CEN
ZA 20%
SKUPNO
70%

MERKUR KRAJ

KLÖCKNER IN WILO ZA POPOLNO ZIMSKO IDILO

September je mesec, ko začnemo misliti tudi na hladne jesenske in zimske dneve. Jih želite dočakati pripravljeno? Obiščite prodajalno kranjskega MERKURJA in prostocarske prodajalne PARTNER, Koroška 2 v Kranju, tel. (064) 26-461 in IDEAL, Wolfova 8 v Ljubljani, tel. (061) 216-320.

OLJNI IN PLINSKI GORILCI KLÖCKNER

OBTOČNE ČRPALKE WILO

CELOVITE OGREVALNE CENTRALNE KLÖCKNER

Prednosti te celovite ogrevalne centrale v enem kosu so:

- litoželezni kotel na olje ali plin (litina je odporna na korozijo in visoko temperaturo).
- možnost delovanja v nizko temperaturnem režimu (pod 60°),
- oljni in plinski gorilnik je izdelan po dosežkih tehnologije (oljni predgrelec, varčevalna loputa)
- dobro izgorevanje in s tem zaščita okolja,
- dno ogrevalne komore je zaščiteno s kemično oblogo, da litoželezni deli ne dobivajo neposrednih plamenskih udarov.
- dobra izolacija kotla z 8 cm keramične volne preprečuje toplotne izgube.

celovita ogrevalna centrala KLÖCKNER